

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 97 / 15 Mart 1990 / 2.50 DM

Kürdistan halkı Newroz'a büyük hazırlıklar ve umutla giriyor

1990 Newroz'unun eşğine geldiğimiz bugünlerde Kürdistan'da bahara açılmanın ilk eylemleri güçlü çıkış yaptı. Gerillanın bu ilk intikam kurşunları, Newroz'a ulaşırken bahara açılıp serpilmenin, ülke topraklarında daha bir köklü büyüüp olgunlaşmanın kurşunlarıdır. Bizde her Newroz'un derin tarihi bir anlamı vardır. Öncekilere dayanarak daha güçlü bir yeniden doğuşu ifade eder. Yani, öncekileri de aşarak daha yeniye, güne ve insanca yaşama ulaşmanın bir aşamasıdır. Özlü olarak bu anlama gelen Newroz'un 90'daki içeriği daha anlamlı ve yüküldür. Bu Newroz'da insanlarımız önceki yıllardan çok daha gelişkin bir hazırlık temelinde daha yüksek beklentiler içindedir. Çünkü kurtuluş savaşımız, geldiği düzey itibarıyla, Kürdistan'ı boydan boya isyan sürecine sokacak güç ve kudrete ulaşmıştır. Halkımız bağımsızlık ve özgürlüğe yürüme kararlılığını pratik bir olgu düzeyine ulaştırmada oldukça mesafe katetmiştir. Dolayısıyla bu yıl Newroz'unun en belirgin özelliği, halkımızın askeri şiddetiyle siyasi şiddetinin daha bir kenetlendiği bir Newroz olmasıdır. Şimdiye kadar gerçekleştirilen askeri eylemlerle, halk ordumu-

zun gücünün iyi bir somutlanması gerçekleşti. Bu, baharın görkemliliğine şimdiden işaret etmektedir.

Nitekim, TC'nin 90 baharından korkusunu açık açık ortaya koyması da, atılımın kendisine indireceği ölümcül darbeleri şimdiden hissetmesinden kaynaklanıyor. Sömürgeci basına göz atıldığında bu hemen fark ediliyor. "PKK'da Newroz alarmı", "PKK'lıların barındığı bölgeler

belirlendi" gibi tedirginliği ve korkuyu yansıtan manşetlere son günlerde sıkça rastlanır oldu. Bu tarz başlıklar altında PKK'nin Newroz'a hazırlandığı ve kamplarda eğitilen gerillaların ülkeye gidip Kürdistan'a yayıldıkları tarzındaki haberlere geniş yer ayrılmaktadır. Yine özel savaş ve istihbarat yetkililerinin konuya ilişkin açıklamalarına yer veriliyor. Bu yetkililerden birisi, "PKK'nun Mart ayı faaliyetleriyle ilgili elimizde geniş bilgi mevcuttur" dedikten sonra, bütün özel savaş birliklerinin

Devamı 3. sayfada

Mardin'de muharebe ve halk ayaklanması

7. SAYFADA

Şeyh İdris-i Bitlisi'den Jirki ağası Tahire Kero'ya

Türk sömürgeciliğinin, Kürdistan'daki askeri varlığı sadece "köy korucuları" ile sınırlı değil. Çete birliklerinin yanısıra birkaç yüzbin kişilik ordu birlikleri, özel timler ve polis güçleri var. Fakat sömürgeci devlet, çetecilik sisteminin geliştirilmesine o denli sarıldı ki, çeteciliğin akibeti, Türk sömürgeciliğinin, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına karşı başarı ya da başarısızlığının ölçütü haline geldi. Köy korucularının, sömürgeci devlet için önemi bu denli büyük olmalı ki, çetelere maaş bağlanıyor; sigorta ettiriliyorlar; rütbe veriliyor; ağır silahlarla donatılıyorlar; helikopterler tahsis ediliyor; bakanlar çete birliklerini teftiş

HALEPÇE UNUTULMADI!

Katledilen insanlarımızın feryatları İsyanımızın ateşidir!

Halepçe vahşeti üzerinden 2 yıl geçti. Yani faşist Saddam rejiminin kimyasal bombalar yüklü uçaklarının 16 Mart 1988 tarihinde Halepçe üzerine bu bombalarını yağdırmasından bu yana tam 2 yıl geçti. Bu katliamda 5 bin insanımız öldü, 10 bini yaralandı, sakat kaldı. Hiroşima ve Nagazaki katliamları bir tarafa bırakılacak olursa, Halepçe insanlık tarihine, kitlesel kırım silahlarıyla gerçekleştirilen asrın en büyük katliamı olarak geçti.

Katliama karşı dünyanın göstermiş olduğu tavır, büyük bir suskunluk oldu. Her yıl Nagazaki ve Hiroşima katliamlarının

yıldönümünde bütün dünya ayaklanıp katliam kurbanlarını anarken, Halepçe adeta görmezlikten gelindi. Belki 2. yıldönümünde de bir-iki anma toplantısı yapılacak ve bildiriler yayınlanacaktır. Ama bunlar da suskunluğun sis perdelerini aralama kudretinde olmayacaktır.

Peki, bu suskunluk neden? Bu halkımızın kara yazgısı mıdır? Böyle değerlendirilebilir mi? Açık ki hayır, bununla uzaktan veya yakından hiçbir ilişkisi yoktur. Bu tamamen Kürdistan'ın dünya gerçikliği ve emperyalizm açısından taşıdığı öneminden kaynaklanıyor. Zaten bu

Devamı 5. sayfada

NEWROZ BİRLİK, DİRENİŞ VE İSYAN GECELERİ BAŞLADI

Kürdistan halkı, 1990 Newroz'unu her yıldan daha çok gururla, coşkuyla ve umutla karşıyor. Bağımsız ve özgür yaşam için direniş olan Newroz, ulusal kurtuluş mücadelemizin artan kazanımları derecesinde güçlü anlama kavuşuyor. Yine halk tarihimizin Çağdaş Kawa'sı olan Mazlum DOĞAN yoldaşın 21 Mart 1982'de şehit düşmesi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK)'nin 21 Mart 1985'te kurulması, Newroz'u anlam dolu kılıyor.

Kürdistan halkı, çağdışı sömürgeci tarihe olan tahammülsüzlüğünü haykırmak, bağımsız ve özgür yaşama en erkenden ulaşmak, ulusal birliğini güçlendirmek ve

dünya ilerici insanlığının statüsünde yer almak için Newroz gecelerine koşuyor; özlemlerini dile getiren sloganlar haykırıyor, coşkulu anlar yaşıyor ve halaylar çekiyor.

1990 yılı Newroz'u halkımızın bulunduğu dünyanın birçok ülkesinde kutlanacak. Newroz'u kutlama haberleri gazetemize ulaştıkça yayınlayacağız. İlk gece B. Almanya'nın başkenti Bonn'da gerçekleşti.

Gece haberi 6. sayfada

Hakkari, Van ve Siirt bölgelerinde tıkanan çeteciliğe genel bir bakış

ederiyor; çetecilik, sömürgeci devletin bakanları tarafından "işsiz Doğuya (!) yeni bir istihdam alanı" olarak nitelendirilebiliyor.

Kürdistan'da çetecilik, aşiret reislerine dayanan ve yabancı güçlere, sömürgeci güçlere uşaklık vazifesi gören bir kurumdur. Bu kurum, XVI-XVII. yy arasındaki Osmanlı-Fars savaşları sırasında geliştirildi. Şeyh İdris-i Bitlisi öncülüğünde bir kısım Kürt aşiret reisleri, bencil sınıf çıkarları uğruna Osmanlı sömürgecilerinin milisliğini yaptılar.

1890'la Osmanlıların Abdülhamit yönetimi, milisliğe daha resmi ve daha kurumsal bir nitelik verdi. Aşiret reislerinin ön-

derliğinde Kürt aşiretlerinin diri gücü Hamidiye Alaylarına alınıyor. Yekünü 150.000'nin üstünde olan bu alaylar, hem Kürt halkının direnmelerini hem de Osmanlı egemenliğindeki diğer halkların direnmelerini bastırmak için kullanıldılar, neticede Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda öne sürülerek kırdırıldılar.

Kemalist Türk yönetimi, 1925'ten başlamak üzere Kürdistan'da milisliği yasa ile zorunlu duruma getirdi. Oluşturulan milis birlikleri, askeri valilerin denetiminde 1925-40 dönemindeki Kürt halkı direnmelerinin bastırılması için

Devamı 15. sayfada

YENİ BİR 8 MART'I KUTLARKEN GÖREVLERİMİZİ DAHA İYİ KAVRAYIP ÜZERİNE YÜRÜYELİM!

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği-YJWK'nin tüm üyelerine!

Yoldaşlar,

Biliyoruz ki, Kürdistan'daki her sorunda olduğu gibi kadın sorununda da en basit, sıradan bir teorik bilgiden tutalım da, sorunun en dar anlamda önünü açacak, onu gündemleştirecek herhangi bir pratik adıma kadar geliştirici-dönüştürücü niteliği olan olumlu bir miras devralmadık. Toplum yapımız, bin yılların kahredici köleliği bu konuda da olumlu bir gelişme şansı tanımadı bize. Bildiğimiz, öğrendiğimiz ve miras diye devraldığımız tek şey; her başkaldırı ile direnişte Kürdistan kadınlarının da erkeğiyle birlikte omuz omuza savaşmış olması!.. İşte bu geleneksel rolüyle tanıdık, Kürdistan kadını...

Kuşkusuz bu, sahiplenilmesi gereken bir gelenektir. Zira, tarihten devraldığımız tek olumlu miras genel olarak halkımızın ve özelden Kürdistan kadınlarının bu yiğit direnişçiliğidir. Ve sarıldığımız esas yan, bu direnişçiliktir. Ancak bu bir başına alındığında fazla bir anlam ifade etmiyordu. Ona çağdaş bir nitelik, devrimci-atılımcı bir ruh kazandırmak; onu ulus-sınıf gerçekliği üzerine oturtmak gerekiyordu; bu şarttı.

İşte PKK bu genel-geleneksel direnişçiliğe bu ruh ve bu özü kazandırdı; onu bu öz üzerinde biçimlendirdi. Bu, Kürdistan halkının bir bütün olarak uyanıştı, ayağa kalkıştı... Bu, tüm toplum gözenerlerinin açılmasıydı...

Tarih boyunca köle yaşamış bir halkın, özgür kimlikli bireyi, özgürleşmiş kadını olamazdı, olmadı hiçbir zaman!

Devamı orta sayfada

**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

*Benavok'ta,
Serin bir bahar sabahında
Selvi narinliğiyle uzandı
mevzisinde
Salih'in çefyesi vardı
boynunda,
Asiliğine güzellik katan
Cuma'nın sevdalısıydı
elindeki
Yavuz'un direnciydi,
Yumruklarında sıkılı olan
Cevher'in intikam tutkusunu
doluydu
İncecik belindeki
dört şarjörde
Hava'nın yiğitliği,
soyluluğuydu
Yüz ifadesinden okunan
Ve Bedran'ın türküsüydü
Namlusunun ucunda
söylenen
Onların mirasıydı
78'lerden süzülüp gelen*

Sultan YAVUZ'u anlatmak istiyorum. Hilvan'ın kavruk asi topraklarının asi kızını; Cuma, Salih ve Emin Yavuz'ların mirasını; Partinin çekirdekten yetiştirilmiş kadariyle anlatmak, tanıtmak istiyorum. Gerçi, devrimciliğinin çocukluk yıllarından şehit düştüğü yakın ana kadar yaşamına, duygularına, anılarına, konuşmasına, gülmesine, coşmasına, hatta ağlamasına tanık olunan bir şehidi, olduğu gibi yansıtabilmek, O'nu kısa bir yazıyla dile getirebilmek sanıldığından da zor bir olaydır. Hele bu, izah edilen biçimiyle yaşamın önemli bir kesiti birlikte yaşanmış acı, tatlı birçok an ve olayda birlikte olunmuş bir şehit bu görev daha da zorlaşmakta, onlar hakkındaki duygu ve düşünceleri kelimelerle izah edebilmek neredeyse imkansızlaşmaktadır. Şahsında bir Kürdistan devrimcisinin, özellikle de bir kadın devrimcisinin hem zayıf hem de güçlü yanlarını taşıyan, aynı zamanda kendi şahsında birçok gerçeği dile getiren bir yoldaşı hakkıyla tanıtabilmek zor da olsa, bazı özellikleriyle O'nu tanıtmaya çalışacağım.

O'nunla ilk karşılaşmamız, 1981 yılında Bekaa Vadisi'nde, şimdiki ismi Mahsum Korkmaz Akademisi olan Lübnan sahasındaki askeri eğitim kampında gerçekleşti. Üzerindeki haki yeşili askeri kıyafeti, dimdik ve kendinden emin duruşu, etrafına neşe saçan esprileri ve canlılığıyla bakışlarını üzerinden ayıramadığım canayakın yoldaşlardan biri olmuştu Sultan YAVUZ. İlk karşılaştığımız anda zeytin siyahı, merak ve ilgi dolu bakışlarıyla beni baştan aşağı süzerek, içten "Hoşgeldin hemşehrim" deyişini hala unutamıyorum. Üzerimde bıraktığı ilk

Sultan YAVUZ,

HILVAN'IN ASİ KIZI, MÜCADELENİN ÇOCUĞU, ŞEHİTLERİN SADIK TAKİPÇİSİYDİ

imaj, sonderece sade, özlü ve olduğu gibi görünmeyi seven bir yoldaş olduğuydu. Birlikte kaldığımız uzun yıllar boyunca O'nu daha yakından tanıyıp anladıkça bu düşüncemde yanılmadığımı gördüm. O gerçekten, içinden geldiği mücadele ortamının yetiştirdiği bir insan olarak, o mücadelenin özlülüğünü, sadeliğini ve biraz da dobralığını taşıyan bir yoldaşı. O'nun Hilvanlı oluşunu, Hilvan'ın sıcak mücadele ortamının büyüttüğü, olgunlaştırdığı biri olduğunu, oldukça ajiteli ve etkileyici bir dille o alanın mücadelesine ilişkin, biraz da Urfa şivesini katarak, yaptığı konuşmalardan anlamıştım. Her fırsatta, Partinin Hilvan-Siverek alanındaki mücadelesini, çapulcu ağalara, sömürgecilere vurduğu darbeleri ve halkın bu direnişe nasıl katıldığını adeta her an içinde yaşıyormuş gibi anlata anlata bitiremezdi. Bu mücadele sıcaklığının, canlılığının derin etkisi altında olduğu için de, geri keşil yılları olarak bildiğimiz o süreçte dönemi idrak edemeden kaynaklanan karamsarlık, yılgınlık, geri adım atma gibi olguların emaresini üzerinde taşıyor; moralmen güçlü ve oldukça da azimli bir yapı sergiliyordu. O'nun zorluklara karşı direngen, birçoklarının geri adım atmasına, tökezlemesine neden olan zorlukları bile hiçbir karamsarlığa düşmeden aşan konumu hiç kuşkusuz ki, şehit düştüğü ana kadar da mücadele azmiyle dopdolu olmasından ve kararlılıkta sınır tanımamasından kaynağını alıyordu. Özünü şekillendiren ortam ve nedenlerin güçlülüğü O'na böylesi bir temeli kazandırmıştı.

Sultan YAVUZ; hamurunu, O'nun soylu bir direniş yaratmaya götüren özünü, Kürt kadının asiliğinden, yurtseverliğinden, intikamcılığından ve bilinçle bütünleştikçe de azim ve kararlılığından alan bir yoldaşı. Daha çocuk denecek yaşlarda Hilvan'da bir isyan alevine dönüşen şiddetli mücadelenin bağrında tanıdığı kendisini. "Beni anam değil mücadele doğurdu" dediği bu yıllarda, doğal ve tek ailesi olarak son nefesine kadar yaşamını adayacağı Partisini, Parti mücadelesini, Kemal PİR, Mehmet KARASUNGUR ve Cuma TAK'lardan öğrenmişti. Onların şahsında insanlığın tüm soylu değerleriyle tanışmış, kölelikten kurtulmanın, özgürce, insanca yaşamının ancak onların önderlik ettiği mücadele ile mümkün olabileceğini anlamıştı. En önemlisi; onların zulme, köleliğe, her türlü gericiliğe karşı dişediş verdikleri mücadelede nasıl bir saldırgan ruhu ve kararlılıkla ölümün üzerine yürüdüklerine tanık olmuş; naaşları binlerce omuzda taşınırken söylenen marşlara, ağıtlara eşlik etmişti. Yüzlerce kez, yataklarını serdiği, elbiselerini yıkadığı, yemeklerini hazırladığı, onlardan

insanlığın, özgürlüğün ne demek olduğunu öğrendiği bu yüce önderlerin mezarları başında içtiği antlar, O'nun mücadeleye kopmaz bağlarla bağlı olmasının en güçlü halkasını oluşturmaktaydı. Daha o dönemde bir savaş karargahını andıran evlerinde faşistlere, sömürgeciliğin tabak

yalayıcılarına, ağalara karşı intikam kusan dizi dizi silahları yağlar, temizlerdi. Bu silahlardan birini omuzuna atmanın, tıpkı Salih'in gibi kankızıl bir çefyeyi boynuna dolamanın sevdesiyle büyümüşü Sultan YAVUZ. En önemlisi de Kürdistan'ın Babuşkini Emin YAVUZ gibi bir devrimcinin bağrında doğup büyüdüğü yurtsever, savşkan bir aileye mensuptu. Bu O'na, kölelik zincirlerini parçalamada, kin ve nefretle dolu olduğunu sömürgecilere, tırşıkçı ağalara karşı savaşmada büyük kolaylık sağladı. Çünkü O'nun yüreğindeki isyan alevi, yediden yetmiş tüm aile bireyini sarmış, yaşlı babasından en küçük kardeşine kadar herkesi sıcak savaş ortamına çekmişti. Bunun içinde ki, dinmek bilmeyen silah seslerinin, barut ve kan kokusunun, yani acımasız savaşın ne demek olduğunu, dolayısıyla cesareti, fedakarlığı, gereken an ve zamanda ölümü göze almayı erkenden öğrenmişti Sultan YAVUZ. Yüzlerce devrimcinin gelip geçtiği ve Parti evi olarak kullandıkları evleri her seferinde Celal Bucak tırşıkçıları tarafından taranıp delik deşik edildikçe, O'nun yüreğindeki kin ve öfke daha da büyümüş, intikam duygusu yüreğinin derinliklerine işlemişti. Diyarbakır zindanları önünde kederli bakışları, nasırlı elleriyle zafer işareti yapan Sultan ananın daha o dönemde "Oğul mademki içine giridin, hakkını vereceksin. Bunu yapmazsan sütüm sana haram olsun" sözleri yaşamı boyunca ve ölümün üzerine yürüdüğü son ana kadar da O'nun için davaya sadakatle bağlılığın ilham kaynağı olmuştu.

Sultan YAVUZ yoldaş, gerçek kişiliğini daha çocuk denecek yaşta kendisini çevreleyen acımasız gerçekler ortamında edinir. Savaşı, savaşın acımasızlığını, cesareti, fedakarlığı,

özveriyi, fedakarlıkta sınır tanımamayı bu ortamda öğrenmişti. Taptığı, canından çok sevdiği yoldaşları toprağa düşerken O gözyaşlarını yüreğine akıtmayı, yumak yumak hazmedilmeyen bir intikam duygusuna dönüştürmeyi öğrenmişti. Acılar ve zorluklar karşısında dayanıklı

bitki çeşitlerini, ağaçları saatlerce incelemekten bıkmaz usanmazdı. Her zaman hayat dolu ve canlı oluşu, üstün bir morale sahip bulunuşu yoldaşları için örnek teşkil eden özellikleriydi. Duyduğu en acı haberler karşısında bile, metanetini korur; uygulandığını, üzüldüğünü yoldaşlarına hissettirmezdi. Onda ki Partiye ve şehitlere bağlılık, mücadeleye son derece sade, özlü ve fedakar bir katılım göstermesinden, özellikle de fedakarlıkta sınır tanımamasından belli oluyordu. Hiçbir zaman kendi kişisel sorunlarını, fiziki rahatsızlığını mücadeleye gereken katılımı sağlamanın önünde engel olarak görmez, üstlendiği en zor görevi bile başarıyla yerine getirmeye çalışırdı. El attığı her görevde başarılı olmak O'nun belirgin özelliklerinden biriydi. Kitle çalışmalarında, örgütlenme faaliyetlerinde gösterdiği başarıyı askeri alanda ve yine yazı kurulunda yazım dalındaki başarılarıyla yoldaşları tarafından takdir toplayan biri olmasını bilmişti. Çalışmalarında yapıcı, birleştirici ve işbirici olması, O'nu aranan, birlikte çalışmak istenen yoldaşlardan biri haline getirmişti.

Sultan YAVUZ yoldaş, Parti ortamında yaşadığı uzun yıllar boyunca yaşamının her anında şehitlere ve zindan direnişçilerine bağlılığını gereklerini yerine getirmenin çabası içerisinde oldu. Onların anılarının manevi ağırlığını yüreğinde ve beyninde hissederek yaşadı. Bunun içindir ki, mücadeleye sunduğu katkıları hiçbir zaman yeterli görmedi. Her zaman "Biz yaşayanlar şehitlere, zindan direnişçilerine karşı o kadar borçluyuz ki, onlar uğruna kanımızı bile döksek yeterli gelmeyecektir" derdi. O'nun bu soylu duyguları her eylemin, her şahadet haberinin ardından daha da kabarıp, yüreğini zaptedilmez bir intikam duygusuyla doldururdu. Şehit olmadan kısa bir süre önceki bir anısı hala tüm canlılığıyla gözlerimin önündedir. Zağros'ların tam karşısındaki ormanlık kampımızda küçük bir çadırda oturuyorduk. Sultan yoldaş nöbetten yeni dönmüş, oldukça da düşünceliydi. Uzun uzun düşünüp kendi kendine belli kararlara vardığı, ciddileşen yüz ifadesinden belli oluyordu. Hiçbir şey konuşmadan Berxwedan gazetesinden Sultan ananın zafer işareti yapan resmini derin derin inceledi. Ardından Mehmet Emin YAVUZ yoldaşın şahadet haberini bir kez daha okudu ve; "Onlar kendilerine düşeni layıkıyla yaptılar. Şu anda borçlu olan benim. Ananın resmine baksanıza bakışlarıyla, her şeyiyle mesaj veriyor. Damarlarında su değil de kan taşıyan bir insan düşmana yaptıklarını ödettirmeden bir gün dahi dayanabilir mi artık" dedi. Sultan YAVUZ'un küçük yüreği

Devamı 20. sayfada

KÜRDİSTAN HALKI NEWROZ'A BÜYÜK HAZIRLIKLAR VE Umutla GİRİYOR

Baştarafı 1. sayfada

teyakkuz haline geçirildiğini, Newroz öncesi sömürgeci güçlerin hazır halde tutulduğunu, askeri karakollar ve polis karakollarının, lojman ve tesislerin yanısıra, Kürdistan'daki petrol kuyuları, köprü, baraj, demiryolları ve çeşitli tesisler ile stratejik öneme haiz bütün merkez kurum ve kuruluşların koruma altına alındığını açıklıyor.

Yine aynı haberlerde gerillanın Kürdistan'daki yerleşim ve konumlanma alanlarına ilişkin bilgiler verilirken Hakkari, Siirt, Mardin, Diyarbakır, Dersim başta olmak üzere, ülkedeki belibaşlı yerleşim alanları sıralanıyor. Ayrıca İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, il emniyet müdürlüklerine gönderdiği genelgede, başta Diyarbakır Dicle, Malatya İnönü, Elazığ Fırat ve Van Yüzüncü Yıl üniversiteleri olmak üzere bütün Kürdistan ve Türkiye'deki yüksekokullarda PKK'nin Newroz'la birlikte eylemlilik süreci başlatacağının altını çizmekte ve gerekli tedbirlerin alınması talimatını vermektedir.

Görüldüğü gibi, Newroz ve bahar atılımı yaklaşıpça faşist TC tam bir paniği yaşamaktadır. Bütün ordu, polis, jandarma ve diğer güçlerini alarına geçirip savaş pozisyonunda tutmaktadır. Her an büyük bir saldırının olacağı korkusu sömürgeci güçleri sarmıştır. Korku psikolojisi öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, orduda firar etmeler, intihar etmeler, nöbet değişimi esnasında birbirini vurmalar, operasyonlarda birbirleriyle çatışmalar günlük olaylar haline gelmiştir.

TC'yi bu düzeyde önlem almaya zorlayan nedir? Esasta bu, iki olgudan kaynaklanmaktadır: Her şeyden önce, düşman bahar atılımıyla kurtuluş güçlerimizin çok güçlü bir çıkış yapacağını gayet net görüyor. Bundan en az zararlı kurtulmak için bütün gücünü hazır tutmaktadır. Çünkü bahar atılımının hedefi, büyük ve etkili eylemler koymaktır. Açık ki, bu tarz eylemlerin hedefleri kapsamında yukarıda adı geçen askeri, siyasi, stratejik öneme olan yerler ve maddi sahalar da yer almaktadır. Bu yüzden sömürgeci TC, öncelikle bunların korunmasını esas almak durumunda kalıyor. Önemli bir gücünü bunların korunmasına ayırıyor. Bu ise sömürgeci güçleri oldukça zorlamakta, maddi kayıplarının artmasına, güçlerinin psikolojik tedirginlik içinde yıpranmasına yol açmaktadır.

Diğer taraftan gerillanın sözde geçen güçlü eylemleri kitle ayaklanmalarına neden olacaktır. Sömürgeci otoriteden hızla bir kopuşu yaşayan kitleler daha radikal eylemler içine girebilecek, ulusal kurtuluş mücadelemizle daha sıkı bütünleşeceklerdir. Bu da sömürgeci TC'nin bahar eylemliliğimiz karşısındaki büyük korkusunun bir diğer önemli nedenidir.

Faşist TC'nin aldığı olağan-

üstü tedbirler de onu kurtarmaya yetmeyecektir. Bundan önceki yönelimlerinde olduğu gibi, yenileri de boşa çıkmaya mahkumdur.

Halk olarak biz çok güçlü bir döneme giriyoruz. Önceden olduğu gibi, yeni dönemi de kazanmak tamamen bizim elimizdedir. Ama yeni dönemi

kazanmada, eskiye nazaran çok daha büyük fedakarlık, çaba ve azimle yüklenmek gerektiği de açıktır. Çünkü iyiye, güzele, doğruya ve ileriye ulaşmanın bedeli de büyüktür. Fakat hiçbir şey özgür yaşamdan daha değerli değildir. O halde, PKK, ERNK, ARGK'nin çağrılarına daha çok karşılık verelim. Taşla diyorsa taşla, sopayla diyorsa sopayla, silahla diyorsa silahla düşmana saldıralım. Ve mutlaka kazanalım.

Botan'da Newroz'u halkımız intikam kurşunlarıyla karşılıyor

Eruh'un Dağyeli köyü civarında operasyon sürdüren sömürgeci güçlerle ARGK'ye bağlı bir gerilla birliği arasında çatışma oldu. Uzun süre devam eden çatışma 3 Mart 1990 günü gerçekleşti. Düşmanın ağır kayıplar verdiği çatışmada 1 gerilla kahramanca savaşarak şehit düştü. Her zaman olduğu gibi düşman, "2 er öldü, 8'i de yaralandı" açıklamasını yaparak, kayıplarını az göstermeye çalıştı. Ancak gerçek kayıplar bunun çok üzerindedir. Bu çatışma ile birlikte düşman, alana yeni güçler sevketti. Yer yer çatışmaların devam ettiği bildirilmektedir.

Aynı tarihte gerillalar Hakkari'nin Şemdinli'ye bağlı Ana dağ köyünün Bağlıca mezrasındaki köykorucularına yönelik bir operasyon düzenlediler. Devrimci operasyonda çıkan çatışma sonucu 3 işbirlikçi cezalandırılırken, hesap sormak için 7'sini de gerillalar birlikte götürdü. Eylem sonrası düşman güçleri büyük bir operasyon başlattılar. Fakat istedikleri amaca ulaşamadılar.

10 Mart 1990 tarihinde, Çukurca'nın Güney Kürdistan'la

sınır oluşturan hattı üzerinde bir çatışma oldu. ARGK gerilla birliği ile sömürgeci özel savaş birlikleri arasında meydana gelen çatışma saatlerce sürdü. Çatışmada düşman birlikleri onlara yaralı ve ölü verdiler. Ayrıca 1 gerilla şehit olurken, 1 gerilla da düşmana ağır yaralı olarak esir düştü.

Eylem bir yönüyle düşmanın hava saldırıları ve bombalamalarına büyük bir darbe olurken, diğer yönden düşmana milyonlarca liralık ağır maddi zarar verdirilmiş oldu.

Eylem, köyde ve Siirt'de halkta büyük sevinç yarattı. O düzeyde de sömürgecileri mateme boğdu. Çünkü, Civanikan köyü, Siirt'in bir mahallesi durumundadır, köyde elektrik ve düşmanın telsiz ve telefonu vardır. Sömürgeciler, kendilerini bu köyde çok emin hissediyorlardı. Ancak büyük darbe almaktan kurtulamadıkları gibi, eylemi ruhları bile duymadı, çünkü köyden hiç kimse ihbarlık yapmadı.

Eylemin diğer bir özelliği de vardır. Civanikan köyü, 1980'de Eruh'ta bayılılarak sömürgecilerle teslim edilen sömürgeci zindanlarda kaldığı 9 yıl boyunca direnen, cezaevinden çıkarılmaz gerillalara yetişen ve 1989 yazında 4 yoldaşıyla birlikte Bismil'de şehit edilen kahraman PKK kadrosu Faik GEZER'in de köyüdür. Eylem, bu yoldaşımızın anısını bir kez daha canlandırırken, köy halkının direnişçiliğini de bilemiştir.

Eylemden sonra sömürgeciler köye operasyon düzenlediler. Silahları gerillalar tarafından kamulaştırılan köy korucuları da dahil olmak üzere, köylüler köy meydanında sıra dayağına çekildi. Ve korucularının da içinde olduğu 21 köylü gözaltına alındı.

Yine Şırnak ve çevresinde düşmanın sürdürdüğü operasyonlarda çıkan çatışmalarda ve gerillanın attığı pusulara özel savaş birliklerinin düşmesi sonucu, düşman güçleri büyük kayıplar vermektedir. Sık sık yaşanan muharebelerde ARGK gerillalarının üstün savaş ve manevra kabiliyeti gösterdiği görülmektedir. Ayrıca sömürgeci savaş birlikleri, kurumları ve ekonomik tesislere yönelik gerçekleştirilen devrimci operasyonlarda TC'ye ağır kayıplar verdirilmektedir. Meydana gelen son bir eylemde, 7 özel timin öldürüldüğü ve 2 helikopterin de düşürüldüğü bildirilmektedir.

Mardin intifadaya hazırlanıyor

11 Mart'ta gerillalar Mardin'in Savur ilçesi Tokluca köyüne bağlı Mantara mezrasındaki 2 korucunun evine baskın düzenlediler. Çıkan çatışmada 2 hain ölümle cezalandırılırken, gerillalar kayıp vermeden üslerine geri döndüler.

Mardin merkez, Cizre, Dargeçit (Kerboran) ve İdil'de sömürgeci kolluk kuvvetleri geniş çaplı operasyonlar yaptılar. Operasyonlar daha çok, sabaha yakın, önceden belirlenen evlere yönelik yapıldı. Evlerde yapılan aramalar esnasında her şey daradağın edilirken, insanlarımız insanlıkdışı uygulamalara tabi tutuldular. En ağır hakaret ve işkenceler yapıldı. Operasyon esnasında 8 yurtsever, "yatakçılık yapmak, ARGK'ye silah ve

patlayıcı madde temin etmek" gerekçesiyle tutuklandı.

Bilindiği üzere, 27 Şubat 1990 tarihinde bir ARGK birliği Mardin'in Silopi ilçesine devrimci bir operasyon düzenlemiştir. Bu operasyonda eski Derebaşı köyü muhtarı ajan Hacı Aydınlık ve yine ajanlık yapan 4 yakını ölümle cezalandırılmıştı. Cezalandırma eyleminden sonra düşman askeriyeye girilen çatışmada TC'ye onlarca kayıp verdirilmişti. Bunun üzerine cezalandırılan muhtarın iki oğlunu da yanına alan düşman, Silopi merkez, Derebaşı ve Yazı köylerinde operasyonlar yaptı. Ajan Hacı Aydınlık'ın oğullarının -ki bunlar da ajandır- gösterdiği evlerde geniş çaplı aramalar yapıldı. Arama yapılan evlerde kapı, pencere ve bütün eşyalar kırılıp düküldü. Yine her iki köyde de çocuk, yaşlı, genç, kadın herkes köy meydanına toplanarak ağır işkencelerden geçirildi. Operasyon sonucu 60 kişi yakalanarak Cizre Emniyet Müdürlüğü'nde işkenceye alındı. Düşman, bu operasyonlarla Mardin'de bahar intifadasını engellemeye çalışıyor.

Urfa baharı büyük eylemlerle karşılıyor

Urfa'nın Halfeti ilçesi yakınlarında ARGK gerillalarıyla özel savaş birlikleri arasında büyük bir çatışma meydana geldi. Uzun süre devam eden çatışmada gerillaların, özel savaş birliklerine çok ağır darbeler vurduğu ve kayıplar verdiği bildirilmektedir. Çatışmada, gelen ilk bilgilere göre, 6 özel tim elemanı öldürülerek savaş dışı bırakılmıştır.

Dersim'de sömürgeci güçler hezimete uğradı

Mart ayının ilk günlerinde Dersim Eyaleti önemli bir muharebeye sahne oldu. TC'nin devrimci savaşımını Botan'la sınırlandırma iddiasının ne kadar boş olduğu bu muharebeyle de bir kez daha ortaya konulmuş oldu. Kurtuluş savaşımız ülkemizin en uçra köşesine yayılmıştır. Dersim'deki son eylemin tam bilançosu henüz gazetemize ulaşmasa da, gelen ilk bilgilerde 4 askerin öldürüldüğü ve çok sayıda yaralanan olduğu belirtilmektedir.

TC'nin işlediği hiçbir suç cezasız kalmayacaktır

Sömürgeci özel savaş birlikleri Eruh'un Bilgili köyü çevresine çok sayıda bomba bırakarak yeni bir katliama neden oldular. Bu bombalardan birini alan küçük Ebubekir Şen, eve getirip oynamaya başladı. Bombanın patlaması sonucu çocuk ve annesi öldü.

Bu olay da gösteriyor ki; faşist TC, halkımızı imha etmek için her yöntemi deniyor. Bilinçli olarak sağa-sola bıraktığı patlayıcı-

Devamı 20. sayfada

MARDİN-DARGEÇİT MEKTUBU

Mardin alanında da Kürt köylerine yapılan sistemli baskılarla uzun süre halk yığınlarına terk edilmeye çalışılmış, baskılar sonucu kimi tutuklanıp cezaevine konulmuş kimi de 1984'ten bu yana başlatılan gerilla hareketine katılmayı çare bulmuş. Her iki durum da baskıların giderek daha da tırmanmasını getirmiş. Gittikçe yoğunlaşan baskılar karşısında uzak yerlere veya şehir merkezlerine göç etmelerin yanı sıra, köyünde kalarak kişisel düzeyde ve özellikle bu son yılda toplu direnişlere de sıkça rastlanmaktadır. Bunlardan Cudi, Silopi, Nusaybin'den sonra Dargeçit ve bağlı köylerinde güçlü ve kararlı direnişler peşpeşe geliyor.

5 Ocak 1990 tarihinde Ömerli Xırbekevîr (Öztaş) köyünde PKK ile askeri kuvvetler arasında çıkan çatışmada ölenler arasında Bozan kod adlı Halil TUNÇ da yer almaktadır. Dargeçit halkı ve civar köylerden, haberin TRT'den duyurulması üzerine 20'yi aşkın araç toplu bir şekilde aralıksız kornalarını çalarak Halil'in cenazesini köye getirmeye çıkarlar. Dargeçit Belediye Başkanı'nın arabasının da konvoyun önünde yer alması buradaki "resmi" şahsiyetlerin gözünden kaçmamış, bu olay üzerine İçişleri Bakanlığı'na bağlı müfettişler aradan kısa bir süre sonra gelerek araştırma ve soruşturmaya başlarlar. Buna ilişkin olarak taburda bulunan askeri ve sivil erkandan bilgi alınarak gerekli soruşturma raporu hazırlanıp Ankara'ya ulaştırılır.

Bu arada olayın meydana geldiği mahalden gerilla cenazesi alındıktan sonra yol boyunca Kürtçe şarkı, türkü eşliğinde gelirken Altıyol Karakolu güzergahında askerler tarafından arabalar durdurulmaya çalışılır. Bu başarılamayınca da sadece plaka numaraları kaydedilmekle yetinilir. Yol boyunca gerilla cenazesine gösterilen bu ilgi karşısında Dargeçit'te bütün çevre askerler tarafından kuşatılır, rastgele arama yapılır, görülen kişilerin isimleri tek tek deftere not edilir. Hatta bir asker, halkın yeni kaymakam geldiği sırada ilgi göstermezken bir "terörist" in şahsına karşı gösterdiği bu ilgiye şaşırdığını itiraf eder.

Dargeçit'e varıp gerillanın ailesinin kaldığı Avadore köyüne doğru hareket edildiği sırada, Dargeçit'ten başka kişilerin de katılımıyla cenaze törenine hayli kalabalık bir topluluk katılmıştır.

Cenaze açılıp yıkanacağı zaman, sadece yüzünde darbe etkisi olması bile düşünülemez kadar ufak bir çizikten başka, vücudunun sağlam görülmesi, öldürülmesi konusunda kafalarda soru işareti uyandırır. Cenazeyi yakından tanımış olanlar kimyasal maddelerle zehirlenme dışında başka hiçbir şeye ihtimal veremiyorlar. Çünkü vücuduna bir kurşunun

bile isabet etmediğini üstüne basa basa vurguluyorlar. Buna rağmen ana Fadime ve baba Ramazan Tunç soğukkanlılığını yitirmez; bütün kitleye dönerek. **"Oğlumuz bir koçtu, o zulme, yabancılığa ve horlanmaya karşı direnirken öldü. Onu bu uğurda feda etmeye oğlumuzu yitirmiş olmayız, aksine bugün binlerce evladımız var"** diye söylerler.

14.01.1990 günü Dargeçit'ten yola çıkan bir askeri konvoy Şikeftika köyünde bulunan mezarlığın içerisine doğru yaklaşır. Kalabalık sayıdaki askerler Halil TUNÇ'un mezarının başına vardıklarında mezar civarında bol miktarda bildiri ve fotoğrafın yanı sıra, mezar taşlarına yapılmış silah, bayrak ve PKK şehidi diye yazılı bulunan ibarelerle karşılaşılır. Bunun üzerine mezar büyük bir öfkeyle tahrip edilir. O sırada bunu öğrenmiş bulunan Avadore köyü halkı ile Şikeftika köylüleri de büyük bir kalabalık halinde mezarlıkta bir anda hazır bulunurlar. Uzun süre yatışmayan halkın öfkesi ve cenazeye duyulan büyük saygı sonucu halk askerlerle çatışmaya başlar. Ortalık bir anda karışır. Topluluğu dağıtmak için asker tarafından süngünün yanı sıra ortada kurşun sesleri konuşturulur. Köylüler hep beraber taş ve sopa atar. Kadın, çocuk, erkek herkes gür bir sesle Kürtçe şarkı ve türkülerle beraber sloganlar atar. Karşı taraftan gelen tüm tehditlere karşın köylü; **"Biz mücadelemizi sürdüreceğiz, esaret zincirini kırıp, mezardan söktüğünüz bayrağımızı dalgalandıracağız"** diye yürür. Mezar demirleri gibi, ele geçirilebilecek her şey askerler tarafından el konulur, ayrıca da fotoğraflar çekerler. Direnişin başında yer alan ana Fadime Tunç'u tesbit eden birliğin komutanı üsteğmen onu gözaltına almaya çalışırken; **"Senin oğlun ölmüş, bu şarkı ve türküler niye çalınıyor"** diye sorduğu zaman, **"Evet oğlumun şenlik içinde gömüyoruz"** diye cevap alır.

Olay sırasında askerlerin dipçikleri sonucu 16 yaşındaki Ayyhan Şahin kafasından, 17 yaşındaki Menifa Tunç da sırtından yaralanır. Askerlere atılan taşlar sonucu askerlerden, biri üsteğmen biri de er olmak üzere iki kişi yaralanır. Olaydan bir gün sonra tebligatla baba Ramazan Tunç ve Süleyman Çelik çağrılıp Dargeçit Merkez Karakolu tarafından gözaltına alınır. Üsteğmen ve askerlerin şikayetçi oldukları kişiler de bu kişilerdir. Karakolda Halil TUNÇ'un babasına, mezar taşında niye PKK şehidi ibaresi bulunduğunun sorulması üzerine, **"PKK'li değil miydi"** diye soruya cevap verir. Midyat'ta savcılığa çıkarılmadan önce Ramazan Tunç (60 yaşında) ve Süleyman Çelik'in saçları sıfır numaraya verilerek halk nezdinde

teşhir olmaları amaçlanmıştır. Midyat'da yapılan ilk sorgulamalarından sonra, duruşma sırasında hazır bulunan üsteğmen ve er verdikleri karşı ifadelerde, köye çok sayıda askerle girildiği halde büyük bir direnişle karşılaştıklarını ve yöre genelinde itibarlarının sarsıldığını, hatta rezil olduklarını belirtmişlerdir.

Xırbekevîr (Öztaş) köyünde çatışma meydana geldiği sırada çevrenin, yöreye yığılan çok sayıda askerin çemberinde kaldığı, çatışmanın uzun bir süre devam ettiği ve uzaktan bile seslerin işitildiği bildirilmektedir.

Halil TUNÇ'un cenazesine ve kişiliğine gösterilen saygı ve ilginin sürmesine, Dargeçit'te devlet güçlerinin himayesinde bulunan muhbir ve MİT ajanları tarafından mezar etrafına bomba ve mayın döşendiği, fakat bundan başka sivil vatandaşların zarar görebileceği düşünülerek, albay tarafından durumun öğrenilmesi üzerine mezar etrafına döşenen patlayıcıların çıkarılmasının sağlandığı yöre halkı tarafından dile getirilmektedir.

Kısmetli köyü, Dargeçit'e bağlı diğer köylerle, yaşadığı baskılar bakımından ortak özelliğe sahip. Bunun yanı sıra halkın büyük bir kısmı ağır ekonomik koşullar altında zor yaşam koşulları içinde. İlk olarak beş yıl önce Nayif Yılmaz adında bir kişinin PKK'ye katılmasından bu yana Kısmetli köyü üzerindeki baskılar eksik olmuyor. Daha o sırada, köye gelen askerler tarafından Abdullah Turan'ın ağzına avuç dolusu tuz konuluyor. Olaya tanık köylüler Abdullah Turan'ın sürekli su istediğini, ancak bu ihtiyacının karşılanmadığını söylüyorlar. A. Turan, köyden alınıp götürülür ve 50 günü baskı altında geçirdikten sonra serbest bırakılır. O günden bu yana birçok kişi başından geçen olayları neredeyse doğal karşılar hale gelmiş.

15.01.1990 tarihinde bir ihbar üzerine, yaşları 17 ile 25 yaş arasında 17 genç yaka-paça alınıp köye gelen panzer ve diğer araçlara bindirilmeye çalışılır. Bunun üzerine bütün köylüler askerlerin geldiği tarafa yönelir. Çocuklarına soğuk hava koşullarından korunmaları için elbise ve para bırakmaya çalışırlar, bununla beraber götürülmelerine karşı direnirler. Ancak isteklerinin hiçbirini uygun bulunmadığı gibi, ağır küfür ve saldırılarla karşılaşılır. Köylünün asıl tepkisi burdan itibaren başlar. Zaten hazır bekleyen kadın, çocuk, yaşlı herkese sürekli yapılan hakaretler yetmiyormuş gibi, arabalarda tutsak edilmiş yakınlarının da dövülmesi köylü isyanının başlamasına ilk kıvılcım ve neden olur. Panzer, askeri araç ve askerler bir anda taş yağmuruna tutulur. Artık ne asker, ne de polis, köylü hareketini kontrole alabilir. Taşlar her atıldığı sırada bir adım daha öne doğru çıkarılır, fırlayan taşların

etkisiyle panzerin camları, cemseler büyük bir hasar görürken askerlerden de nasibini alan olur. Sonuç; birçok köylünün gözaltına alınması, üsteğmen ve 3 erin yaralanması olur. Olay sona erdikten sonra sorumlu olarak tutulan gençler Mardin alay bölgesine götürülerek, "şenliğin" ilk faslına burada başlanır. Birbirinden daha değişik şekilde başlarından geçenleri anlatan köylülerin tümünün en ağır işkencelerden geçtiği görülmektedir.

Önce görüştüğümüz Abdurrahim Akgül 24 saat askıda asılı bırakıldığını, bu süre içinde çırılçıklak bir vaziyette üstüne su sıkıldığını ve baskı gördüğünü söylüyor.

14 yaşındaki Abdulcelil Akgül kendisiyle beraber götürülen diğerleri gibi gördüğü işkencelerin etkisiyle topalıyor. Köyde bulunduğumuz sırada doktora tedavi olmaya gitti. Dargeçit'e yeni tayin olan doktordan rapor almaya imkan bırakılmamış, çünkü bir ay öncesinde üsteğmen tarafından yapılan şikayette, eski doktor Yusuf Dağkaya'nın PKK'nin yaralılarını tedavi edip kendilerine ilaç sağladığı iddia edilerek buradan sürgün olmasına yolaçılmıştı.

Abdurrahman Yılmaz ilk gözaltına alındığında, köyde ekmek pişirmek için yakılan tandır üstüne ayaklarından tutularak başüstü ateşin üzerinde tutulmuş.

Muhyettin Kılıç Dargeçit'te bulunan alaya götürülüp iki gün gözaltında tutulduğu sırada, muhbir-asker içiçe hep beraber dayak attıktan sonra Mardin'e götürülüyor. Alayda asılı tutulduğu sırada bayılmış. Buna rağmen söyleyeceği hiçbir şeyi bulunmuyormuş.

Bunun üzerine kendisine bilemediği bir şey iciriliyor, sonrasını ise hatırlamıyor. Ayıldığı zaman, evde samanlıkta sakladığı silahtan sözetmesi isteniyor. Bu iddia üzerine, gördüğü işkencelerin etkisiyle, evde silah bulunduğunu, saman altında sakladığını söylemek zorunda kalıyor ve polislerle beraber eve silah çıkarmaya geliyorlar. Böyle bir şey olmadığı için silah çıkarmaya da olanak yoktur. Köye gelen polisler, silahları ortaya çıkarmak için gerekirse dozerle evi yıkıp aramaktan çekinmeyecekleri tehdidini savururlar. Sonra Dargeçit'te ceryan faslı, tekrar köye 2. kez getirme... Muhyettin Kılıç'ın başından geçen hikaye bitmiyor. Silahı bulmak için eşi de gözaltına alınıp kendisiyle birlikte Mardin'e kadar götürülüyor. Mardin'de, bütün PKK'lilerin gavur oldukları söylenip askıda tutulan ve eskiden imamlık da yapmış olan Hasan Çelik bu iddialarına kanıt oluşturması için kendisine gösteriliyor, **"İşte, budur PKK'li gavur"** deniliyor.

Beşir Yılmaz da kendi ev ihtiyaçlarını karşılamak için iki torba patatesi Dargeçit'ten aldıktan sonra Kısmetli köyüne

doğru yol alır. Ancak askerler nazarında, daha önce basında yer aldığı gibi, patates, mekap ayakkabı gibi eşyalardan bulundurmamak zararlı bir iştir. Bu yüzden iki torba patates fazla görülüp birisinin PKK'ye gideceği düşünülerek patatesçi kişi bu yüzden falakaya yatırılmıştır. Yalnızca bu köyde değil, birçok yerde temel tüketim maddesinden fazla biriktirmenin beraberinde getirdiği birtakım güçlükler var. Evde çay paketlerinden fazla bulundurmanın da patates kadar sakıncası var!

Daha önce de, kendilerine karşı saldırıda bulunduğu gerekçesiyle 29 kişi, Dargeçit Merkez Komutanı Mehmet Ülger isimli üsteğmen aleyhinde davacı olmuşlar. Bu üsteğmenin Reşit Ağırman'ı tüm halkın gözü önünde yakapaça dövmesi konusu 2000'e Doğru dergisinde yayınlanmıştı. Aynı üsteğmen Kısmetli köyünde halka dönerek, **"Hepiniz sığır gibisiniz, erkek değilsiniz"** der, veya kendilerine tabi olmaları ya da elde silah kendilerine karşı açık savaşmaları için tehditler savurur. Olay günü bir üsteğmen ise, evlerinde arama yapacakları sırada evde kadınlardan başka kimsenin bulunmamasını istemiş.

Süleyman Kılıç 39 yaşında Kısmetli köyünden olan başka bir köylü. Gözaltına alınmadan ve bunun gerekçesi henüz ortada bulunmadığı sırada katıra yem verirken karnının altına şiddetli bir tekme yer. Yaralanır ve katırın nalı arasına yerleşmiş bulunan bir çubuk etkisiyle tekme atılan yerinde kanamayla beraber yarılma olur. Bunun üzerine Yusuf Oktur ve diğer birçok kişi tarafından Dargeçit Sağlık Ocağı'na kaldırılır. Gerekli tedaviyi gördükten sonra köyüne döner, ancak ertesi gün köye gelen askerler tarafından o yaralı durumuyla evden çıkarılır. Süleyman Kılıç yarası nedeniyle giydiği etekle albayın yanına götürüldüğünde, albay şalvar giydiren diye çıkmış. Mardin Tugayında kendisine iki gün hiç karışılmamış. Hiçbir şey denmediği gibi arada sırada doktora da gösterilmiş. Ardından bir gün doktor gelip sorgulanabileceğini polislere bildiriyor. Kendisini doktorun elinden alan sorgu timi tarafından, Apocula'ya katıldığı, İdil ilçesine bağlı Kaşıkçı köyü korucularına karşı PKK yöneticisi Çekdar kod isimli gerillanın grubuyla eyleme katıldığı ve roketatar kullandığı iddiasıyla yaralandığı ileri sürülüyor. Oysa kendisinin durumunu bütün köylülerin, 7'den 70'e herkesin bildiğini özellikle söylüyor. Gözaltında kaldığı süre içerisinde yaralı halde gördüğü işkenceleri şöyle özetliyor: **"Askıya alınmışım, o sırada sürekli üstüme su sıkıyorlardı. Bundan başka falakaya alındım. Çırılçıklak bir vaziyette askıda tutulduğum sırada benden önce alınanların çıplak resimlerini bana göster-**

riyorlardı. Sürekli ağza alınmadık küfür ve hakaretler yapıyorlardı. Bu küfürler karşısında bunalmıştım. Çünkü bu yeni bir baskı çeşidiydi. Daha önce gözaltına alınanlar böyle bir şeye rastladıklarını söylemiyorlardı." İkinci, üçüncü kez gözaltına alınanların gördüğü tek bir değişiklik vardı ki, o da; yeni götürüldükleri Alay Komutanlığının Mardin'deki Tuğay hücrelerinden biraz daha "konforlu", işkencesinin ise daha da tırmandırılmış olduğu gerçeği.

Süleyman Kılıç başından geçenleri daha da uzun anlatıyor. Bu yaşadığı dehşeti herkesin duymasını sağlamamızı, diğer köylülerin çekingenliğine karşın, gelen bütün muhabirlere anlatmaktan çekinmeyeceğini söylüyor. Gözaltından sonra çıkarıldığı Mardin Cumhuriyet Savcılığında ilk ifadesiyle serbest bırakılmış olarak evde bulunuyor. Ancak tavanda aklı tutmak için ayaklarına atılan kelepçelerin izi her iki ayağından da hala geçmemiş.

Kısmetli köyüne ilişkin haberlerimizi sonuçlandırmıştık ki, yeni bir gelişme daha yaşandı.

Kimler olduğunu bilmediğimiz 14 genç dün gece köye gelen PKK'li bir gruba katılmış. Gelişmeleri, kendi başına bir şey gelmesin diye Tabur Komutanlığı'na bildirmeye gelen muhtardan öğreniyoruz. Haberi duyurduğu komutandan şu karşılığı almış: **"Geçmiş olsun, isterseniz hepiniz de katılın!"**

12.01.1990 tarihinde Ağırman ailesi gece 11.00 sıralarında ışıklarını söndürdükten sonra sıradan bir gece uykusuna dalarlar. Evde bulunan diğer ufak çocuklar daha erkenden uykudadır. Kimisi belki çok tatlı bir rüya görmenin zevkindedir. Gecenin geç saatlerine doğru şiddetli bir patlama, dinlenmenin yerine bir çığlık, bir telaş ve ondan sonra herkesin duyumsayacağı bir korku yaşanır. Sokak tarafına bakan odaya atılan askeri yapım bomba Ahmet Ağırman'ın evine düşer. Bombanın atıldığı odada Ahmet Ağırman, biri 10, diğeri 13 yaşında olmak üzere, 3 kişinin bulunması yaralı sayısının düşük kalmasına neden oluyor. Belki de baştaki hedef Dargeçit Belediyesi'nde memur olan oğlu Aziz Ağırman'dır. Aziz Ağırman Diyarbakır Cezaevi'ndeki bir yıl-

lık tutukluluğunun ardından kısa bir süre önce bırakılmıştı. Serbest kaldıktan 20 gün sonra eve yönelik bombalama gerçekleşiyor. Yörede Ağırman ailesi yurtsever özellikleriyle tanınır.

Olay üzerine Dargeçit'teki tabur ve merkez karakolundan subay ve astsubaylar evde ilk incelemeyi yaparlar. İçlerindeki bir astsubay bomba parçalarını görünmez ordu yapımı olduğunu ilk etapta açıklar.

Yaralıları tedavilerini görmek üzere Midyat Devlet Hastanesi'ne kaldırılırlar. Yaralılarla beraber giden Aziz'le tedavi sırasında polis ve astsubaydan oluşan resmi bir ekip gelerek önce, korucu olup olmadıklarını soruyorlar. Cevap olumsuz olunca da, uzun yıllar MİT ajanı olarak operasyonlara da katılan Murat Değerli'nin olayında yer alıp almadığı sorulur. Murat Değerli'yi öldürenlerin PKK'li oldukları biliniyordu. Murat Değerli'nin silahı askerden getirilen kardeşi Mecit Değerli'ye teslim edildiğinden bu yana, kendisi kardeşinden aldığı görevle, Dargeçit'te Tevfik Vural ve Nuri Özkan'la birlikte yörede terör estirmektedir. Geçen yaz yörede inceleme-

lerde bulunan Mardin Milletvekili Adnan Ekmen'e yapılan şikayetlerde de, Dargeçit'teki muhbirlerin, PKK adına birçok eve telefon ederek para istedikleri, köylerde gerilla kılığında dolaşarak birçok köylüyü yakalattıkları, hatta bir sağlık görevlisinin evine Şivan'ın kasetini bırakmak isterken provokasyon ortaya çıkarıldığı, bu bakımdan bazı öğretmenlerin tehditler aldığı şeklinde birçok konuya işaret edilmişti.

Gerek korucubaşlarının gerekse diğer muhbirlerin artık dehşet saçmalarına engel tanınmıyorlar. Çok kere basında adından söz ettiren Bahyettin Aktuğ'un emrine helikopter verildiğini, Eruh yöresi kadar diğer birçok insan da duymuş. İnfaz listelerini tek tek uygulamaya koymuş bulunuyor. Osman Esendemir'in baltayla öldürüldüğü bilinmektedir. Bahyettin (Biho)'nin Dargeçit'e bağlı İhsu köylülerine kadar tehditleri geliyor. Dargeçit'tekilerin ise henüz bu aşamaya ulaşamadıkları biliniyorsa da giderek hiçbir kural ve kanun tanımayacaklarına ilişkin gelen haberler de yok değil. Nihayet

Dargeçit'teki muhbirlerin devletin kendileri için bir şey yapmadığını, bundan böyle her şeyi kendi başlarına karar vereceklerini söyledikleri bildiriliyor.

Bu arada elimize bir mektup ulaştı. Bozuk bir Türkçeyle, imzasını da atmaya düşünmeyen kişiler tarafından, zarf üzerinde "Halil Gezici" ismi bulunan bir mektup bu kişinin dükkanına atılmış. Mektupta, belirtilen zamanda 4 milyon liranın Dargeçit'in kuzeyinde bulunan piriketlere bırakılması istenmiş. Oysa Halil'in dükkanı ve eşyalarıyla beraber hepsi bu para değeri etmez.

Geçen yıl da Dargeçit'te görev yaptığımız Latif Bulut isimli bir kişinin evine gelen bir adam PKK'li olduğunu, dolayısıyla kendisinden yardım almaya geldiğini söylemiş. Latif Bulut durumu farkedip para da vermemiş. Daha sonra zaten PKK davasından yargılanmış. Para almaya gelen şahıs tesadüfen özel timle dolaşırken görmüş, bu duruma da Dargeçit'te sıkça rastlamak hiç zor değil. Son olarak Dargeçit'te bu herkes tarafından bilinen "çok gizli" faaliyetin sırrını çözmek güç değil!

HALEPÇE UNUTULMADI!

Katledilen insanların feryatları isyanımızın ateşidir!

Baştarafı 1. sayfada

öneminden dolayıdır ki, Irak faşist rejimi katliamı emperyalizmle işbirliği içinde gerçekleştirdi. Dolayısıyla vahşette imzası bulunan emperyalistlerden Halepçe katliamını küllendirmekten başka bir şey zaten beklene mezdi. Emperyalistlerin de altına imza attığı uluslararası anlaşmalarda, her türlü kimyasal silahın kullanımı bir insanlık suçu olarak mahkum edilmiş ve yasaklanmıştır. Fakat söz konusu olan, Kürt ve Kürdistan olunca bu yasaların hiç değeri olmuyor. Dünyanın herhangi bir yerinde bir insanın burnu dahi kanasa, bu haber konusu olur. 89'un sonunda Romanya'da yaşananlar bunun en tipik misalidir. Burada birkaç yüz kişinin ölümü ve yönetim değişikliği haftalarca basın-yayın organlarının en önemli konusu oldu. Bilim adamlarının, politikacıların en ciddi konusu Romanya idi. Bu tür örnekleri daha da çoğaltmak mümkündür.

Halepçe katliamı Kürdistan'daki katliamların ilki olmadığı gibi, sonuncusu da değildir. Tarihimiz aynı zamanda boydan boya bir katliamlar tarihidir. İşte, Halepçe katliamının hemen sonrası Güney Kürdistan'da yeni katliamlar yaşandı. Faşist Irak rejimi, yine yaygın kimyasal silahlar kullandı. Salt bu katliamlarla yetinilmedi, bu vahşet ortamında yüzbinlerce insan evinden, barkından, toprağından koparıldı. Sürgüne gönderildi. Bunlardan 100 bin kadarı, yağmurdan kaçayım derken doluya tutulma misali faşist Türk sömürgeci devletine sığındı. TC, esir kamplarına doldurduğu insanlarımızı adım adım yok etmenin planlarını geliştirdi, geliştiriyor. Kamplara yerleştirdikleri Irak ve Türk ajanları zehirlenme de içinde olmak kaydıyla imha planları geliştirip uyguluyorlar. Yine besinsizlik ve soğuklardan salgın hastalıklar yaygın-

laşmıştır. Bu hastalık ve zehirlenmelerde ne kadarının öldüğü dahi bilinmiyor. TC'nin bu vahşetine karşı özellikle bu halkın temsilcileri oldukları iddiasında olanlar katliamlara ortak oluncasına ona şükran duygularını iletiler, teşekkür ettiler.. TC'nin eline esir düşenlere "devletinizdir, yardımcı olun" öğütlerinde bulundular. TC'yi velimetleri gördüler.

İlkel-milliyetçi ve teslimiyetçi Kürt küçük-burjuva güçlerinin işbirlikçilikleri yalnız Halepçe Katliamı ile ortaya çıkan bir durum değildir. Bunların işbirlikçilikleri tarihseldir. Kürt egemenlerinin bu teslimiyetçi karakterleri sayısız defa halkımızın katliamdan geçirilmesine neden olmuştur. Halkımızın kutsal bağımsızlık ve özgür yaşam arzuları böyle katledildi. Halkımızın her başkaldırışı muhakkak bu güçler eliyle düşmanlarımıza peşkeş çekildi. En son İran-İrak savaşında doğan güçlü tarihsel fırsatlara rağmen, bu güçler rahatlıkla bunları heba edebildiler. Bu koşullarda halkımızın kutsal direnme savaşı, bunun için akan oluk oluk kan sömürgecilerin hizmetine kanalize edildi. İ-KDP savaş ortamında faşist Irak rejimiyle işbirliğine yönelirken, İ-KDP İran'la işbirliği yaptı. YNK ise kah sömürgeci Irak'la, kah İran'la flört etti. Tabii bu güçler emperyalizmle de sonuna kadar işbirliği yapmakta birbirleriyle yarıştılar, yarışıyorlar. Başta Halepçe Katliamı olmak üzere, Güney Kürdistan'daki katliamlar bunların politikalarının eseridir, böyle ortaya çıkarıldılar ve geliştirildiler.

Katliam üzerinden iki yıl geçti. Fakat bu güçlerin bugüne kadar yaptıkları, dökülen kanları emperyalist metropollerde pazarlamak oldu. Kendi dar ailesel, aşiretsel çıkarlarını koruyup geliştirmek için Halepçe Katliamının mimarları emperya-

listlerle pazarlığa oturdular. Bu pazarlıkta dökülen kanlara hangi emperyalist ve gerici gücün ne kadar fiyat vereceğinin hesaplarını yaptılar. Üstelik utanmadan Celal Talabani, "Fransızlar bize Irak'a karşı savaşmayın dedi, biz savaşmadık" diyebiliyor. Tarihte bu kadar alçalan liderler ne görülmüştür, ne de duyulmuştur. Ama Kürt egemen sınıfı lanetli bir sınıftır. Dolayısıyla o sınıfın yetiştirdiği sözde liderler de en az onun kadar lanetlidir.

Nitekim bu sınıf temsilcileri katliam sonrası hemen emperyalistlere ve sömürgecilere sığınmış, kendi dar otonomist çıkarlarını kurtarmak için katliam üzerine hüznünlü tablolar çizerek onlara onaylatmaya çalışmışlardır. Buna karşın emperyalistler de neredeyse "Kürt halkının dostları" kesildi. Sahte gösterilerde bulunan Fransa 300 Kürdü ülkesine mülteci kabul etti. Bayan Mitterrand Kuzey-Batı Kürdistan'daki esir kamplarını ziyaret etti ve timsah göz yaşları döktü. Bunlar işin gösteri yönünü oluşturdu. Ama sorunun

asıl boyutu başka. Kürdistan'da yükselen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini boğmak, emperyalist-kapitalist sistem içinde sorunu söze çözmek amacıyla toplantılar, konferanslar yapıldı. Düzenlenen bu tiyatro oyununda yine kukla oyuncular ilkel-milliyetçiler, reformist ve teslimiyetçi Kürt küçük-burjuva hareketlerinin temsilcileri oldu. Bu toplantılarda çözüm adına, halkımızın insanca yaşam istemini yeniden; ama biraz daha kamufle edilmiş şekliyle katletme planları oluşturulmaya çalışıldı.

Fakat geliştirilmeye çalışılan bu planlar tutmadı, tutmayacaktır. Çünkü Kürdistan sorununun emperyalist ve sömürgeci metropollerde çözülemeyeceğini, çözümün ancak Kürdistan toprakları üzerinde mümkün olduğunu haykırarak PKK vardır. Bütün emperyalist ve sömürgeci komplolar ve entrikalara rağmen bu süreçte PKK Kürdistan'da mücadeleyi yükseltmiştir. Katliamlara silahlı direnişle cevap vermiştir. Bu devrimci savaş sonucu, başta Güney Kürdistan olmak üzere bütün parçalarda daha büyük katliamların önüne geçmiştir. Kurtuluş savaşı ülkemizde halkımız derinden etkilemiştir. Halkımızın başına asırlardır bela kesilen Kürt egemen sınıf önderliği etkisiz kılınmıştır. Emekçilerin, yani işçinin, köylünün, esnafın, kadının, devrimci aydının gerçek bloklaşması ve savaş cephesi olan ERNK, iktidar organı olarak gelişimini sürdürmektedir. Yine, halkımızın sömürgecilere karşı silahlı şiddet örgütü olan ARGK, Türk ordusuna ölümcül darbeler indirmiş, sarsılan Türk otoritesi yerine kurtuluş güçlerinin otoritesi gelişmiştir. Böylece, ikili iktidar koşullarına ulaşılmıştır.

Kuzey-Batı Kürdistan'da hızla gelişen devrim seçeneği diğer parçalarda da yankısını bulmuş-

tur. Bu parçalardaki halkımız Kuzey-Batı'ya yönünü çevirmiş, büyük bir özlem ve coşkuyla bu savaşın yönüne girmiştir. Böylece Kuzey-Batı Kürdistan'da PKK-ERNK-ARGK üçlünün önderlik ettiği kurtuluş savaşı odağında, halkımızın ulusal birliği örülmeye başlanmıştır. Bu temelde, Kürt ve Kürdistan gerçekliği dünya gündemine dayatılmıştır. Bu gerçeklik emperyalistlerin ve sömürgecilerin gerici çözümlerinin de boşa çıkarılmasında denek taşı olmuştur.

Bu temelde, Halepçe Katliamının hesabı 2. yıldönümünde misliyle sorulmaktadır. Fakat gerek Halepçe, gerekse Kürdistan'daki diğer katliamların, cinayetlerin sürgünlerin hesabının sorulması tamamlanmış değildir. Bu hesap; sömürgeciler ve emperyalistlerin yerli usaklarıyla birlikte ülkemizden kovuluncaya kadar devam edecektir. Bağımsız, özgür, demokratik ve birleşik Kürdistan yaratıluncaya kadar bu kavga sürecektir. Bu da ancak PKK önderliğinde başlayan ve halkımızın artan bir etkinlikte katıldığı özgürlük isyanını boydan boya tüm Kürdistan'a taşımakla mümkündür.

O halde, Halepçe Katliamının 2. yıldönümünde ihanete, teslimiyete, sömürgecilere ve emperyalizme karşı her dürüst ve namuslu Kürdistanlı intifadaya daha aktif katılmalı, örgütlenmelidir! Başlayan ve her geçen gün gürleşen kutsal özgürlük ateşi tüm Kürdistan'da alevlendirilmelidir.

Medya'nın çocukları! Kawa'ya layık olun, Çağdaş Kawaların izinde yürüyün! Öyle bir yürüyüş gerçekleştirin ki, Halepçe'de ve Kürdistan'ın dört bir yanında katledilen insanların kanları yerde kalsın, düşmanın boğulduğu bir kangölü olsun! Ve herkes görsün ki, Halepçe unutulmadı, unutulmayacak!

Ekrem ÖZBEK (Delil, Yavuz) yoldaşı anma toplantısı

4 Ocak 1990 tarihinde Mardin'e bağlı Ömerli ilçesinin Öztaş (Xirabêkevîr) köyünde sömürgeci ordu birlikleriyle çıkan çatışma sonucunda 3 yoldaşıyla birlikte şehit düşen Delil yoldaş, kısa bir süre de olsa Belçika'da faaliyet yürütmüştü. Belçika'daki Kürdistanlı yurtseverler, bu değerli ARGK komutanını anmak için kendi olanakla-

ıyla Genk'te bir anma toplantısı düzenlediler. Toplantıya yaklaşık olarak 150 kişi katıldı.

Dünya ve Kürdistan devrim şehitlerine saygı duruşuyla başlayan toplantıda yapılan konuşmada, günümüz Kürdistan'ında ortaya çıkan kazanımların, şehitlerin kanı bedelinde ortaya çıktığı, onlara bağlılığın ağlamak ve yas tutmakla değil, yurtseverlik görevlerine daha güçlü sahip çıkmakla mümkün olacağı vb. içerikte açıklamalar yapıldı. Konuşmanın ardından anma toplantısına katılan yurtseverlere söz hakkı verildi. Yurtseverler, Delil yoldaşın mücadelecilik kişiliği üzerine çeşitli örnekler vererek değerlendirmelerde bulundular.

Yine Delil yoldaşın, Belçika'da çalışma yürüttüğü sıralarda güç verdiği müzik ve folklor grubu, toplantıda müzik ve folklor programını sundu. Liege alanında Kürdistan'lı yurtseverlerin oluşturduğu müzik ve folklor grubu, bağlılığın bir gereği olarak Koma Delil adını aldı.

BONN'DA NEWROZ COŞKUSU

25 Şubat 1990 günü, Batı Almanya'nın başkenti Bonn'da Newroz gecesi yapıldı. 2500'e yakın kitle Newroz'u coşkulu anlar içinde kutladı.

Kutlama programı devrim şehitlerine saygı duruşuyla başladı. Gece salonunun dar olmasından dolayı, yüzlerce yurtsever ve demokrat kutlamayı ayakta izledi.

Zengin içerikte hazırlanan kutlama programı koronun söylediği devrimci marşlarla devam etti.

Kutlamanın müzik bölümlerinde Zozan, Seyitxan, Sait Yusuf, Avaz, Şiyar, Aşık Meçhuli, Aşık Zamani, Feqiyê Teyran (Nizamettin Arıç), Şah Turna, Aram, Koma Berxwedan, Köln-Müzik Grubu, Bonn-Çocuk Müzik Grubu söyledikleri devrimci halk türkülerıyla kitleye coşkulu anlar yaşattılar.

Üç dilden (Kürtçe, Türkçe ve

KÜRT TUTUKLULARLA DAYANIŞMA BİRLİĞİ KURULDU

Nürnberg'de ERNK taraftarlarıyla birlikte 10'a yakın örgüt, B. Almanya'da tutuklu bulunan Kürt politikacılarla dayanışma birliğini kurdu.

Yeni kurulan Dayanışma Birliği, 10 Şubat günü birlik içinde yer alan Av. Dev-Genç, Dev-İşçi, TKP-B ve bazı demokratların da katılımıyla Kürt tutuklularla dayanışma gecesi düzenlendi. 200'e yakın katılım sağlandı.

STAVANGER'DE BİLGİLENDİRME TOPLANTILARI

Norveç/Berxwedan

PKK önderliğinde devrime her geçen gün daha da yaklaşan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine, diğer alanlarda olduğu gibi İskandinavya'da da yoğun bir ilgi var. Her ne kadar Olof Palme komplosuyla bu ilgi azaltılmak ve tersine çevrilmek istendiyse de, mücadelemizin doğru stratejisi ve kararlı tu-

Almanca) siyasi konuşma yapılarak, Newroz'un anlam ve önemi, siyasal gelişmeler ve TC ile işbirliği temelinde emperyalizmin ulusal kurtuluş mücadelemize yönelik saldırıları değerlendirildi.

Kitleler, konuşmaları slogan ve alkışlarla dinlediler.

Bonn-Koma Berivan, Köln-Folklor Ekibi, Aachen-Folklor Ekibi, Leverkusen-Çocuk Folklor Ekibi Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden folklor oyunları sergileyerek, yoğun alkış aldılar ve beğeni kazandılar.

Newroz kutlaması, Apo Hate Hilvane türküsü eşliğinde halay çekilerek sonuçlandı.

Kutlamaya Feyka-Kurdistan, EKİM Köln ve Bonn taraftarları, YKWK, YJWK, YXK, YRWK, YXWK-Batı Almanya örgüt ve birlikleri dayanışma mesajlarını sundular.

Dayanışma gecesinin programı dünya devrim şehitlerine saygı duruşuyla başladı. Kültür Centrum'un folklor ekibi, oyunlar sergiledi ve tiyatro grubu da bir oyun sahnelledi. Gecede yapılan konuşmada, B. Alman emperyalizmi ve Türk sömürgeciliğinin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik oyunları geniş şekilde Türkçe ve Almanca aktarıldı.

tumu bu düşmanca yapıyı mahkum etmiş, dostluk kapılarını tekrar açmıştır.

Stavanger alanındaki yurtseverlerin ve Norveçli demokratların istemi üzerine 21-22-23 Şubat tarihlerinde ERNK temsilciliği adına bilgilendirme toplantıları düzenlendi.

İlk toplantı, 21 Şubat'ta AKP-ML [Arbeidernes Kom-

F. Almanya-PPK Davası tutuklularının Newroz mesajı:

"PKK Kürdistan'da çiçeklenen insanlıktır.."

Değerli dostlar!

Ulusal direniş tarihimizde önemli bir yeri olan Newroz Bayramınızı içtenlikle kutluyor, Parti ve halk tarihimizin bu en anlamlı gününde hepinizi coşkuyla selamlıyoruz.

Özgürlüğün değerini en iyi bilen halklar, yabancı egemenler ve yerli suç ortakları tarafından köleleştirilen ve aşağılanmanın karanlık uçurumuna itilen halklardır. Kürdistan halkı da yüzyıllarca aşağılanmanın en onur kırıcı biçimini yaşadı. Düşmanları tarafından ezildi, horlandı, iliklerine dek sömürüldü, kimliğini yitirmenin eşiğine getirildi. Tarihsel kökleriyle bağları alabildiğine hırpalandı. Dokunulmaz ve vazgeçilmez değerleri ve gelenekleri tahrip edildi. Newroz bile Kürt insanının beyninde ve yüreğinde üstü küllenmiş bir anı olarak kaldı. Yaşam kaynağı olan eski "yeryüzü cenneti"nin üzerini ölümün dondurucu gölgesi kapladı. Yirmi yıl öncesinin unutulmuş ülkesinde, insanımız için Kürtlük yalnızca bir utanç unsuruymuştu. Kürt kimliğine sahip çıkmak, köle olduğunu itiraf etmek ve kölelikten kurtuluş duyduğunu açıklamaktan fark-sızdı.

Ya bugün? Bugünün dünle kıyaslanması bile zordur. Tarihin hiçbir döneminde, Kürt insanının kendi ulusal kimliğine bu denli gururla sahip çıktığı görülmemiştir. Kürtlük insanımız için artık bir utanç değil bir kıvanç kaynağıdır. Çünkü Kürt sözcüğünün geçtiği yerde, akla hemen bağımsızlık ve özgürlük geliyor. Kürt adı bağımsız ve özgür yaşama tutkusunun yenilmezliğini simgeliyor. Kürdüm demek, "bağımsızlık ve özgürlük kavgasının içinde yer alıyorum, insanlığı yüceltme savaşı veriyorum" demekle aynı anlamı taşıyor. Artık çağdaş insanlık Kürt insanını böyle tanıyor, bütün dünya halkımızı böyle değerlendiriyor. Kürdistan'daki işbirlikçiliğin ve ihanetin gün geçtikçe daha da tanınmaz bir hal alması bu gerçeği değiştiremez. Şimdi Kürdistan gerçeğini savaşa ve kazanma kararlılığı içindeki halkımız temsil ediyor. Şimdi Kürdistan'ın her yerinde her gün NEWROZ yaşanıyor. Ve şimdi yurtsever her Kürt bireyi Dehak'ın karşısına birer Demirci KAWA olarak dikiliyor.

Bütün bu gelişmeleri yaratan, bize onurumuzu kazandıran ve insanlar arasında başı dik dolaşmamızı sağlayan güç Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'dir. İnanyoruz ki, hiçbir sömürge ülkede halkın uzun vadeli çıkarları ve temel değerleriyle bu denli özdeşleşen bir devrimci parti daha varolmamıştır. Bizim için PKK Kürdistan'da çiçeklenen insanlıktır; bağımsız

ve özgür bir yaşama doğru durdurulamaz akıştır; Kürdistan'da sosyalizmin en sağlıklı temeller üzerinde ete kemiğe bürünmesidir. Bizim için PKK devrimci düşünceyle yaratıcı pratiğin birliğinin en görkemli somutlaşmasıdır. Bizim için PKK halka dayanmanın kesin yenilmezliğinin, yığınlarının yaratıcı gücüne duyulan sarsılmaz inanç ve güvenin sembolüdür. Partimizle gurur duyuyoruz.

Yeni bir Newroz'la başlayan 1990 yılının ulusal kurtuluş mücadelemizde tarihsel bir dönüm noktası olacağına kuşku duymuyoruz. Başardığımız takdirde, 1990 yılında sağlayacağımız gelişmeler zafer anını daha da yakınlaştıracaktır. Bu yılı mücadelemizin engin kazanımları yılı haline getirmek için muazzam güç kaynaklarına sahibiz. Ulusumuzun haklı davası yurtdışında her zamankinden daha fazla yankı buluyor. Partimize yöneltilen emperyalist saldırılar, gerçekte haklı davamızı çağdaş insanlığın gündeminin başına yerleştirmekten başka bir sonuç vermiyor. Emperyalizmin Partimize saldırdığı her zemin, halkımızın özgür yaşama kararlılığının yankılandığı bir platforma dönüşüyor. Kürdistan topraklarında yakılan isyan ateşi her yanı sardıkça, mücadelemizin dış destek ihtiyacı da artıyor. Kürdistan devrimine yeni dostlar kazanmak, yurtdışında yaşayan her Kürt yurtseverinin temel görevlerinden biri olarak öne çıkıyor.

Değerli dostlar! Dünyada önemli gelişmeler yaşanıyor, 21. yüzyılın eşiğine gelirken, insanlık kendi sorunlarını çözmek için yeni bir atağa kalkıyor. Artık daha açıkça görüldüğü gibi, emperyalizm ile sosyalizm arasındaki mücadele, emperyalizmle dünyanın yoksul hakları arasındaki mücadelede somutlaşıyor. Gezegenimizin geleceğini kurtarmak, mücadelede kazanılan mevzilerin savunulmasına bağlıdır. PKK önderliğinde yükselen ulusal kurtuluş mücadelemiz, bugün sadece Kürdistan halkı için değil, bütün Ortadoğu halkları için bir umut ışığı olmaktadır. Kürdistan bir yoldur ve Ortadoğu'nun mazlum hakları Kürdistan'ın açtığı yola girecek ve bu yolda ilerleyecektir.

Bunun içindir ki, dünyanın sömürücü ve zorba güçleri, Kürdistan ve Ortadoğu üzerinde sinsi hesaplar yapıyorlar. Halkların bilinçlerini karartmak ve sahte çelişkilerle birbirine düşürmek için her türlü kirli yöntemi deniyorlar. Ülkemiz ve bölgemiz bu güçlerin elinde düşmanlıkların ve nefretin büyütüldüğü birer alan oldu. Partimizin önderliğinde yükselen devrimci savaş bunu tersine çevirmeye çalışıyor. Gelişen

ulusal kurtuluş savaşıyla özgürlüğe yürüyen Kürdistan, halklar arasında kardeşliğin, sevginin ve barışın yeşerdiği topraklara aday olarak öne çıkıyor. Ülkemize ve halkımıza layık olan da budur.

İşte bizler ülkemizi her türlü bağımlılıktan ve kölelikten kurtarmaya çalışırken, bölgemizin ve dünyanın bütün halklarını kucaklayan, toprağımızın ve alınterimizin özgürlüğünde en güzel kardeşliğin yaşandığı bir insanlık evi yaratmanın büyük tutkusu içinde bulunuyoruz. PKK mensubunun yüreği bu amaçlarla büyüktür. Onun direnişi bu amaçlarla güçlüdür. Bizi eğilmez ve yenilmez kılan şey soylu amaçlarımızdır. Bu amaçları savunmak emperyalizme, sömürgeciliğe ve işbirlikçiliğe karşı savaşmak demektir. Ulusumuzun ve insanlığın düşmanlarıyla mücadele etmenin yeri ve zamanı yoktur. Bulduğumuz her yerde mücadele bayrağını yükseltmek ve mücadelemizi süreklilikle sürdürmektir.

Değerli dostlar! 1980'li yıllarda Partimiz ve halkımız zorlu ve yaman yıllar yaşadı. Partimiz, teslimiyet ve yenilgi yılları haline getirilmek istenen 1980'leri, her şeyden önce insanlığın savunulduğu direniş yılları haline getirdi. Faşist Türk sömürgecilerinin ve emperyalist güçlerin telaşı, artan saldırganlığı bunun kanıtıdır. Şimdi 1990 NEWROZ'una, direnişimizi kökleştirmiş ve umutlarımız büyümüş olarak giriyoruz. Kazandığımız mevzileri korumak ve daha ileri mevzilere ulaşmak için gerekli olan her şeye sahibiz. Direniş şehitlerimizin açtıkları yol ve tutuşturdukları özgürlük meşalesi, ülkemizin aydınlık geleceğinin yakın olduğunu gösteriyor. Hiçbir güç bu yolda ilerleme kararlılığımızı sarsamaz.

Artık her yurtsever Kürt insanı bir PKK mensubudur. Dolayısıyla her yurtsever insanımız bir direniş kalesidir. Bu gerçeğe ulaşmış Kürdistan halkı yenilmez bir halktır. Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN'ın elinde alevlenen NEWROZ meşalesi artık Kürdistan'ın her yerinde yanmaktadır. Kendisini bir direniş ateşi haline getiren halkımıza uzanan her kirli el bu ateşte yanmaya mahkumdur. Zafer bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşılan Kürdistan halkının olacaktır.

-Yolumuz devrim şehitlerinin yoludur!

-Yolumuz Başkan APO'nun ışıklı yoludur!

-Yaşasın NEWROZ!

-Yaşasın bağımsızlık ve özgürlük mücadelemiz!

-Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!

munistisk Parti -ML, (Komünist İşçi Partisi)] ile yapıldı. Kürdistan Komite'den de bir temsilcinin katıldığı toplantıda Kürdistan ve PKK tarihi, güncel gelişmeler ve mücadelemize yönelik saldırılar dile getirildi.

22 Şubat'taki toplantı tüm kit-

leye açık olarak yapıldı. 40 kadar kişinin katıldığı toplantıda 10 kadar Norveçli demokrat ve sosyalistin yanısıra, 1 Şilili dost da hazır bulundu. Olumlu bir havada geçen toplantıda, Parti tarihi ve güncel gelişmeler aktarıldıktan sonra, sorular sorulara

cevaplar verildi. Sorular genellikle, Kemalizm, birlik sorunu, ERNK'nin rolü ve sosyalizmin sorunları üzerinedir.

Son toplantı ise, şehrin günlük gazetesi "Rogalands Avis" ile yapıldı. Burada genellikle sorular sorular cevaplandırıldı.

İlerici kamuoyuna!

Bizler, biraz olsun basın ahlakına sahip çıkacaksa Cumhuriyet gazetesini ve birazcık dürüstlükleri varsa bu gazetenin yazar ve muhabirlerini PKK hakkında yazdıklarını kanıtlamaya çağırıyoruz.

Cumhuriyet gazetesi ve bu gazetenin yazarlarına ve muhabirlerine göre, PKK "silah kaçakçılığı" yapıyor! Bunların hepsi yalan ve amaçlı propagandalardır. Bugün, Batı Almanya'nın Düsseldorf kentinde, PKK hakkında uluslararası nitelik taşıyan bir dava açılmıştır ve yürütülüyor. Bizler de bu davada PKK üyeleri olduğumuz gerekçesiyle sözümona yargılanıyoruz. Federal Başsavcılık, Interpol aracılığıyla, birçok ülkede Cumhuriyet gazetesinin ortaya attığı savları araştırdı; ancak bir kanıt bulamamış olacak ki, mahkeme bu savlarla ortaya çıkmaktan kaçındı. Bu konuda Cumhuriyet gazetesini, elinde belgeler ve kanıtlar varsa bunları aleyhimize kanıt olarak kullanılmak üzere adı geçen mahkemeye sunmaya davet ediyoruz. Çağrımıza karşın, Cumhuriyet gazetesinin bundan kaçınması ve yalan haberlerle kamuoyunu aldatmaya

devam etmesi en büyük ahlaksızlık olacaktır.

Cumhuriyet gazetesi, bir süreden beri yoğun bir gayretle bir misyonu temsil etmeye çalışıyor. Bu, devrimciler ve devrimci hareketler hakkında asılsız haberler yayınlamak ve çirkin karalamalara girişerek, ilerici insanların belleklerini silme ve bilinçlerini çarpıtma misyonudur. Bu çabaların ardında CIA ve MİT'in bulunduğu herkesçe bilinmektedir. CIA ve MİT'in, sol kesim tarafından okunuyor diye, bu konuda Cumhuriyet gazetesini kullandığı açıktır. Cumhuriyet gazetesi ve bazı "ünlü" yazarları, CIA ve MİT kaynaklı haberlerin kaynakları haline gelmişlerdir. Bütün devrimci ve ilerici güçleri, Cumhuriyet gazetesi CIA ve MİT kaynaklı propaganda dan vazgeçene ve yalan haber yaydığını itiraf edinceye kadar bu gazeteyi protesto etmeye çağırıyoruz.

Federal Almanya-PKK Davası tutukluları adına
Meral Kızır ve
Ali Haydar Kaytan
7 Mart 1990

Mardin'de muharebe ve halk ayaklanması

12 Mart 1990 gecesi Savur'un Serenli köyü yakınlarında Türk sömürgeci güçleri ile Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK gerillaları arasında meydana gelen ve saatlerce süren çatışmalarda 13 ARGK savaşçısı şehit oldu. Sayıca ve donanıma çok üstün düşman güçlerine büyük kayıplar verildi. 40 ile 50 arası düşman askeri öldürüldü.

Şehit düşen ARGK gerillalarının çoğu Mardin'in Nusaybin kazası köylerindedirler. Nusaybin'in Bamidi, Derê, Bavernê, Kartvenê ve Herbê köylerinden olan şehit savaşçıların cesetlerini almak ve defnetmek üzere halk harekete geçti. Bu sırada öğrenciler okula gitmediler, esnaf dükkanlarını kapattı, çocuk, yaşlı, kadın 5000'i aşkın kişilik halk kitlesi cenazeleri törenle kaldırmak istediler. Binlerce asker, polis ve özel timlerden oluşan sömürgeci güçler kitlelere müdahale etti, zorla dağıtmaya çalıştı. Halk taşla karşı koydu, "Kahrolsun sömürgecilik", "Yaşasın PKK" sloganları ile yürüyüşü sürdürdü.

Şehit düşen ve babası Nusaybin Belediye Meclisi üyesi olan ARGK savaşçısı Kamuran DÜNDAR'ın cenaze töreninde sömürgeci güçlerin halka ateş açması sonucu, aralarında çocukların da olduğu halktan en az 12 kişi kurşun ile ağır yaralandı.

Berivan yoldaşın anısına futbol turnuvası

Geçen yıl Cizre'de, Ocak ayında görkemli bir direniş sergileyerek şehit düşen Berivan (Binevş AGAL) yoldaşın ölüm-süzlüğünün 1. yıldönümünde, Celle'de Kürdistan gençliği bir futbol turnuvası düzenledi.

13 Şubat 1990 günü başlayan turnuva, 2 gün sürdü. Turnuva-

Yaralananlardan 16 yaşındaki bir genç hayatını kaybetti. Sömürgeciler, halktan en az 500 kişiyi tutukladılar. Şehrin giriş ve çıkışları kapatılmış ve gazeteciler dahil kimse kazaya bırakılmamaktadır. Gelişen halk ayaklanmasının boyutlarından ürken sömürgeciler, diğer cenazeleri, kazanın girişinde bekletmektedir.

Muhabirimizin telefonla yeni bildirdiğine göre, halk karşı koymakta ve başkaldırının çapı genişlemektedir. Nusaybin içinde halk, evlerde ve sokak aralarında silaha direnmektedir. Sömürgeciler, bölgeye yeni güç yığmakta, savaş uçakları yerleşim birimleri üzerinde alçak uçuş yapmaktadır.

Siirt'in Civanikan (Gökçebağ) köyü ve Maraş'ın Pazarcık ilçesi ve köylerinde de gerginlik sürmektedir. Civanikan köyünde 7 Mart 1990 tarihinde bir ARGK birliği, çetelerin silahını almış ve köyde miting düzenlemişti. Bu olay ardından köyden çok sayıda kişi tutuklanmış ve işkenceye alınmışlardı. Pazarcık'ta ise meydana gelen çatışmada 4 gerilla şehit olmuş, çok sayıda düşman askeri öldürülmüştü.

Gazetemizin basıma hazırlanmış sırada meydana gelen bu gelişmelerle ilgili geniş bilgileri gelecek sayımızda yayınlayacağız.

nın her 2 gününde de 250'yi aşkın Kürdistanlı yurtsever, karşılaşmalar yapan takımları izledi.

YXK (Kürdistan Devrimci-Yurtsever Gençler Birliği)-Celle Örgütü'nün düzenlediği turnuvaya 7 futbol takımı katıldı.

★ ★

Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği (YRWK)'nin bildirisini yayınlıyoruz.

TÜM YURTSEVER KÜRDİSTAN AYDINLARINA!

Her toplumda olduğu gibi Kürdistan toplumunun da günümüz koşulları ve gelişmelerine sürüklenmesinde aydınların büyük rol oynayacakları yadsınamaz gerçek bir olgudur. Bu bağlamda, mevcut Kürdistan aydınının olumlu bir mirasa sahip olduğu söylenemez. Ancak gelişimin olumsuz mirası, günümüz aydınlarının da olumsuz miras bırakmasına kesinlikle bahane oluşturamaz. Durumu değişime uğratmak istemeleri halinde geçmişin bitirici yönelimi önlerinde hiçbir önemli engel niteliğinde değildir. Yeter ki, sorumluluk ve yeteneklerin bu amaç uğrunda kullanılması isteminde yeterli samimiyet ve dürüstlüğe içtenlikle sahip olunsun.

Toplumlar yapısında aydınların konumu okullardaki öğretmenlerin konumu ile eşdeğere yakın ya da aynıdır. Öğretmenler öğrencilerinin yetişip şekillenmelerinde ne oranda önemli işlevi görüyorlarsa, toplumların aydınları da sahip oldukları olanaklarla toplumdaki öğretici-egitici rolleri ile uyum içinde yönlendirici ve aydınlatıcı rolü oynarlar. Aydınlar, halkların kendilerine biçtikleri değer, onlara duydukları saygı ve bilgeliklerine sığınmaları ile orantılı biçimde, toplumların içinde buldukları koşullardan ve bu koşullardaki her türlü yönelimlerden kesinlikle sorumludurlar. Halkların değer yargılarının değişimini veya pekiştirilmesini, ulusal, sosyal ve siyasal yaşamlarının kültürel ve ekonomik temelleri ile evrimini ve hatta içinde buldukları tüm şartları ve bu şartlarla bağlantılı olarak hızlı ya da yavaş değişimini sağlayan motor görevi üstlenmiş köklü bir konuma sahiptirler. Çağın iletişim ve haber alma olanakları paralelinde aydınlar, ait oldukları toplumlarda yoğun ve hızlı gelişmelerle özdeş haldede daha da önem kazanmış ve merkezi eksendeki sorumluluk içinde-dirler. Gelişme ve değişimlere göz ve kulaklarını kapayan aydınların, toplumlarını kör ve sağır kılmak isteyenlerdir. Halkın kulağı, gözü dili ve beyni durumundaki aydınlar açık ki halkın geleceği ve kaderi üzerinde çok önemli role sahiptirler. Bu ciddi önemleri nedeniyle, toplumlar, ancak ve ancak aydınlarının toplum içindeki hizmetleri ile bağlantılı tarzda şekillenir, belli formasyonlar kazanırlar. Böylece, değişim ve gelişmelere ayak uydurabilmekte; yoksa kör ve sağır kalarak çağlarını yakalamamakta ve geri kalmaktadırlar.

Dünya toplumlarının bazılarında aydınlar görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye çalışırken; ne yazık ki diğer pek çoğunda, içinde yeşerip yetişen ve ürünü oldukları toplumun aydınları, sorumlu ve borçlu olmalarına rağmen, halkları karşısında çoğu kez görevlerini yerine getirmemektedirler. Halkı ezen, ensesine vampir gibi yapışarak kanını emen sömürücü ve sömürgeci yapılanmaların dişlisi, işbirlikçisi veya hempaları olurlar. Halkın rahatlıkla sömürülmesi, dejenerasyona uğratılması, değerlerinden uzaklaştırılması için halkın arasında, değişik renk ve şekillerde bir uyuşturucu gerçekliğini üstlenirler. Halkların umudu ve gözünün nuru, onur ve gururunun sembolleri olması gereken bu aydınlar, içine düştükleri ihanet, çirkinlik ve düşkünlükleriyle, halklarına çok pahalıya mal olacak kara günlerin hazırlayıcısı, habercisi ve aracı olurlar ve olmaktadır.

Günümüze kadar dünya halklarındaki gelişme ve değişimlerde, hatta bölgemiz halkları ile bağları sınırlı bırakılan sömürge Kürdistan halkının, boyun-duruktan ve yarı feodal yaşamdan kurtulmasında aydınların oynayacakları rol, birçok halkkine nazaran çok daha büyüktür. Ülkesi devletler arası sömürge statüsüne getirilmiş olması koşullarında Kürdistan halkının kaderini tayin hakkı için verdiği ve vermekte olduğu onurlu mücadelesinde, sömürgeci ve emperyalist saldırganların, bu halkın isyan yürüyüşünü kanda boğma istemleri karşısında, Kürdistan aydınlarının yeterli ve gerektiği biçimde sorumluluk üstlenmedikleri görülmektedir.

Şimdiye kadar kendisine, halkına, ülkesine ve her türlü kutsal değerine yabancılaştırılan ve öz benliğinin amansız düşmanı haline getirilen; edilgen, silik kronikleşmiş, pasif ve tutuk normların bileşkeni temsilciliğine yükseltelen Kürdistan aydını, artık bu durumu benimsememeli, kabul etmemeli ve özgücün kudretini egemen kılması bilmelidir. Buna denk düşecek şekilde, halkını da öz benliğinden, yurdundan ve onurundan uzaklaştırmak isteyen sömürgeci düş-

man güçlerin hizmetinde olan her şeye savaş açmalı ve düşmanları Kürdistan'dan kovmada kavganın bayraktarlığında tarihi rolünü oynama sorumluluğu içerisinde olmalıdır.

Kendi kimliklerine son derece düşman ve öz düşmanlarına dost ve hizmetkar hale getirilen kişiliklerin, Kürdistan'da hızla gelişen ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesinden alınacak güçlü ilhamla, temelinde değişime uğratılması ve bu alanda da bir devrimin gerçekleştirilmesi gerekli ve zorunludur. Unutmamak gerekiyor ki, halkımızın kaderi büyük oranda buna bağlıdır. Bananeçiliğe, tereddüte, şüphe ve karamsarlığa hiçbir şekilde mahal vermeden, gerçek bir özveri ile, halkımızın aydınlarından olan beklenti ve taleplerine ters düşen durumların yaratılmasına müsaade edilmemelidir. Bunun tersi, sömürgeci düşman güçler ile işbirliği halinde Kürdistan halkına zarar vermek, her ne şart altında olursa olsun pratik işbirliği içinde bulunmak ve halkına karşı işlenebilecek en büyük tarihi suç olan ihanete tekabül anlamında olacaktır. Bu nedenle, Kürdistan aydını bugün, halkına zararlı tüm yönelimlerin verebileceği zararlar karşısında sorumluluklarının gerektirdiği uyanıklık, sağduyu ve bilince ulaşmalıdır.

Biz, YRWK (Yekitiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan-Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği) olarak, dört parçadan Kürdistanlı aydınların katılımı ile, üzerimize düşen ertelenemez tarihi görev ve sorumluluklarımızın üstesinden gelebilmek, aydınlarımızın örgütlü ve mücadeleci birliğini Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi safılarında yaratmak amacıyla, 27-28 Mayıs 1989 tarihinde yapılan I. Kongre ile kuruluşumuzu gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Birliğimizin kuruluşu, henüz çalışmalarımızdan haberdar olmamış ve çalışmalarımıza katılmamış olan tüm Kürdistanlı ve onurlu aydınlarımız için de bir çağrı, örgütlenme mesajı ve mücadele bayrağıdır. Yurtsever tüm Kürdistan aydınlarının bu birlik safılarında örgütlenmesinin tarihi önemde olduğunu bir kez daha vurguluyoruz.

Umudumuz odur ki, dünya halklarının ve Kürdistan halkının hızlı gelişme ve değişimler içinde bulunduğu günümüzde, Kürdistan'ı sömürgeci hükümler altındaki tutan emperyalizme bağımlı, çürüten devlet yönetimlerinin gerici, saldırgan, imhacı, barbar ve ilkel yapıları karşısında Kürdistan aydınlarının da, halkının çağdışı sömürgeci koşullarda imha edilmesine veya şerefsizce yaşamasına rıza göstermeyecekleri ve geçmişin olumsuz mirasını devam ettirmek istemeyecekleridir. Tüm aydınlarımızın, diğer onurlu dünya halkları aydınları gibi, kendileri ile halkın şerefli ve onurlu bir yaşama layık olduklarını ve bu gerçek ile uyum içinde, işlev ve eylemlere girmelerinin gerekli ve zorunlu olduğunu kavrayıp benimseyeceklerine inanıyoruz.

Kürdistan halkının ulusal bağımsızlık, özgürlük, demokrasi ve birlik mücadelesinde yeterli ve gerekli duyarlılığı göstererek bu değerlere sahip çıkmak, geliştirmek ve boyutlandırmak için yaraşır mevzileri almaları, görev ve sorumluluklara sahip çıkmaları, aydınlarımızın Kürdistan'a ve halkına olan saygısından olacaktır. Dolayısıyla kendilerinden beklentilere daha fazla gecikmeden cevap vermeleri gerektiği kadar, Kürdistan halkının gerek mücadele seyri içinde ve gerekse sonraki gelişmelerde iç sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal değişim ve yönelim şekillenmesinde, yine gerek içte ve gerekse de bölge komşu halklarıyla huzur ve barış ortamında yaşama yönelmede, Kürdistan halkının aydınlarına büyük ihtiyacı vardır. Kürdistan aydınlarının hiç zaman geçirmeksizin halkına sahip çıkarak, halkın kendilerinden olan beklentilerine özverili cevap vereceklerine güveniyor ve YRWK olarak, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesindeki görevlerini yerine getirmelerini içtenlikle bekliyoruz.

Yurtsever aydınlarımızı mücadelelerinde şimdiden kucaklıyor ve selamlıyoruz.

YRWK

(Yekitiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan-Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği)

İstanbul ve İzmir'de işçiler işten atılmaları protesto etti

3 Mart 1990'da İstanbul'da ve İzmir'de "İşten çıkarmaları protesto" yürüyüş ve mitingleri yapıldı. İstanbul'daki yürüyüş ve miting Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası'nda çalışan 40 işçinin işten atılması üzerine yapıldı.

Eylem; Beykoz Meydanı'nda yürüyüşle başladı ve Beykoz Çayırı'nda yapılan mitingle son buldu. Yürüyüş ve miting sırasında taşınan pankart ve atılan sloganlarda açlık ve sefaleti teşhir edenler ağırlıktaydı. Bazıları şunlardır; "Açlığa, işsizliğe hayır", "İşçiler elele genel greve", "Babalar işsiz çocuklar aç", "Faşist grev ve lokavt tüzüğüne hayır", "Demokratik Türkiye".

Binlerce işçinin katıldığı yürüyüş ve mitingde polis olağanüstü önlemler almıştı. Mitingde yapılan konuşmalarda, açlığın safaletin çekilemez noktaya geldiği, bir de bu yetmiyormuşcasına işçilerin işten atılarak iyice ölüme terk edildiği dile getirildi. İşten atılan işçiler adına konuşma yapan bir işçi, "Babalar işsiz, çocuklar açken, iş barışı sağlanamaz" dedi ve işçileri ortak mücadeleye çağırdı.

İzmir'deki yürüyüş ve miting ise USAŞ'ta 50 işçinin işten atılmasını protesto amacıyla yapıldı. Binlerce işçinin katıldığı eylem Hava-İş Sendikası tarafından düzenlendi. Gazimir'deki mi-

tingde yapılan konuşmalarda işten atılmaları, çalışma koşullarının zorluğu ve işkazaları teşhir edildi.

Türkiye işçi sınıfının koyduğu eylemler ağırlıklı olarak ekonomik talepler çerçevesinde gelişse de, siyasal olarak da güçlü bir potansiyeli içinde barındırmaktadır. 12 Eylül faşizminin yarattığı apolitik ortam hızla aşıyor. Başta işçi sınıfı olmak üzere Türkiye toplumu bunu aşma sürecine girmiştir. Şimdiden yer yer eylemlerde rejimi hedefleyen sloganlar atılmakta konuşmalar yapılmaktadır. Özellikle önümüzdeki günlerde toplu sözleşmeler dönemine girilmektedir. Yüzbinlerce işçi daha fazla ücret almak için masaya oturacaktır. Fakat Türk ekonomisinin içinde bulunduğu marazi krizden dolayı, toplu sözleşmelerin işçilerin istemlerini tatmin etmesi mümkün değildir. Çünkü resmi rakamlarda bile her ay yaşam en az ortalama yüzde on pahalılaşmaktadır. Bu durum işçilerin her gün rejimle karşı karşıya gelmesine neden olmaktadır. Nitekim şimdiden işçiler genel grev çağrılarını yapmaktadırlar. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde işçi sınıfının eylemleri giderek siyasallaşacak ve rejimin karşısına politik alternatif bir güç olarak dikilecektir.

İstanbul polisi ile 3 devrimci çatıştı

1 komiser muavini öldü

11 Mart 1990 günü İstanbul'da 3 devrimciyle polis arasında çatışma oldu. Çatışma, Bakırköy Güngören'de bir taksiye el koyan devrimcilerin Zeytinburnu'nda polislerle karşılaşmaları üzerine başladı. Burada polis çemberi yarıldı, fakat polis Ataköy'de büyük barikat kurdu ve geniş tedbirler aldı. Buradaki çatışma uzun sürdü ve bir komiser muavini öldü, 2 polis de yaralandı. Devrimcilerden 2'si yaralı olarak yakalanınca, 3'üncü devrimci bir apartmana girip bir dairede 3 kişiyi rehin aldı. Akşam saatlerinde rehin alma başladı, diğer gün sabah saatlerine kadar devam etti. Polis bu süreçte bina çevresinde geniş önlemler aldı ve Ankara'dan "rehine kurtarma ekibi" getirdi. 12 Mart'ta gerçekleştirdiği bir operasyonla devrimciyi yaralı olarak ele geçirdi.

Bu eylem faşist TC'ye karşı verilmiş önemli cevaplardan biri olmuştur. Gerçi eylem beklenen sonuca ulaşmamıştır. Fakat 12 Eylül sonrası Türkiyeli devrimcilerin koyduğu direnişlerden biri olması itibarıyla önem taşımaktadır.

Öğrenci olaylarıyla İstanbul hareketli bir hafta yaşadı

Yıldız Üniversitesi Rektörlüğü işgal edildi

Geçtiğimiz süreçte öğrenci eylemliliği yeni gelişmelerle devam etti. İstanbul'daki üniversite ve yüksekokullarda protesto gösterileri oldu. Bu gösterilerde yer yer polislerle taşlı-sopalı çatışmalar meydana geldi. Ayrıca Yıldız Üniversitesi öğrencileri rektörlük binasını bir süre işgal ettiler. Çıkan olaylar sonucu yüzlerce öğrenci polis tarafından gözaltına alındı.

2 Mart 1990 gecesi polis ve çevik timler Feriköy Öğrenci Yurdu'na bir basın düzenlediler. Baskında öğrencilere ait bütün özel eşyalar ve odalar didik didik arandı. Öğrenciler dövüldü; aşağılayıcı tavır ve davranışlara maruz bırakıldılar. Yurdu bir harebeye çeviren polis bir kısım öğrenciyi de gözaltına aldı. Baskını protesto etmek için 27 öğrenci açlık grevine başladı. Eylemin birinci günü yurda ikinci bir baskın düzenleyen polis eylemci öğrencileri gözaltına aldı.

Feriköy Öğrenci Yurdu'ndaki polis baskınına protesto etmek için öğrenciler, 3 Mart günü Yıldız Üniversitesi önündeki yaya üst geçidine "Polis bizi yıldıramaz" yazılı bir pankart asarken coplu polis saldırısına uğradılar. Ve 50 öğrenci gözaltına alındı. Bunun üzerine öğrenciler saldırıyı protesto için forum düzenlediler. Forumda yapılan konuşmalarda polisin saldırganlığı teşhir edildi. Forumdan sonra dağılmak amacıyla binadan çıkan öğrencilere polis ve çevik tim coplarla saldırı. Öğrenciler korunmak amacıyla rektörlük binasını işgal ettiler. Yıldız Üniversitesi rektörü, iki dekan, bir öğretim üyesi ile bir grup gazeteciyi yanlarında tutular. İşgalin başlamasıyla birlikte polis ve çevik timler panzer desteğinde bina çevresinde mevzilendiler.

Öğrenciler polislerle telsizle yaptıkları pazarlıkta; "Buradan çıkmamızın koşulu polislerin üniversite dışına çıkmasıdır. Ayrıca hiçbir arkadaşımızın gözaltına alınmayacağına ve önceki gün çıkan olaylarda gözaltına alınan arkadaşlarımızın da serbest bırakılacağına dair garanti verilmesini istiyoruz. Aksi takdirde binayı boşaltmayacağız" diyerek taleplerini bildirdiler.

Polis, öğrencilerin istemlerini yerine getirmeyip saldırdı. Çevik tim, göz yaşartıcı ve bayıltıcı bomba atan tüfeklerle seri ateş etmeye başladı. Öğrenciler, yangın söndürme tüpleri ve demir çubuklarla saldırıya karşı koymaya çalıştılar. Ayrıca panzerler de pencerelerden tazyikli su sıkıldılar. Bunun üzerine öğrenciler panzere karşı molotof kokteyl kullandılar. Öğrencilerin bütün direnmelerine rağmen, polis kapıları kırarak içeri girdi ve öğrencileri coplamaya başladı. Coplarla bazı gazetecilerin de kol ve kafaları kırıldı. İşgali kıran polis, 44 öğrenciyi gözaltına aldı.

Feriköy Öğrenci Yurdu ve Yıldız Üniversitesi'ndeki polis saldırısını protesto etmek için aynı gün Marmara Üniversitesi Ana-

dolu Yakası Kampüsü'nde forum yapıldı. Foruma binlerce öğrenci katıldı. Foruma saldıran polisler öğrenciler arasında taşlı-sopalı çatışma oldu.

Yaygınlaşan polis saldırılarını teşhir etmek amacıyla İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde 6 Mart'ta büyük bir forum yapıldı. Foruma binlerce öğrenci katıldı. Sözülenen konuşmacılar, polis-idare işbirliği üzerinde durarak özerk ve demokratik üniversite yaratılacağına kadar mücadelelerini sürdürmede kararlı olduklarını ifade ederlerken, böyle bir üniversitenin yaratılmasının da ancak sınıf savaşımıyla ortak bağ içinde olacağı gerçeğinin altını çizdiler. Ki bu da faşist rejimin devrim temelinde yıkılması mücadelesiyle bütünleşmek demektir. Dolayısıyla demokratik ve özerk üniversite, sınıf mücadelesi temelinde iktidar kavgası perpektifi ile yaklaşılması sonucu gerçekleşebilecektir.

Forumdan sonra binlerce öğrencinin oluşturduğu kortej Beyazıt Meydanı'na doğru yürüyüşe geçti. Taşdıkları pankartlar ve attıkları şiarlardan, "Arkadaşlarımız serbest bırakılsın", "Üniversite ve yurtlarda polis baskınına son", "Kahrolsun faşizm, yaşasın mücadelemiz" sloganları dikkat çekmekteydi.

Polis ve çevik tim panzer ve helikopter desteğinde meydana olağanüstü önlem aldı ve korteje saldırdı. Öğrenciler, molotof kokteylle cevap verdiler ve polisi geri püskürttüler. Fakat polis daha önce hazırladığı sivil faşistleri öğrencilerin üzerine "Allah Allah" sesleriyle saldırttı. Polis desteğindeki faşistlerle öğrenciler arasındaki çatışma bir saate yakın sürdü, öğrencilerden yaralananlar ve gözaltına alınanlar oldu.

Bir hafta kadar çatışmalı süren İstanbul'daki öğrenci olaylarında toplam 224 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan öğrencilerin soruşturmaları sürerken, öğrenci dernekleri ve çeşitli demokratik kuruluşların yaptıkları basın toplantılarında polisin tavrı şiddetle protesto edildi.

Ayrıca Ocak ayında Bursa Uludağ Üniversitesi'nde tutuklanan 91 öğrenciden 24'ü cezai yönetimine karşı geldikleri gerekçesiyle mahkemeye çıkarıldılar. 3 Mart'ta mahkemeye çıkarılan öğrenciler, hapishanede can güvenliklerinin kalmadığını, kendilerine ağır işkence yapıldığını söylediler.

Son öğrenci olaylarıyla Türkiye'de rejim karşıtı güçlerin hareketli bir dönemi yaşadıkları bir kez daha ortaya çıktı. 12 Eylül faşist rejiminden umutları iyice kesilen emekçilerden yana insanlar bu köhne düzenden kurtulmak için seçeneklerini yaratma mücadelesine girmişlerdir. Rejimin, kendini yaşatmak için oluşturmaya çalıştığı emniyet sübapları da kar etmeyecektir. Türkiye halkı er geç seçeneğini yaratıp iktidara yürüyecektir. Çünkü Türkiye'de gerçek demokrasi bu seçeneğe dayanarak, Türkiye halkının mücadelesiyle kazanılacaktır.

Sömürgeci mahkemelerde TC yargılanıyor

Mart 1990 tarihinde Diyarbakır Devlet Mahkemesi'nde bir dava görüldü. Yargılanlar Şırnak Gündoğmuş köyüne bağlı Zivingök mezrasından 64 yaşındaki Mehmet Beyte ve 57 yaşındaki Hacı Beyte adlı iki yaşlı insandı. İstinat edilen suç, "PKK üyesi olmak, köy komitesinde yer almak ve 500'er bin lira para yardımında bulunmak." Mehmet ve Hacı Beyte tercüman aracılığıyla Kürtçe yaptıkları savunmalarında; "Polisler gözümüzü bağlayıp bizleri sürekli dövdüler. Okuma yazmamız olmadığı için de hazırladıkları ifadelere zorla parmak bastırıldılar" dediler. Ayrıca Hacı Beyte, mahkemede gördüğü işkenceler sonucu ayağında oluşan yaraları çorabını çıkararak gösterdi.

Mehmet ve Hacı Beyte'nin avukatı yaptığı konuşmada mü-

vekillerinin suçsuz olduğunu vurguladıktan sonra; "PKK örgütü bu yaşlı insanlara da ideolojisini kabul ettirebilmişse bunun adı halk savaşı olur. Güvenlik güçleri bu bölgeyi terk etsin" diyerek, çarpıcı bir gerçeğe parmak basmış oldu.

Davada da görüldüğü gibi TC, günümüzde Kürdistan'da bir halkla savaş durumunu yaşamaktadır. Bu topraklardaki -yaşı, cinsiyeti hiç önemli değil- her insanı TC, düşman olarak görmektedir. Dolayısıyla işkence, katliam, sürgünlerle yaşamını devam ettirmeye çalışmaktadır. Bu uygulamaların tümüne özel savaş denmektedir. Sömürgeci mahkemeler de bu özel savaşın birer parçası olarak ele alınmaktadır. Fakat Türk sömürgecilerinin Kürdistan'daki varlığı ta başından çağdışıdır, haksızdır ve

son derece gerici ve tahripkardır. Dolayısıyla günümüzde sömürgeci hukuk kurumlarının zorla da olsa yargılama gücü aşılmış, tersine TC'nin Kürdistan'daki varlığı halkımız nezdinde yargılama konusu olmuştur. PKK önder ve kadrolarının büyük emek çaba ve soylu azimleri sonucu, gerçekler ayakları üzerine oturularak, suç, yargı ve ceza da doğru rayına sokulmuştur. Bugün halkımıza mal olan bu değerler, TC'yi onun mahkemelerinde de yargılayıp her gün sömürgeciliği mahkum etmektedir. Halkımız PKK önderliğinde gerçek suçluyu yakalamış, tarihsel suçlarının hesabını tek tek sormaktadır. İşte halk savaşı budur! Doğruyla eğriyi ayırıp eğriyi yargılayan ve cezalandıran adalet budur. Yargılayan halkımız; yargılanan TC ve sömürgeciliktir.

Aydın Cezaevi'nden PKK'li savaş esiri Hamili Yıldırım'ın; kendisine mektup yazan ajan-provokatör Hüseyin Yıldırım'a verdiği cevap:

"Çamur, güneş gibi yakıcı gerçekliğiyle bu yürüyüşü kararlılıkla yürütenler üzerinde ne tutar ne de iz bırakır.."

Yazdıklarının her satırını içerek okudum. Bana yazanın Hüseyin bey olduğunu belirtmişsin. Pek şaşırmadım. Olacak o kadar, ne de olsa hemşeri sayılırız. Bunca zaman sonra hal ve gidişimi merak etmiş olacak ki, iyilik ve sağlık haberlerini alayım demiş. Kötülük bunun neresinde(!) Öyle değil mi? Kaldı ki, biz Dersimliyiz, severiz birbirimizi. Zaten hep öyle olmuyor mu, olmadı mı!

Düşünüyorum da, neden bir başkası değil de ben? İnsan olmayacak duaya neden amin desin ki. Bu iş biraz pislik kokuyor. Nasıl olsa anlayacağız. O halde bu mektubu sana değil de, Hüseyin beye hitaben yazayım. Kendisini cevapsız bırakmak haddimize mi! Artık sen gerekeni yapar, mektubu zati-zügürte ulaştırırsın.

Sayın pek kıymetli Hüseyin bey!

Herhalde, eski Osmanlı şairlerinden birisi söylemişti ve ben de lisede edebiyat kitabında okumuştum. Üzerinde fazla düşünmeden, sanırım şöyle diyordu şair: "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakmaz, sırmalı palan vursan da, eşek yine eşektir."

Sonra yaşımız ilerledikçe, çevremizdeki olayların boyutu değişerek başka niteliğe dönüştükçe, olaylara ve kişilere bakış açımız köklü bir değişikliğe uğrayarak, yeni bir içerik ve biçime kavuşuyordu. Ama yine de yetersizdi. Bu yetersizliği, elbette bugünden düne bakarken daha iyi görülebiliyorum.

Nasıl mı? Yeni döneme uygun ilişkilerin kurulmasından tarihten bu yana varolan ama daha yeni yeni görmeye başladığımız ilişkilerin çözümüne kadar, her alanda hakim olan amatörlik, elbette yeni dönemin romantizmi ile birleştikçe, insan kişiliğinde daha bir kökleşiyor. Ve dışımızda varolan gelişmelere uygun çözüm biçimlerinin ortaya çıkarılışında olsun, bu çözüm için yaratılan araçların güçlendirilmesinde ve bu araçlara uygun yeni ilişkilerin kurulmasında olsun, her alanda bir eksikliği, bir tikanmayı beraberinde getiriyordu.

Ama her gelişme, kendisine denk düşen ilişki ve çelişki ağını da birlikte örür. Önemli olan gelişmenin beraberinde getireceği sorunları ve sorumlulukları görebilmek ve gelişmeye iradeyi katarak süreci hızlandırmaktır. İşte bunun bilincine vararak, amatörlüğü ve romantikliği aşarak, geçmişte direten yanları bir bir aşarak geleceğe doğru koşar adımlarla yürürken, bunu başaramayanlar, sırmalı planlarla kamufle ettikleri cisimlerini ortaya çıkarmak zorunda kalırlar.

Her yeni gelişmenin kendisiyle birlikte dışlamaları olduğu kadar, kendisine de katılımları geliştirdiğini yadsıyamayız. Bir yandan gelişmeye ayak uyduramayanlar sırmalı palanlarla yaşamalarına(!) devam ederken, diğer yandan ge-

lişmenin akışına kapılarak, yeni yeni sırmalı palan takanlar ortaya çıkar. Bu tarihin bir paradoksu olsa gerek. Ama tarih bir laboratuvar olarak, bu işlemleri yaşamaksızın üst düzeyde deneyimlerin yolunu açamıyor. Eğer dikkat edersen ilk öğrendiğimiz şeylerden birisi, tarihten bu yana değişik biçimlerde örgütlenen insan topluluklarının bu örgütlenme çerçevesinde hareket ettiği idi. Örneğin bir komünal insan düşünce ve ilişkisi, komün temelinde gelişir. Bir aşiret üyesi, düşünce davranışlarını o yapıya göre şekillendirir.

Ama bilir misin; insanlık, aşiret örgütlenmelerini, dinsel-mezhpsel bölünmeleri ve buna uygun düşen ilişkileri tarihin çöplüğüne atarak daha üst düzeyde örgütlenme ve ilişkilerle geleceğin dünyasını önüne koymuştur. Bu bir olgu ve insanlar bu olgu temelinde geleceğin dünyasının kurulması için mücadele ettikçe yüceleşirler. Yoksa geçmiş, geriyi yaşatarak ve onda direkt olarak, doğal olarak gerek objektif gerekse subjektif planda onlarla yaşayarak değil. Böylesi durum, gericiliğin değirmenine su taşımak, gericilik çarkının bir dişlisi haline gelmek olur.

Evet Hüseyin bey! Her yeni gelişmenin kendisiyle birlikte birtakım çevreleri de sürüklediğinden bahsetmiştik. Bir nevi bir modanın gelişip güçlenmesiyle büyük kütelleri sürüklediği gibi. Amatörlüğün, duygusal bağlılıkların yerini bilinçli profesyonel bağlılıklara terkettiği dönem, amatörleri kendi saflarında ayırıştırırken, bu dönemi ufak tefek sıyrıklarla, ya da kendini kamufle ederek aşanlar, gerçek sınav günü gelip çatığında binbir rica-nimetele, karşı olarak gördüğü güçlerin önünde elpençe divan durup nedamet getirerek yaşamaktan ne anladıklarını ortaya koymuş oluyorlardı.

İnsanlık onurunun tüm zorluklar karşısında, karanlığı parça parça yırtarak, saha kalarak yüceldiği bir ortamda, elbette o alaca yapılarının beyazları giderek yitip karanlıklara karışanlar da olacaktı. Ve oldu da. Sen de bunun tanığıydın, eğer unutmadıysan tabii.

İşte böylesine kıyasıya bir renk cümbüşü içinde, siyah ve beyazın ayrışma sürecinin yaşandığı dönemde; yani siyahın saflarına yeni kattıklarıyla daha koyulaştığı ve beyazın karalara bürünmüşlerin gözlerini yakıcı bir şekilde kamaştırdığı bir dönemde, yargı mekanizması içindeki iddia makamı içerisinde eski tanıdık okul arkadaşlarının bulunmasından da cesaret alan sen, böyle bir güvenceyi de arkana alarak aydınlık temsilcilerinin vekilliğini başka vekillerden habersiz devralmış oluyordun. Şimdi düşünüyorum da, o eski okul arkadaşların olmasaydı bunları yapar mıydın diye. Cevabım tabii ki hayır oluyor.

Ama işin içine bir kez girmiştin ve saflarını seçtiğin aydınlı-

ğın temsilcileri, karanlığın tüm hismini üzerine çektiği için, bu hisimde sen de mahkeme salonunda gereksiz-yersiz, hatta aptalca, kimbilir belki de ağababalarının bilinçlice anlaşarak yaptığın iki çıkış nedeniyle, sadece birkaç aylığına tutuklanarak nasibini almış oluyordun. Sonunda zulmün ta göbeğine kadar geldin. Zulmün göbeğinde yaşayanlar mutlaka ondan nasibini de alır. Fakat bu nasipden sen payına düşeni neden almadın? Eğer düşünürsen o dönemde tırşikçuların başı olan Bucak ve şürekası da bu ortamda nasip lenmişti. Ve aralarda yaşayanlar da bundan nasip lenmişti. Bunlar içinde geçmişte ve şimdi milletvekili olanlar da var. Anlayacağın senin payına düşen de bunlar kadardı. Yani birkaç tekme, tokat; o da başsız ellerin yaptığı bir şeydi. Senin içerde kaldığın sürede gördüklerinin toplamı, bizim bir günde gördüklerimizin yanında devede kulak kalır.

Evet Hüseyin bey, değerli hemşerim(!) Yatağın vardı, yemeğin veriliyordu, kantinden alabiliyordun, sigaranı da bol bol dumanlıyordun, en önemlisi de muslukta su içme olanağına sahiptin. Bütün bunlara rağmen, yine de kendini kahraman ilan etmişsin. Gemisini yürüten kaptandır, öyle değil mi? Her uğradığın yerde neler anlatmışsın sen öyle! Yalan söylerken, pinokyo gibi hiç mi burnun uzamadı; yüzün kızarmadı mı? Ben suçu sende görmüyorum, tam tersine kendimizde görüyorum. Eğer zamanında gerçekliğimizi dillendirebilseydik, sen ve senin gibi ipliği pazara çıkmış zügürtler de gerçekliğimiz üzerinde ahkam kesemezlerdi.

Yine o dönemleri, iç ve dış gelişmelerle birlikte değerlendirecek: Tüm ülke çapında insanların üzerine çöken karabulutlu dağıtmak için "aydınlık" saha arayanlarla birlikte gidenlerin bir kısmı, bunu karanlıktan bir daha dönmek üzere kaçış olarak değerlendirecek, aydınlanma ortamını karmartmaya çalıştılar. Dışarda bununla yetinmeyip, bir yandan Güneşimizi katletmenin yollarını ararken, diğer yandan da içerdeki karanlık yüzlerle ittifak kurdular.

Bu konuda Seher-Şahin-Yıldırım üçlüsünün yürüttüğü faaliyetleri biliyor olsan gerek. Bu tayfanın konumu açık bir şekilde ortadayken, Seher ve Semir'in ellerindeki olanakları kullanarak nasıl bir aşağılık oyun sergiledikleri halen belleklerde. Yine bu çevrelerin, hem de günümüzde ve çağdaş ilişkiler ağının hakim olduğu bir dönemde, nasıl bölgecilik, mezhepçilik temelinde gerici bir ilişki ağı içerisine girerek, beni de bu ofuna alet etmek istedikleri hafızalardan silinemeyecek kadar tazedir. O küçük kafalarıyla dünyanın merkezi olduklarını sanan zavallılar gereken cevabı aldılar. Bunlar hafızalarda; sen de bun-

ları biliyorsun.

Ama ne yazık ki, tesadüfen (belki de bilinçli, bilemiyorum) içinde bulunduğun ortamın senden teğet geçen, ama gerçekten de sağına-soluna sürtünerek biraz da olsa yıpratın (çünkü 38. koğuştaki Şahin ve Yıldırım'ların yanındaydın) uygulamaları, kah raman olmak için yeterli saydın. Ve sana karşı gösterilen ilgiyi de (bence zerresini dahi hakketmemiştin) kullanarak, kendini bir süre de olsa kamufle etmeyi başardın. Ben, bu başarı dönemini, üzerine düşen görevini yerine getirmek için uygun ortamı kollama dönemi olarak değerlendiriyorum.

Gelişme, zıtların çatışmasının ve yeninin eski üzerinde zafer kazana kazana, adım adım ilerlemesinin bir ürünüdür. Gelişme doğrultusunda atılan her adım da, yani yeninin her zaferi, eskinin yeni yeni araçlarla yeniyeye karşı savaş açmasını da beraberinde getirir. Eğer eski, bu araçları yaratamazsa bir anda yıkılır gider. Bu da, yaşama dört elle sarılmı olan bir gücün doğuşuna ters düşer.

Yine madde içinde kendine özgü çelişkilerle süren mücadele, aynı zamanda çevre koşullarından ayrı ele alınmaz. Eğer bu bağlantıyı görmesek, nesnel durumu değerlendirmek imkansız olur.

Bu durumu, sonunda seni yaratan gelişmelere uygularsak, şunları rahatça söyleyebiliriz:

Özgürlük yürüyüşü geliştikçe, bir yandan saflarda ayrışmayı yaratırken, diğer yandan da saflara yeni katılımları da beraberinde getirir dedik. Adı üzerinde; özgürlük yürüyüşü ve bu yürüyüş esas olarak saflardaki netleşmeyi, özgün düşünceleri toparlayarak yaratır. Bu saflaşma, daha doğrusu netleşme ya da ayrışma elbette her dönemde öz olarak aynı olmasına rağmen biçimsel farklılıklar gösterir. Kökenini orta sınıflardan alan ve özgürlük saflarında köleliğin bir uzantısı olan ve şu ya da bu nedenden dolayı bu yürüyüş saflarına katılanlar, bu saflarda köleliğin temsilcisi olarak varlıklarını sürdürürler ve bunda direktikleri anda da varlık nedenleri ortadan kalktıça değişik biçimlerde de olsa yürüyüşten koparlar. Elbette bu kopuş, farklı biçimlerde olduğu için bunları ayrı değerlendirmek zorunlu.

Ortamın kendi kimliğiyle çeliştiğini gören ve açıkça bu çelişkiyi söyleyerek safları terk edip bir kenarda oturanlar, düşürülmüşlüğü doruğunu yaşayan toplumumuzda öpülerek başüstüne konulacak kadar nadir bulunuyorlar.

Nedense bizde o küçük beyinleriye (senin gibi) her şeye kadir olduğunun sananlar ve özgürlüğün temsilciliği adı altında köleliği özgürlük saflarında meşrulaştırmaya çalışanlar, hem de köleliği uluslararası boyutlarda temsil edenler her türlü kirli ilişki içerisinde sürdürmek

isteyenler bolca çıkıyor.

Eğer ortada bir oyun varsa, mutlaka bu oyunun bir kuralı-kaidesi olması gerekirken, sen ve senin gibiler efendilerinizi aratmayacak bir biçimde aşağılık bir oyunla amaçlarınızı gerçekleştirmek istiyorsunuz; ama nafiye.

Dedim ya; seleflerin de belki biraz amatörce yaptılar ama yine de senin yöntemlerini kullandılar. İlişki ve çelişkilerin buna bağlı olarak da saflaşmanın sınıf esasına göre şekillendiği günümüzde aynı efendilerinizin yaptığı gibi, gerici ilişkileri kullanarak (bölgecilik vb.) etraflarında adam toplamak istediler. Yine zaafılı-sorunlu insanları bir dedektif gibi arayıp bulmaya çalıştılar ama tutmadı. Ve yine nelerine güvendiler bilmiyorum ama, tutsaklara da el atarak bu sefer zindanlar üzerinde oyun oynamaya başladılar. Belki de, "Çamur at tutmazsa iz bırakır" anlayışıyla hareket ettiler. Ama çamur, güneş gibi yakıcı gerçekliğiyle bu yürüyüşü kararlılıkla yürütenler üzerinde ne tutar, ne de iz bırakır.

Bunu seleflerin anlamaya pek fırsat bulamadılar. Ama sen bütün bunlardan ders çıkarmadın mı? Mutlaka çıkarmışsın ki, Almanya'da yargılanan yoldaşlarımızın üzerinde oyunlar oynuyorsun. Bilmem Avrupa'nın neresinde ipliği pazara çıkmış ucube yaratıklarla birlikte aşık atıyorsun. En büyük köle sahipleriyle birlikte düşüp kalkarak, bilmem nerelerde konferansların çerçevesinin çizilmesine katılıyorsun.

Fatma'larla, Gözlük'lerle birlikte çıktığın yolculukta kişiliğini ne de güzel konuşturuyorsun.

Bir fıka var, seni anımsattığı için yazıyorum: İslamiyetin gelişip güçlendiği dönemlerde adamın biri, "Acaba ne yapsam da kendimi şöret yapsam" diye düşünüp duruyormuş. Ve en sonunda, "Şöhret olayım da, ne olursa olsun" diyerek kabenin duvarına işemiş. Tabii sonuçta müslümanlarca taşlanarak öldürülmüş. Rivayete göre, hacca gidenlerin iblis diye taşladıkları yer bu adamı temsil ediyormuş. Rivayet bu işte.

Ama inançlarla oynayan, ona karşı gelen herkes gelecekte böyle yaşamıyor. Böylesi, yani geniş zamanda yayılarak, nesilden nesile isimden bahsedilecek gelen örnekler nadir oluyor. Bu örnek bir tiplemedir. Halkların tipleme yeteneği -bu örnekte olduğu gibi- ne kadar mükemmel değil mi!

Yine kuralızsız oyun piri sayılan bir Makyavel çıkmış ortaya nesilden nesile akan. Bunların dışında, bir de toplumumuza özgü olan bir tipleme olarak da, ihanetin doruk noktası olan İdrisi Bitlisi çıkmış.

Bunlar hep nesilden nesile aktarılarak gelenlerdir ve ardılları da hep bu isimlerle anılmışlar. Kendi isminden bahsedilmeks-

Devamı 20. sayfada

İşte ihanetin sonu!

MÜJDE NEWROZ GELİYOR

Bütün Kürdistanlılara müjde Newroz geliyor
21 Mart günü ellerinde üç kibrit çöpü yakmış
Mazlum geliyor, Kemal geliyor, Haki geliyor
Mazlum kanat açmış dağlara doğru
Agit geliyor, Agit geliyor

Dağlar yeşermiş, nehirler coşmuş
Dağlar yolları açmış peşmergeler geliyor
Bütün Kürdistanlılar Newroz'u özlemiş
Davulcular geliyor, zurnacılar geliyor, horonlar geliyor

Newroz sen hoşgeldin Kürdistan'a
Şehir, kasaba, köy şenliklerle süslenen
Bu can feda olsun şanlı vatana
Düşmana kan kusturacağız söz verdik Delil DOĞAN'a

Kürdistan'da PKK'yi destekleyen dost güçlere
Bizim hürmetimiz var daima sizlere
Berxwedan'da ismi olan bütün kuruluşlara
Duyuru olsun; Newroz geliyor Newroz

Avusturya'dan Nur Hat

ARAYA ARAYA BULSAM SENİ

Araya araya bulsam seni
İzinin tozunu sürsem yüzüme
Allah nasip etse de görsem yüzünü
Serok APO canım fedadır sana

Şanlı bir savaştır bizim yolumuz
Kürdistan yolunda canımı versem
Bir gün nasip olsa da yüzünü görsem
Serok APO canım fedadır sana

Cihan kalmadı gönlüm de hile
Mazlum'un direnişiyle girmişem bu yola
Haki, Kemal, Hayri'nin şanlı yoluna
Serok APO canım fedadır sana

Haki, Mazlum, Kemal, Hayri yolunda
Sevgisi gönlün PKK yolunda
Herkes gelsin savaşalım ARGK saflarında
Serok APO canım fedadır sana

Gabar, Cudi'dir bizim dağımız
Orda şehit oldu Agit yoldaşımız
Kürdistan'da yatar bizim şehitlerimiz
Serok APO canım fedadır sana

İsmet/Hannover
16-1-1990

SELAM TÜM BERXWEDAN OKUYUCULARINA

Halkımızın değerli yayın organı Berxwedan'a bu yazıyı yazmaya gereksinim gördüm.

Değerli okuyucular; ben uzun süre olmasa da epey zamandan beri ülkemiz Kürdistan'dan ayrılmıştım. Kurtuluş olarak gördüğümüz Avrupa ülkelerine nasıl çıktığımızı siyasal anlamda değerlendiremiyorduk. Değerli dostlar; ülkemizi, halkımızı tanımak ancak Partimizi iyi tanımakla mümkündür. Bugün insanlarımız binbir yolları deneyerek ülkesinden kaçmak istiyor. Nedenlerini iyi bilmemiz gerekir. Ancak nedenlerini bilmemiz bizim açımızdan zor gelmektedir. O halde, eğer gerçek-

ten gerçekleri istiyorsak, halkımızın biricik umudu olan Partimiz PKK'yi, halkımızın cephesi ERNK'yi ve kurtuluşumuz için savaşan ordumuz ARGK'yi tanımamız; güç vermemiz ve katılım sağlamamız gerekiyor.

Ülkemizin orta kesimini oluşturan Botan Eyaleti'ni gördüm ve tanımaya çalışıyorum. Bizim açımızdan cennet, düşman açısından cehennem olan Kürdistan'ın orta kesimi, özellikle coğrafik yapısı bir hayli öneme sahiptir.

Bugün adım adım halk demokrasisine yürüyoruz. Her yönüyle halkımız, eyaletimiz bu

Gecenin geç saatlerinde bir grup ARGK ve özgürlük savaşçısı, bir ajanı İdil'in Yatılı Bölge Okulu'nda elektrik direğine asarak idam ederler. Sabah bu ajanı bu durumda gören halk, sevincini açıktan dile getirir. Ancak kimse ona yaklaşmaz. Cesedin üzerinde patlayıcı maddenin de olabileceğini gözönüne getirerek kimse ilgi bile göstermez. İlçe Jandarma Karakolu ve taburuna haber verildikten sonra askeriye gelir. Her nedense bu durumu gören subay ve askerler, paniğe kapılırlar. Cesetten sürekli uzak kahrılar. Her an için patlayacağını düşünen askerler, cesedin 200 m. ötesinde nöbet tutarlar. Sonunda Diyarbakır'dan bir bomba uzmanının getirilmesine karar verilir ve bomba uzmanı gelinceye kadar beklerler. Tabii bomba uzmanı, 2 gün sonra gelir. Böylelikle ajanın cesedi iki gün iki gece asılı kalır. Ve iki gün boyunca da 200 m. ötesinde nöbet tutarlar. Bomba

uzmanı gelir ve cesedi kontrol ettikten sonra, ajanın cesedini oradan kaldırır.

Bu ajanın suçu da; İdil'in Cehennem Deresi mevkiinde, dört ARGK savaşçısını TC'ye ihbar ederek şehit edilmelerine sebep olmasıydı. Herkes tarafından tanınan bu ihanetçi, teslimiyetçi ajan, işte böylesine ibret verici bir ölümle cezalandırıldı.

Kürdistan düğünü, özgürlüğe susayan halkımız üzerinde dolaşan kara bulutları parçalayarak, bizlere gelecek bir aydınlığı müjdeliyor. Şanlı 15 Ağustos Atılımından bu yana, ülkemizin derinliklerine kök salan bağımsızlık mücadelemiz, otoritesini de birçok alana egemen kılmıştır.

Bugün, sayıları binlerce olan ARGK gerillaları, ülkemizi karış karış dolaşiyor. Halkımız arasında propaganda yapıyor. Birliğimizi pekiştiriyorlar. Bir gün gelecek ARGK savaşçıları, Kürdistan'ın her alanında halay çekecekler; çünkü önder M. Hayri DURMUŞ'un sözü vardır; "Kürdistan Vietnamlaşacak!" işte O'nun söyledikleri, bugün gerçekleşiyor. Böylece Kürdistan'da gelişen özgürlük mücadelesi, zafere kadar devam edecektir. İhanetçi, teslimiyetçi, tasfiyeci ve komplocular eninde sonunda cezalandırılacaklardır.

Leonberg'ten Welat

Çocuklarımız Kürtlükleriyle gurur duyuyorlar

Bağımsızlık mücadelesi veren partileriz öncü güçlerin zafere ulaşabilmek için kendilerini, ilk önce adına yola çıktıkları halklarına kabul ettirebilmeleri ve destek sağlamaları şarttır. PKK, bunu belli bir aşamaya kadar başardığını, Kürdistan halkının zulüm ve baskıya karşı verdiği direnişle ispatlıyor. Kuzey-Batı Kürdistan'ın dağlarında yakılan ateşle canlanan bağımsızlık mücadelesinin candamarını sadece Kürdistanlı anne ve babalar oluşturmuyor. Kürdistan çocukları bile bugün Türk sömürgeciliğine karşı duydukları kin ve nefretleriyle onu istemediklerini açıkça sergiliyorlar. Bunu, geçen yaz tatilinde Kürdistan'da karşılaştığım bir olayla ispatlamak istiyorum.

Kurban Bayramı'na bir gün kalmıştı. Ninem ve diğer köylüler her sene olduğu gibi, Siirt'te bulunan Veysel-Karani Türbesi'ni ziyaret etmek istiyorlardı. Herkes bir amaç için giderdi. Ben de şehitlerimizin kızıl kanlarıyla sulanmış Siirt'in o metin dağlarını, o melul topraklarını koklamak, gerillaların nefesini

taşıyan rüzgarı alımda hissetmek için, onlarla gitmeye karar verdim. Diyarbakır'dan başlayan uzun yolculuğumuz, bizi epey acıktırmıştı. Varır varmaz, hemen Kürdistan'ın tadı benzersiz meyve ve sebzelerinden bir sofraya kurduk. Bunu gören (orada bulunan) çocuklar etrafımızı sardılar. Yaşlarının 4 ve 5 olduğunu tahmin ettiğim bir kız ve bir erkek çocuğu yanıma çağırtdım. Ekmek ve karpuzumu onlarla paylaştıktan sonra, birbirimize yakınlık duymaya başladık. Böylece aramızda bir arkadaşlık bağı oluştu. Karşımızda Veysel-Karani Ortaokulu duruyordu. Güzel bir mimari yapıya sahip olan binanın süsünü, önünde duran M. Kemal'in beton heykeli bozuyordu. Heykeli, adı Kerem olan erkek çocuğa göstererek, "Ev kiye" diye sordum. Adını unutmuş olacak ki, uzun bir süre düşündükten sonra, "Navé wi Atatürk'e" dedi. Yanında duran ondan yaşça küçük Mer-yem, kafasını sağa sola sallayarak Kerem'in hatasını düzeltmek için hemen ona döndü

ve şu sözleri söyledi. "Kuro nawé wi ne wusa ye; gellé me jê re dibêjin Berate. (Leş)." Bunu söylerken Kerem'i azarlarçasına salladığı sağ elini halen unutmuyorum.

Hatırlıyorum; ben kendim ilkökula giderken, Atatürk'ün ölüm yıldönümü dolayısıyla yapılan törene katılabilmek için, annemle bana yeni bir önlük alması için günlerce kavga etmişim. Öğretmen törende eski elbise kabul etmiyordu. Şimdiki çocuklarımız ise Kürtlükleriyle gurur duyuyorlar. Sömürgeci-faşist Türk rejimine karşı duydukları nefreti, onların Ata'larını bir hayvan leşiyle karşılaştırarak, dile getiriyorlar.

"Gençliği kazanan, geleceği kazanır" sözünü bence kimse inkar edemez. Bunun için de, PKK Genel Sekreterinin şu anda yürütmekte olduğu maratonun zaferle biteceğine eminim. Başarılar dilerim.

Bavé Kulilk
Arnheim

gelmeye uygundur. Halkımız ve özellikle Avrupa'daki Kürdistanlıların gün gün gelişmeleri güçlendirecek desteklerini esirgememeleri ve görevlerini bilmeleriyle bir an önce kurtulacağız. Bizler bugün düşmana karşı amansız savaşmamızla görevimizi yerine getirmeye çalışmaktayız. Ki, şehitlerimizin bizden istemiş olduğu BAĞIMSIZLIK ve ÖZGÜRLÜK bayrağını yükseklerde dalgalandırmakla yükümlüyüz.

Değerli Kürdistanlı emekçiler, sizlerin de vatanınıza senelerce hasret kaldığınız için görevlerinizi çok iyi bilmeniz ve yurtseverlik konumunuzu güçlendirmeniz gerekiyor. Düşmanımız olan Türk ordusu, bizimle çatışmalara girdiği zaman acizlik

sonucu, içinde bulunduğumuz ormanı ateşe vererek öcünü almak istiyor. Buna rağmen başarısız kalmaktan kurtulamıyor.

Halkımız bugün ülkede düşmanın kendisine tüm zoru dayatmasına rağmen, her yönüyle destek vermekten çekinmemektedir. Ordumuzu güçlendirmek için askeri yasayı kullanmaktan ziyade, haber vererek gençleri saflara göndermeleri bize bir hayli moral vermektedir. Halkımız bizlere kış hazırlıklarını yapıyor. İstihbarat vb. katkılarını esirgemiyor. Her gün emekçi halkımız asker olan peşmergeleri ziyaret ediyor. Babaların, anaların oğullarını görmek istemeleri, bir taraftan insana moral verirken, diğer yan-

dan da sonuna kadar düşmana karşı intikam duygularını pekiştiriyor.

Ailemizin Avrupa'da olduğunu biliyorum. Almanya emperyalizminin kendilerine vereceği sosyal yardıma gözlerini koymamaları gerekir. Halkımızın cephesi ERNK'de yerlerini almaları ve desteklerini esirgememeleri gerekir. Atalarımızın bir sözü vardır, tek elden ses çıkmaz. Burada son verirken tüm Berxwedan okuyucularına çağrı ve selamlarımı iletirim.

-Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!
-Yaşasın büyük önder Başkan APO!
BOTAN
Bestler mıntıkasından
bir ARGK gerillası

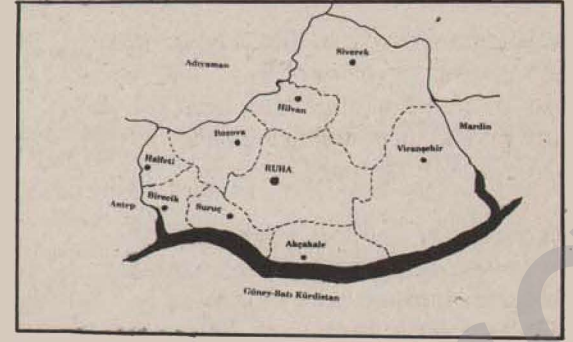
ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Tarihi eserleriyle zengin bir beldemiz;

RUHA

(URFA)

-II-

COĞRAFİK KONUMU

Kuzey Kürdistan'ın yüzölçümü olarak sayılı büyük şehirlerinden Urfa, doğudan Mardin'in Derik, Mazıdağı ve Kızıltepe; kuzeyden Diyarbakır'ın Çınar, Merkez, Ergani ve Çermik; Adıyaman'ın Gerger, Kahta, Samsat, Merkez ve Besni; batıdan Gaziantep'in Araban ve Nizip ilçeleri ile çevrilidir. Güneyde ise, Kürdistan'ın Suriye'deki parçası ile sınırdır.

Urfa beldemiz tarihi eserleri ve bereketli toprakları ile tanınır. Harran Kürdistan'ın bir tahıl ambarıdır. Ceylanpınar Devlet Üretim Çiftliği, bölgedeki tarımsal ve hayvansal ürünleri en üst düzeyde talan etmek amacıyla kurulmuştur. Türk sömürgeciliği, bu çiftlik aracılığı ile büyük bir talancılık uygulamaktadır.

Belde topraklarının %98.3'ü tarıma elverişlidir. Topraklarının büyük bir bölümü (%61.7) platolarla kaplıdır. Dağlık alan, belde topraklarında az bir yer tutar (%22). Ovalık alanların kapladığı yer %16.3'tür. Ormanlık alanlar ise oldukça azdır.

Bölgenin kuzey bölümü Güneydoğu Toroslar'ın orta kesimlerinin güney etekleriyle kaplıdır. Güneydeki bölümde geniş ovalık alanlar bulunur.

Dağların yükselteleri oldukça azdır. Bölgede aşılacak kadar sarp ve yüksek dağ yoktur. Arasında geniş düzlüklerin de olduğu dağlar genellikle kuzey-güney doğrultuludur. Yükselteleri güneye gidildikçe düşer. Karacadağ, Tektek Dağları, Susuz Dağları, Germuş Dağları, Nemrut Dağları ve Arat Dağları bölgenin en önemli dağlarıdır.

Karacadağ: Bölgenin kuzeydoğusunda bulunan sönmüş bir yanardağdır. 1.919 metrelik yükseltisiyle belde topraklarının en büyük dağıdır. Görüntüsü yumurta biçiminde olan Karacadağ koyu renkli bazaltlarla kaplıdır. Dağın üstünde birçok tepe vardır. Kışın bu tepelere düşen yoğun kar, çok sayıda su kaynağını besler. Dağdan kaynaklanan suların bir bölümü uzun ve derin vadilerden akarak Fırat Nehri'ne karışır.

Tektek Dağları: Harran Ovası ile Viranşehir Ovası arasında yer alır. Yüksekliği 801 metre olan Tektek Dağları, kuzey-güney doğrultulu, geniş ve kıvrımlı bir sıra oluşturur. Dalgalı düzlükleriyle bir yarımovayı andırır. Urfa-Mardin sınırını aşarak Kürdistan'ın Suriye parçasına uzanan Tektek Dağları,

KELAYNAK KUŞLARI

Bilimsel adı "Geronticus eremita" olan kelaynaklar, dünyada gittikçe soyu tükenen ve Urfa'nın Birecik ilçesinde yaşayan bir kuş türüdür.

Baş ve gerdanları tüysüz olduğu için, bu adla (kelaynak) anılırlar. Bu kuşların boyları 70-75 cm kadardır.

Bu kuşlar, Fas ve Cezayir'de de yaşıyorlar. Bazı kaynaklarda Suriye, Yemen ve Etiyopya'da da üredikleri belirtiliyor.

Kelaynaklar Birecik'te, etrafı konutlarla çevrelenmiş kayalıkların üzerinde yaşarlar. Aynı zamanda göçmen kuşlardır. Kış aylarında Etiyopya ve Madagaskar'a göç ederler. Şubat ortalarından başlayarak Birecik'e dönerler.

Mart ayında yuva yapmaya başlarlar. Kelaynakların yuvaları genellikle birbirine bitişiktir. Kuluçkaya yatan kelaynakların mayıs ayında 2-3 yavruları dünyaya gelir. Yumurta üstünde yatma süresi 28 gündür. 45-50 gün sonra yavruları uçmaya başlarlar. Yavruların beslenmesi ise, ana veya baba kuşun daha önce hazmettiği gıdayı, başını birkaç kez ileri götürerek tekrar çıkarması ve bunu yavrusunun gırtlığına yerleştirilmesi sonucu gerçekleşir.

güneye gidildikçe yükselteleri alçalır. Oldukça geniş olan Tektek Dağları'nın en önemli tepeleri; Sıfır Tepe, Kırık Tepe, Hellohello Tepesi, Hacco Tepesi, Cinas Tepe ve Toklu Tepe'dir. Bu geniş dağ kütleleri Harran Ovası ile Viranşehir Ovası'nı birbirinden ayırır. Su kaynakları yoktur.

Susuz Dağları: Geniş bir kütle olan Susuz Dağları, Tektek Dağları'nın kuzeybatısında bir yay çizerek uzanırlar. Yükseltisi 817 metre olan Susuz Dağları, su kaynaklarından yoksundur.

Takurtukur Dağları: Yükseltisi 1.222 metre olan Takurtukur Dağları, Karacadağ'ın batısında yer alırlar. Dağ kültesinde, kalkerli oluşumlar egemendir.

Germuş Dağları: Urfa merkezinin kuzeyinde bir yay çizerek uzanan Germuş Dağları, zengin su kaynaklarına sahiptir. Bu su kaynaklarının yoğunlaştığı bir alanda Germuş köyü kurulmuştur. Dağların yapısını oluşturan kalkerlerin zamanla sertleşmesi sonucu oluşan mermer tabakaları şimdilerde işlenmektedir. 250-300 metre yükseltili olan bu dağların etekleri

bir ova görünümündedir.

Nemrut Dağları: Yükseltisi 800 metreye yakın olan Nemrut Dağları, Urfa merkezinin güneyinde yer alır. Kalkerli bir yapıya sahip olan bu dağlar; düz, geniş ve sarp bir kayalık durumdadır. Kuzey-güney doğrultusunda bölge topraklarından dışarı çıkar.

Şebeke Dağları: Urfa'nın Suruç ilçesinde yer alan bu dağlar, kalkerli bir yapıya sahiptir. Bitki örtüsünden yoksundur ve bu dağların yükseltisi 750 metredir.

Arat Dağları: Fırat Nehri'nin hemen kıyısında yükselen Arat Dağları, Suruç-Birecik arasında uzanırlar. Yumuşak kalkerlerden oluşan bu dağların en yüksek noktası 771 metredir.

Bu belligişli dağlar dışında Urfa topraklarında Kaplan Dağı, Remo Dağı, Bello Dağı, Küpeli Dağları, Kızıldağ ve Kalazan Dağı vardır.

Urfa, akarsular bakımından zengin olmayan bir beldemizdir. Fırat Nehri dışında, sürekli akan su yoktur. Bölge ikliminin sıcaklığı bunda rol oynamaktadır.

Yağışlı aylarda vadilerde su bulunur, ancak kurak aylarda vadilerdeki sular ya tümünden kurur, ya da kurumaya yüz tutar. Bu susuzluk, bölgedeki tarımsal üretimi de olumsuz yönden etkilemektedir.

Fırat Nehri: Siverek ilçesinin Dağbaşı bucağının Mektalan geçidinden belde topraklarına girer. Güneybatıya doğru akarak Urfa-Adıyaman sınırını oluşturur. Urfa toprakları içinde kalan bölümünün uzunluğu 270 km'dir. Akışı, baharın yağışlı aylarında artış göstererek en üst düzeye ulaşır. Kuzey Kürdistan'ın en uzun köprülerinden Birecik Köprüsü, bu nehrin üstünden ulaşımı sağlamaktadır.

Cülap Suyu: Beldenin kuzeydoğusunda Diphisar ve Gürpınar köyleri yakınlarında doğar. Güneye doğru akarak iki küçük suyla birleşerek Cülap Suyu adını alır. Uzunluğu 60 km'dir. Harran'ın da kuzeyinden geçerek Belih Çayı ile birleşir ve Fırat'a dökülür. Cülap'ın aktığı vadi boyunca söğüt ve kavak ağaçları ile çeltik tarlaları yer alır.

Karakoyun Deresi: Kışın ve baharın yağışlı aylarında akan bir deredir. Suyun aktığı vadinin yamaçları kalker oluşumludur.

Cavsak Suyu: Urfa merkezinin kuzeybatısındaki Cavsak köyünde doğar. Birçok kaynağı vardır. Şehir merkezinden geçerek Bamyı Suyu ile birleşir.

Belih Suyu: Harran'ın güneyindeki Akçakale ve Aynelarus yakınlarında doğar. Bazı kolları Tektek Dağları'nda kaynaklanır. Kürdistan'ın Suriye'deki parçasında Fırat sularına karışır.

Habur Suyu: Viranşehir'in kuzeydoğusundaki Karacadağ'ın eteklerinde doğar. Urfa'nın en önemli akarsularındandır. Uzunluğu 350 km olan Habur iki kol halinde güneydoğuya akar. Fırat'ın önemli kollarındandır.

Zengeçur Çayı: Karacadağ'dan doğan Zengeçur'un en büyük kaynağı Fak köyü yakınındadır. Birçok küçük kaynakla beslenir. Batıya doğru akarak Gavur Tepesi'nin güneyinde Geldik Suyu ile birleşerek Zengeçur adını alır. Kazo köyü yakınında Fırat'a dökülür.

Urfa'da iki büyük göl vardır. Yöre halkı tarafından kutsal sayılan bu iki göl Halilürrahman ve Aynizeliha gölleridir. Birçok kaynaktan beslenirler. Bunlar dışında Büyüköl ve Küçüköl adlı göller de vardır.

Halilürrahman Gölü: Bir adı da İbrahim Peygamber Gölü'dür. Söylenceye göre, zama-

nın kralı burada büyük odun yığını oluşturmuş ve bu odun yığını tutuşturarak İbrahim'i yakmak üzere ateş içine atmıştır. O anda büyük ateş kültesi göle dönüşmüştür.

Gölün uzunluğu 150, eni ise 30 metredir. Suyu tatlı olan gölün derinliği 3-4 metre arasında değişir. Gölde sazan türünden balıklar vardır ve fakat kutsal sayıldıklarından avlanmazlar.

Aynizeliha Gölü: Derinliği 3 metre kadar olan gölün uzunluğu 50, eni 30 metre civarındadır. Yeraltı suları ile beslenen gölün suları tatlıdır ve sularında 15-40 cm boyundaki balıklar yaşarlar. Ancak bu balıklar da kutsal sayıldıklarından yenmezler.

Büyüköl: Uzunluğu 400, genişliği 100 metre olan gölün derinliği ortalama 3 metredir. Fazla suları bir kolla boşalıp akar. Birçok kaynak ve bir kuyu suyu ile beslenir.

Küçüköl: Uzunluğu 250, genişliği 50 metredir. Tepeler arasına sıkışmış bir çanak içinde oluşan gölün derinliği 1,5 metredir. Kanyak sularıyla beslenir. Bozova ilçesinin içme suyu buradan sağlanır.

Urfa'daki ovalar, tarımsal üretimin yoğunlaştığı alanlardır. Fakat kuraklık nedeniyle bu ovalardan istenilen düzeyde ürün alınmıyor. Bölgedeki en önemli ovalar Harran Ovası, Viranşehir Ovası, Suruç Ovası ve Hilvan Ovası'dır.

Harran Ovası: Urfa'nın en alçak olan ovası Harran'ın ortalama yükseltisi 375 metredir. Çok verimli olan ovada akarsu yoktur, yağışlar azdır. (Sömürgeci Türk devleti, GAP'la Harran'ı sömürüye de açıyor.) Ovanın yüzölçümü 2.725 kilometrekare. Toprakları kırmızı renktedir.

Viranşehir Ovası: Dalgalı ve engebeli bir görünümde olan Ovanın yüzölçümü 1.200 kilometrekaredir. Harran Ovası'nın doğusundadır. Verimli olan ovanın temelinde kalkerler vardır. Güneye doğru alçalır. Burada Ceylanpınar Devlet Üretim Çiftliği toprakları uzanır.

Suruç Ovası: Harran Ovası'nın batısında yer alan ovanın yüzölçümü 700 kilometrekaredir. Toprakları kırmızıdır. Oldukça verimli topraklara sahiptir.

Hilvan Ovası: Genelde düz olan bir ovadır. Kalkerli olan ovanın toprakları kırmızıdır.

YENİ BİR 8 MART'I KUTLARKEN GÖREVLERİMİZİ DAHA İYİ KAVRAYIP ÜZERİNE YÜRÜYELİM!

Baştarafı 1. sayfada
Evet, erkeğiyle omuz omuza savaşmıştı, ama bu onu özgürleştirmeye yetmemişti. Çünkü halk olarak kölelik zincirlerini parçalayamamıştı. İşgallerde, aşiret kavgalarında erkeğiyle omuz omuza savaşmış, fakat onu çepeçevre saran kölelik bağları varlığını koruyordu. Bu da onu içte erkeğine, dışta da köleliğe zincirlemeye devam ediyordu. Yani, ondaki dışa karşı isyancı yan, en boyun eğen yan durumuna dönüşüyordu. Böylece ev köleliği dış boyundurukla tamamen güvenceye alınıyor ve bu tarihi yazgı hiç değişmeden, günümüze kadar geliyordu. En çok ezilmiş, en çok zincirlenmiş köle! Tarihten devralınan esas sorun buydu ve PKK bunu çözecekti.

Kürdistan kadınının savaşı, özgürleşmesi süreci, toprağa düşen bu ilk cemre ile başladı. O, halk-ulus gerçekliğini kavradıkça kendini tanımaya ve sorununu kavrayıp tanımlamaya başladı. Sorununu kavrayıp tanımladıkça da köle kimliğine isyan etti. Bu dönüşüm çok ani ve çok kesindi. Bu sarsıntı Kürdistan'daki her birey ve her sınıfı sarstığı gibi, sarsmıştı onları da. Bu şekilde ayağa kalkan birey, öz benliğine, özgür kimliğine kavuşuyordu.

Kürdistan kadını da bu ilk cemreyle ayağa kalktı diyoruz. Bu çok derinden bir uyanış ve kalkıştı. Çünkü sorun kişilik bulma sorunuyla direkt ilişkiydi. Hatta denilebilir ki, Kürdistan'da kişilik sorununun çözümlenmesi olayı, kadın sorununun da çözüm anahtarıydı. Kürdistan kadını da bu süreci yaşıyordu. Kürdistan ulusal kurtuluş bilincini şu ya da bu şekilde almış kadın, devrimci kopuşu başarıma şansını elde etmiş oluyordu.

Kürdistan kadını, bu kimlik arayışında tarihi-toplumsal etkilerden kaynaklanan eksiklik ve hatalar dışında herhangi bir ciddi sapma içine girmedi. Sınıfsal özü boşaltılmış burjuva, küçük-burjuva anlayış ve arayışların biçimlendirdiği yapılanmalara yönelmedi. Kürdistan koşulları bu konuda da hiçbir sapmaya yaşam şansı tanımadı; toprağımız feminist eğilimler yeşertmedi. Ya devrimci kopuş ya da kölelik!..

Ancak, birçok ülkede kadınlar, bizdeki durumdaki farklı bir yol izlemiş. Kadın sorunu, aile, tarihi-toplumsal gelişimi ve sorunun pratik çözümünü açısından daha avantajlı bir süreç yaşamışlardır. Özellikle de iç dinamikleriyle gelişen toplumlarda birey, sınıf özellikleri geliştirici bir niteliğe bürünmüş, dolayısıyla da toplumsal sorunların ele alınışı ve çözümü çabuk ve kolay olmuştur. Hiç olmazsa bizdeki kadar kendi gerçekliğini tüketen, bizdeki kadar doğasına aykırılık içinde dağlanan-bozulan bir rol oynamamıştır.

Bilindiği gibi genelde kadın

sorunu, esas olarak kapitalizmin gelişmesiyle birlikte belli bir çözümlenme sürecine girdi. Çünkü kapitalizm kadını bunalıtcı ev ekonomisinden hızla fabrikalara, işletmelere, yani en geniş sanayi alanlarına çekti. Böylece, bir yanda onun ucuz işgücü potansiyelini yutarak yeni biçimde bir baskı-sömürü halkasını boyuna geçirdi; öte yanda onu diğer proleter yığınlarla, sınıf kardeşleriyle aynı savaş cephesinde bir araya getirdi, buluşturdu. Bu aynı zamanda onun da savaşıydı; tarihsel köleliğine son verecek bir savaş!

Fransa'da burjuva devrim sürecinde kadınların gösterdiği atılganlık sonrasında ise, burjuvazinin ikiye bölünmesi, baskıcı, sömürücü ve sömürgeci yüzünü teşhir etme, onu karakterize eden koşullara yönelme ve bazı haklar uğruna mücadele vermesi hatırlardadır. Keza, Paris Komünü sırasında cesaretle yürüyüşü, bariyerlerdeki dövüşkenliği o büyük tarihsel olayı anlamlı kılan bir örnek oluşturmıştır.

Bütün bunlar yanında çeşitli dönemlerde bazı haklar ve demokratik içerikli bazı talepler etrafında örgütlenerek mücadele vermiş ve sonuçta kısmi haklar elde etmeyi başarmış kadınlar vardır. Ne var ki, bu çaba ve bu temel üzerinde geliştirilen mücadele, kadın sorununu gerçek anlamda çözme yetmiyordu. Çünkü kadın sorunu, bazı haklar elde etme sorununa -ki bu, boşanma hakkı, dernek kurma ve miras hakkı, kürtaj, oy hakkı vb. haklardan öteye gitmiyordu- indirgeniyor ve burjuva yasalar çerçevesinde çözüm aranıyor.

Bu bakış açısı, süreçle kadın sorununa yaklaşımda iki eğilim ortaya çıkardı. Özellikle 1900'lerden sonra temelde iki eğilim belirdi. Birincisi; sorunu salt bir "kadın hakları" sorunu olarak gören; onu diğer toplumsal sorunlardan soyutlayarak ele alan ve iktidarı hedeflemeyen, hatta başından itibaren onun yürümesine giren ve çoğunlukla da tamamen onun yedeğine düşen, feminist eğilim, ikincisi; kadın sorununu materyalist tarih anlayışına vuran; onu diğer tüm toplumsal sorunlarla birlikte ele alan, özgünlüğünü gözardı etmeden onu devrimci tarzda örgütleyen ve onu devrimin gerçekleşmesi sorunu olarak gören marksist anlayış. Avrupa bu iki eğilimin de en uygun zemini oldu.

20. yy. birinci eğilim için çok renkli bir yüzyıl oldu denebilir. Öz itibarıyla değişmeyen feminist hareketler, çok çeşitlilik içinde Avrupa ve diğer birçok ülkede yaygın olarak sürdü. Türkiye'ye ise bu çok çarpık yansıdı.

Bütün bu hareketlerin temelinde bazı haklı yanlar, demokratik içerikli talepler olsa da, özde kadın hareketinin devrimci tarzda gelişmesini sekteye uğratan bir özellik taşıyorlar. Hatta bunlar, süreçle faşizmin önemli

siyasal-sosyal dayanağı haline gelebilmiştir. Bu denli saptırıcı, geriye çekici nitelikler olarak devrimci mücadelenin elverişli zeminini etkileyebilmişlerdir.

Açıktır ki, her burjuva iktidar, her sömürgeci egemen güç, kendisine uygun dayanaklar yaratmak ve sürekli onları beslemek ister. Karakteri gereği bunu yapmak zorundadır. Bu dayanaklardan biri de kadın yığınları olmuştur. Her toplumsal olguya, toplumun her bir bireyine kadar el atan bu güçler, en çok da örgütlenememiş, kendi öz silahıyla donanmamış zayıf ve geri alanlara göz diker; buralara hükmetmek ister. Yarattığı en alçaltıcı ortamda, bunu daha kolay başarır. Kadın emeği onun en ucuz sömürü aracı olmuştur her zaman. Bunun yanında düşürülenin, ahlaki çöküntünün çok çabuk yaşam bulacağı bir alan olarak seçer buraları. Yarattığı yokluk, yoksulluk ve sefalet üzerinde yeni kâr alanları, yeni sermaye odakları oluşturur. Böylece kadın emeği yanında bedeni üzerinde de en büyük vurgunlar vurur. Öyle ki bunu uluslararası alanda da önemli bir sermaye kaynağı haline getirir. El atmadığı, gözeneklerini tıkayamadığı alanlarda bu aracı devreye koyar: "Özgürlük" adına, "sanat-kültür" adına, din adına...

Denilebilir ki, tarihte hiçbir din, kadını insanlaştırmada en ufak bir adım atmadı, kadın sorununun önünü açıcı en ufak bir gelişmeye olanak tanımadı. Ama, hiçbiri de İslam dini kadar kördüğüm vurmada, kadını alçaltmadı...

İlk doğuşundan beri halkları köleleştirmede etkili bir araç olarak kullanılan İslamlık günümüzde neredeyse tüm dünya halkları karşısına çok tehlikeli ve tahripkar bir rol oynamaktadır. Dün, Ortadoğu halkları üzerinde her türlü hakimiyeti kurma, kurumlaştırmada başvurulan bu araç, bugün yeni imparatorluk sevdaları için kullanılıyor. Pantürkizm, Panislamizmle besleniyor. El atılmadık alanlara din unsuru ile girilmeye çalışılıyor. Bu alanlardan biri de kadınlardır. Bir yanda onu her türlü ilerlemeye karşı sınırlar, insanlaşmaya yönelik her gelişmeyi "günah" sayar, ama öte yanda onun üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahip olur. "İlahi güç, egemen erkek gücüdür!.. Her şeye kadir tek güç budur, kadın köle yaşmalıdır" buyurur! Ve böylece kölelik, onun emeği, beyni-bedeni üzerinde dönen o aşağılık çark, tüm bu ilahi güçlerin teminatı altına alınır.

İşte burjuvazi, faşist sömürgecilik din olgusunu bu şekilde kullanır. Zorbalık, sömürü ve zulmünü sürdürmede dini devreye koyar, onun güvencesine sığınır. Türkiye'de bugün çok hayati sorunlar için sokağa dökülmeyen, döküldüğünde ise, baskı, işkence ve zindanla son bulan bir durumla karşı karşıya gelinirken, baş bağlama, tesettür

vb. talepleri bahane ederek sokağa dökülen kadınları görüyoruz. Halklar arasında düşmanlığı körükleyen, ırkçı-faşist milliyetçilik, bu kesim içinde önemli bir yer tutmuştur. "Bulgar, Yunan, Azerbaycan Türkleri" için sokakları dolduran kara çarşafı kadınlar, tesettürlü, sıkma başlı genç kızlar azımsanmayacak bir sayı teşkil ediyor. Ve bütün bunlar bizzat devlet eliyle körükleniyor. Bu tür olaylar her tür imkan sağlanarak örgütleniyor. Keza, dini toplantılar, kuran kursları vb. adlar altında küçük yaşlardan başlanarak sayısız kız çocuğu en geri ve yoz yaşam içine hapsediliyor. Bunlar önemlidir, gelişmenin önünü tıkayan bu engeller hızla ortadan kaldırılmadıkça fazla bir gelişme kaydedilemez.

Bütün bunlar, üzerinde genişçe durulması gereken önemli konulardır.

Yoldaşlar!

Kürdistan'da kadın sorununun tarihsel kökleri, halk tarihimizin dayandığı tarihsel kökler kadar derin ve karmaşıktır. PKK, bu tarihi kökleri bir bütün olarak kavrayıp sarstı ve yaşanılası tüm köklere, canlı damarlara taze kan verdi, budadı ve yeniden yeşertti. Bugün mevesini veriyor.

Halkımız 20 yıllık bir uyanış ve mücadele içindedir. Zafere yaklaşan bir yürüyüşle hızla ilerliyor. Kürdistan kadınları da bu uyanış, bu mücadele ve bu yürüyüşün içinde yerlerini almış ve bugün gururla anılacak bir konum sergilemişlerdir... Çok ezilmişlik, çok zincirli kölelik onun uyanış ve yürüyüşünü engellemeyemedi. Aksine, ulusal kurtuluş mücadelesi en çok onu sarstı ve saflara çekti. Bilendiği oranda da etkin bir mücadele gücü haline geldi.

Bunu sağlayan tek güç PKK'nin kendisiydi. Başından beri kadınların mücadeleye katılımına önem veren, pratikte de bunun gereklerini yerine getiren doğru ideoloji ve politikasıydı. Kadın sorununa devrimci tarzda sahip çıkması ve onun önünü hızla açmasındaki kararlılığıydı... Mücadeleye atılırken Parti ortamında bizi sınırlayan bir anlayış veya politikayla karşılaşmadık. Gerek bizde, gerekse de erkek yoldaşlarımızda toplumdan, eksik ve yetersiz kişiliklerimizden kaynaklanan yanlış anlayış ve önyargılar dışında bize ayakbağı olacak bir durum yaşamadık. Tam tersine önümüzü sürekli açan, bizi her yönüyle açığa çıkaran bir mücadele ortamı vardı. Onun içindir ki, bizde burjuva, küçük-burjuva ya da feodal anlayışların temellik ettiği ciddi sapmalar yaşanmadı. Bizde yaşanan başka şeylerdi: Genelde her bireyin -kadın veya erkek- kişilik bulmada, PKK kişiliğini yakalamada gösterdiği zayıflık, yetmezlik... Eski sınıf özelliklerini taşıması, geri anlayışları yaşatması vb... Bu durum kadında

da, erkekte de kendini hissettirebiliyordu. Her ikisinde de karşı inişe yol açabiliyordu. Kendilerini geri sınıf özelliklerinden arındıran, tarihi önyargıların etkisini kıran ve doğru devrimci tarzda kopuşu sağlayabilenler mücadele saflarında bir değer sahibi olurken, bunu başaramayanlarda ise, tekrar eskiyi yaşama, sefilleşme başgösterdi. Bu düşüşler doğaldı. Mücadelenin zorlukları, devrimimizin niteliği, zayıf-eksik kişilikleri daha fazla sürükleyemiyordu. Bugün gelinen nokta bu zayıflık ve eksikliklere karşı çok daha tahammülsüzdür; kesin kopuşları zorunlu kılıyor. Bunun ilk adımı aileden kopuştur. Kürdistan'da aileden kopuş başlı başına bir devrimdir. Bunu doğru tarzda sağlamayı becerdiğimiz oranda kendimizi Parti ortamına, mücadele ortamına oturtabilmiş oluruz. Fakat gerçektir ki, çoğumuz baştan beri bu kopuşu birçok eksiklik içinde gerçekleştirdik. Bu da doğal olarak daha sonraki sürecimizi etkiledi, güç ve yeteneklerimizi sınırladı, onları yeterince harekete geçirmemizde olumsuz etkileri oldu. Hatta bazıları düşürdü.

Burada karşımıza çıkan bir gerçek de şu ki; kopuş sürecini yaşayan kadın yoldaşlar bir kez değil, birçok kez devrim yapmak durumundadır. Çünkü o çok zincirli köleliğe etkisini en çok gösterdiği alanlardan biri de aile-çevredir... İkincisi, Parti ortamı ve mücadele saflarıdır. Çünkü tarihten gelen erkek egemen anlayışı, saflarda şu ya da bu şekilde etkisini yaşıyor. Kadına önyargılı bakış, güvensizlik bu anlayışın ürünüdür. Ama aynı etkiler kadında da kendini gösteriyor. Kendini salt kadın görme, çekingenlik, kendine karşı güvensizlik, kendini yeterince mücadeleye katamama, Parti silahını kendine yakıştıramama vb. bir yığın yanlış anlayış...

Bütün bu yanlış ve zararlı anlayışlardan uzaklaşmak, kişilikte devrim yapmak mümkündür. Partinin kadın ve erkeğe sunduğu eşit haklar, mücadelelenin kendisi, bunlara daha fazla yaşam hakkı vermemedir. Ancak bugün bunların etkilerini hala yaşıyoruz. Saflarımız genişledikçe, bu etkileri yaşayacağımız açık. Çünkü kitleleri kucaklayan bir savaş örgütüydü. Eski anlayışları bir çırpıda atmazdık. Fakat Parti ortamında sözü edilen anlayışların artık yaşanmaması gerekir.

Kuşkusuz mücadele geliştikçe birçok eksiklik ve yetersizlik aşıldı; yeni tecrübe ve deneyler, yeni pratik adımlar mücadele birlikteliğimizi daha güzel ve daha anlamlı kıldı. Birçok ülke pratiğinde görülmeyen bir nitelik kazandı Kürdistan'daki kadın hareketi. Mücadele içinde doğan ve mücadeleyle büyüyen bir hareket niteliği kazanması en öncün duyulan yanındır. Parti anlayışıyla yoğrulmuş ve parti takti-

ğiyle kendine yön veren bir hareket kimliği kazanması, kadın hareketimizin ayırdedici özelliğidir. Tutturduğu bu çizgide ne kadar inatçı olursa o kadar ilerleme kaydeder.

Yoldaşlar!

Kürdistan kadını tarihte ilk kez kendi özgür kimliğine, kendi öz örgütüne kavuştu. Ulusal kurtuluş cephesi saflarını devrimci-yurtsever kadın yığınlarıyla sıklaştıran, ona güç veren YJWK'nin kuruluşu önemlidir. Bu sıradan bir örgüt ve güç değildir. Kürdistan halkının bir bütün olarak uyanışı, mücadeleye seferber olmasıdır. Kürdistan kadını uyanışı gerçekleşirmiş ve bugün ellerinde kavgayı büyütüyor, geleceğe yürüyor. Çığlıkları halkı bir bütün olarak kendine getiriyor. Onun için bu çığlıklar büyümeli, daha çok büyümelidir...

Evet, Kürdistan kadını kendi özgüçüyle savaşıyor! PKK'nin verdiği silahla!.. Ama burada durup Başkan APO'ya kulak verelim:

"Kürdistan kadını kendini silaha, ideolojik-politik önderliğe yakıştırmazsa, kurtuluşun söz edilemez..."

Yani, özgür kişilik, özgüçün zaferi ulusal kurtuluşun, devrimin kendisi olan bu yaşamsal silahı biz Kürdistan kadınlarının hizmetine sunmuş, özgürleşme yolunu ve ortamını açmış ve onu sıkıca kavramamızı, ona tümüyle hükmetmemizi emrediyor.

Peki biz bu silahı yeterince ve emredilen şekilde kavrayabiliş miyiz?

8 MART mücadele gününde, gerçekliğimizi birkez daha sorgularken bu soruyu ciddi olarak kendimize sormak zorundayız.

Eğer bugün hala onu tam anlamıyla kavrayamamışsak; bu silahın yaratıcı, geliştirici yanlarıyla kendimizi iyi donatamamışsak, sadece bir yanıyla yakalamış, ama gerçek anlamda ona hükmedememişsek, bunda birinci derecede sorumlu olan biz Partili kadınlarız. Çünkü bu konuda Partimiz, mücadelemizin kendisi bize her türlü imkanı sunmuş ve bize bütün yolları açmıştır.

Açık ki, devrimci kadın hareketimiz öz silahını kuşanmada hala önemli eksiklikler yaşıyor.

O halde bu nasıl giderilir, bu hadikaplar nasıl aşılır? Bu konuda Başkanımız, Partimiz, Ordu ve Cephemiz en büyük yol göstericilerdir. Mücadelemizin yarattığı doğrular, bütün bunları aşmamızda, en iyi çözücüdür. İlk başta bu yol gösterici, çözücü ilkelerle donanmak gerekiyor.

Kuşkusuz mücadele saflarına katılıp savaşmak güzeldir, onurludur. Ancak kendimizi sıradan savaşçılar konumundan kurtaracak, önder, öncü savaşçılığı yakalamak zorundayız. Kendimizi ideolojik-politik olarak da mücadeleye katmak, geleceğin devrimci iktidarını daha güçlü temeller üzerinde kurmak zorundayız. Mücadelemin her alanında, tüm parti örgütlerinde, herbir birimde kendini her yönüyle devrimcileştirilmiş yöneten kadınlar olmalıyız. Savaşçılığı böyle ele almalı, böyle savaşçılar olmalıyız.

Bugün mücadelemizin girme-

diği, sarsmadığı alan yoktur, kalmamış. Ülke içinde, ülke dışında, özellikle de Türkiye'de sömürgeci zorun, ekonomik zorlukların bir araya getirdiği geniş bir insan potansiyeli vardır. Kadınları örgütleyecek ve mücadeleye katacak çok elverişli alanlar doğmuştur. Parti politikamız ve taktiklerimizle bu alanları iyi örgütlersek, önemli bir güç haline getirebiliriz. Kadın, iyi ve doğru tarzda ele alınıp örgütlenilirse giremeyeceği alan olmaz. Dünyanın birçok yerinde kadınların en güvenli düşman üslerine, en donanımlı alanlara girip düşmanı içten vurduğu, en umulmadık yerlerde işkenceci-katilleri cezalandırdığı; düşman güçlerine kadar gidip sabotajlar düzenlediği, birlikleriyle düşman güçlerine bozgunlar yaşattığı, hedef şaşırtıcı manevralara giriştiği bilinen örneklerdir. Yani sadece kır gerillacılığı yeterli değildir. Bu konuda savaşçılığıyla düşman güçlerine büyük kayıplar verirken, yiğitliğiyle, ataklığıyla hayranlık uyandıran kadın gerillalarımız övünç kaynağımızdır, bu yönlerine söylenecek sözümüz yoktur. Ancak Kürdistan koşullarında çok yönlü savaşçılık şarttır. Düşmanın Kürdistan'daki her canlı nesneyi denetimi altına almaya çalıştığı ve bu konuda her türlü imkanı seferber ettiği bir ortamda, YJWK de her konuda uzman, donanımlı birliklerle çalışmalı, büyümelidir.

YJWK, çalışmalarını uluslararası alanda da etkin bir güç haline getirmelidir. Diğer ülke devrimci kadın hareketleriyle sıkı bağlar kurulmalı, tecrübelerinden yararlanılmalı ve onlarla ortak mücadele birliktelikleri kurularak aktivite kazandırılmalıdır. Özellikle Avrupa sahasında ve Türkiye'de yığınca kadın örgütü ve çevre var. Ayrıca buralarda çok sayıda Kürdistanlı kadın çevre vardır. Buralara girip devrimci tarzda mücadele etmek, kadın hareketini devrimci mücadeleden sapırtıcı eğilimleri teşhir etmek ve doğru bir mücadeleyle yurtsever, dürüst unsurları mücadele saflarına çekmek, ve varsa, bu örgütlerin olumlu yönlerini geliştirmek, yardımcı olmak gerekiyor. YJWK'ye uluslararası nitelik kazandırmak için, bu yönlü çalışmalara özel önem vermek ve geliştirmek önemlidir.

Ülke içerisinde düşman yeni bir emek-beyin sömürgeciliğine yöneldi. Düşman, sömürgeci zorun başarı sağlayamadığı alanlara yeni eritme araçlarıyla girmeye çalışıyor. Son olarak Kanal GAP'la yaşamın her alanına müdahaleyi kolaylaştırdı. Eskiden Kürdistan kadını eve ve dar alana hapsedmede bu kadar özel çabası yoktu. Çeşitli kurslarla oyalamak ve asimile etmek istiyordu. Ama bugün kadınların mücadelemizdeki yeri ve önemini kavradıkça, mücadeleye katılımı gördükçe faaliyetlerini çeşitlendirdi ve daha önemle üzerinde durdu. Okuma-yazma kursları, biçki-dikiş kursları, halı-çiçek kursları, nikah törenleri, nüfus planlama ve sağlık toplantıları, kadınları güçlendirme toplantıları ve paneller... ve daha birçok emek-beyin sömürsüne

açık ve elverişli kurslar-toplantılara yaygınlık kazandırıldı.

GAP'la birlikte bu tür, özünde beyni sömürgeleştirme amaçları çoğaldı. Kanal GAP programlarının ağırlıklı hedefi kadınlardır. İyi yemek yapma, moda, iyi dikiş dikme, iyi ev kadınlığı... Bunlara bir de daktilo ve bilgisayar kursları eklendi... Ve el altında Kuran kursları, gizli din dersleri, toplantılar... Kürdistan'da genç kızlar, kız çocukları okula gitmese de olur, (Kenan Evren Kürdistan gezilerinde en çok bunu propaganda ederdi) çünkü Türkçeyi TV'de, kurslarda öğrenme fırsatı buluyorlar!

Yoldaşlar!

İşte bütün bunlar, kadınları mücadeleye çekmenin, onları hızla örgütlemenin önemini daha da arttırıyor. Görevlerimizi daha da önemli ve acil kılıyor. Düşman Kürdistan'daki genel uyanışın ve özellikle de kadınların uyanışının farkında, onun için önemle üzerinde duruyor. Bu kesimi devrimin itici gücü olmaktan çıkarmak istiyor.

Kürdistan'da bir ailede kadın devrimcileşmişse o aile devrimcidir-yurtseverdir. Bir köyde kadın devrimci mücadeleye çekilmişse, o köy mücadelenin dostudur. Abartısız böyledir. Hele bu doğru tarzda sağlanmışsa etkisi mutlaka bu çaptadır. Cezaevlerine gelen çok sayıda köylülerimiz, en çok kadın gerillanın savaşçılığını anlatmış, en çok onun yarattığı etkiyi yansıtmıştır. Kadın konusundaki anlayışı ne olursa olsun, mücadeleye katılımı ne düzeyde olursa olsun istisnasız hepsinde bu ortak hayranlık var. Tabii bu hayranlığı hak eden kadın savaşçılara göstermişlerdir, kendini tümüyle mücadeleye katan, güven yaratan kadınlara...

O halde, düşmanın her konuda olduğu gibi kadın konusunda da başlattığı haçlı seferini boşa çıkaralım! Bu alanlara yönelttiği gerici-yoz, köleleştirici, düşürücü silahı ellerinden alalım! Onu bunaltıcı, gerilettiği ev-aile ortamından çekip mücadele saflarında savaşalım! Partili yoldaşlar bu konuya gereken önemi vermeli ve Parti taktiklerini titizlikle uygulamalıdır.

Bugün hala kendi kızkardeşini, eşini, anasını devrimcileştirmede çaba göstermeyen, bunu savsaklayan yoldaşlarımız vardır. Kendi alanımızda da bunu görmek mümkündür. Evde birçok yetişkin, savaşabilecek kızkardeş, eş, gelin vardır. Ama onları kendisini ziyaret etmekle sınırlayan, ya da çok geri ve sıradan bir yardımla mücadele gerisinde tutan davranışlara çok rastlanmaktadır. "Dışarı çıcarsam, alıp götürürüm" anlayışında olanlarımız vardır! Bu, aslında kadına ve mücadele ortamına güvensizliktir. Kadını ev-aile kölesi görme, erkeğe muhtaç zayıf-zavalı bir yaratık biçiminde görüp değerlendirmedir. Tıpkı ana ve babalarımızın bize baktığı gibi. Ana ve babalarımız bile gelişen mücadele sonucunu bu anlayışlarını büyük oranda terketmişlerdir; bize, Parti ortamına güven duyuyor, tek koruyucu olarak kendilerini görmüyorlar. Ama ne yazık ki saflarımızda, bu yönlü devrimci-

leşmeyen, kendini bir türlü aşmayanlar hala vardır ve bu anlayışlarla mücadele ediyoruz.

Yoldaşlar!

Yine Başkan, *"Başta kendi özgürlüğünüzü bulmaya çalışın, gücünüzle. En azından güç olun, örgüt olun, siyasal güç, hatta askeri güç haline de gelin. Askeri güç haline gelemeyi ben ciddi bir eksiklik olarak görüyorum. Bilirsiniz; ordular erkek ordularıdır. Bunun herhalde kadının konumuyla da sıkı bir bağlantısı vardır. Silah kimin elindeyse; söz de onun elindedir. Kadın kendini silahlandırmalıdır. Askeri-siyasi yönden, ideolojik-kültürel yönden..."* diyor ve bize savaşı güçlü yürütmenin yollarını gösteriyor.

Bu değerlendirmeler, bu değerli çözümler kavrandığı oranda başarı kazanılacağı açıktır. Kadınların mücadeleye katılımı arzu edilecek düzeyde olmasa da büyüktür. Geniş bir kadın kütlesi var saflarımızda. Kaldı ki nicelik olarak fazla olmak o kadar önemli değil; varolan gücü iyi donatıp savaştırmak, devrimci bir öz kazandırmak, onu kendi ayakları üzerinde tutmayı başarmak önemlidir. Ve elbette hala bir askeri güç haline gelememiş olması bir eksiklik... Oysa ulusal kurtuluş mücadelesi saflarında savaşan kadın birlikleri, örgütleyen birlikler, propaganda ve ajitasyon birlikleri, sabotaj ve imha birlikleri, özel istihbarat birimleri, uluslararası komiteler vb. birçok birlik ve gruplar oluşturulmalıydı. Çalışma alanları vardır, çok elverişli koşullar da yaratılmıştır. Bu alanlarda güç oluşturmak, yeni mevziler kazanmak gerekiyor. YJWK ancak böyle, daha ciddi ve nitelikli çalışmayla siyasal güç sahibi olabilir, söz sahibi olabilir. Yani sadece devrimin yedek bir gücü, sıradan bir savaşçı gücü olmak yetmiyor, varolan potansiyel iyi işlemeli, onu savaşımızın aktif bir siyasi-askeri ordu gücü durumuna dönüştürmeliyiz... İktidar sahibi olmalıyız! Çünkü Kürdistan'da güç olmak, savaşmaktır. Başkanımızın, Partimizin emrettiği silahla savaşmak! Bu savaşta inatçı olmak, bu savaşta kararlı ve güçlü olmak şarttır. Kadını iktidar yapacak olan, bu güçlü olgulardır. Hayır! Bu noktada hiç kimse önyargılarını konuşturamayacaktır. Çünkü kadının iktidar olma yolundaki savaşı halkımızın bir bütün olarak yürüttüğü savaştır. Bu savaş hepimizin elleri ve omuzları üzerinde gelişiyor. Ama Kürdistan kadını onu kucağında da büyütmelidir.

Bir yoldaş, Alman mahkeme salonlarını işgal eden kadınlarımızı anlatırken Kürdistan kadınının gerçeğini anlatıyordu: *"... Bir gün salonu işgal edenler yalnızca kadınlarımızdı. Biliyor musun, bizim kadınlarımız bir başkadır: Onun o müthiş direngenliği ölüyü bile canlandırıyor. Ulusal giysileriyle zilgit çeken, ayaklanış bir kadın kalabalığını gözlerinin önünde canlandır. İnsanlık budur. Mezopotamya yeniden yeşeriyor. Tarihin belli bir kesitinde olduğu gibi, kucağında yine uygarlığı ve insanlığı büyütüyor..."*

Bugün sosyalist ülkelerin ço-

ğunda kadın sorunu tam anlamıyla çözülememiş. Kadın buralarda iktidar olamamış; gelişip serpilmiş bir kadın hareketinden söz edemiyoruz. Devrime katılmış, zaferinde güç sahibi olmuş, Partinin önemli bir yan örgütü rolünü oynamamış kadın hareketi, sosyalizmden sonra kendi özgürlüğünü koruyamamış! Bu önemli bir eksiklik. İzlenen eksik ve yanlış politikalar kadın sorununun gerçek anlamda çözümünü engellemiş ve gelişimini kesintiye uğratmıştır.

Reel sosyalizmin sorunlarını incelerken bu noktayı da gözden uzak tutmamak gerekir. Daha şimdiden attığımız her adımda geleceği, geleceğin sosyalist iktidarını da düşünmek zorundayız. Sosyalist ülkelerde başgösteren sorunların kaynağını iyi bulmak ve gerekli dersler çıkarmak gerekiyor. Castro, sosyalist ülkelerdeki son gelişmeleri değerlendirirken, önemli sonuçlar çıkarıyor. Komünist Partisi'nin öncü rolünü koyarken ve onun güçlü temellerinden söz ederken Partinin yan örgütlerinin -ki bunlar içinde kadın hareketi de vardır- durumuna parmak basıyor. Partinin, sosyalist iktidarın sağlam temellere oturtulması ve geliştirilmesinde parti yan örgütlerinin güçlendirilmesi, gelişme yollarının açılmasının şart olduğunu ısrarla belirtiyor. Yani sorun sadece devrimi gerçekleştirmekle çözülmüyor. Devrim buna ilk adımdır, diğer adımlarla bütünleşmedi mi gerçek çözümden söz etmek yanlış olur, yanılgılı olur.

Hele Kürdistan gibi bir toplumsal yapıyı dönüştürmek, her sorunun çözümünü kesintisiz götürmek çok daha zordur. Tarihi kökleri ilk insan toplumuna kadar uzanan kadın-aile sorununu sadece ulusal kurtuluş saflarında yer alıp savaşmakla çözemeyeceğimiz açıktır. Halk demokrasisi ve sosyalizm koşullarında da soruna gerekli önemi vermek ve tam olarak çözüme kavuşturmak için tüm yolları açmak gerekiyor. Bugünden doğru ve sağlam adımlar atılırsa ve Parti saflarında, genel olarak da mücadele saflarımızda gerçek yerine oturtulursa gelecekte karşılaşacağımız sorunlar çok daha farklı sorunlar olur.

Yurtsever Kürdistan Kadınları!

Ulusal kurtuluş mücadelemizin zaferle çıktığı bir yılı geride bıraktık, yeni yıla daha büyük zaferlerin umuduyla girdik. Halkımız her bahar, her MART'ta özgürlüğü biraz daha avuçlayarak yürüyor. Çünkü kavga her Mart Mazlum'da Newroz ateşini alıp onu dalga dalga taşıyor, komutan AGIT'leşiyor.

Mart bir yeşili, bir de kırmızıyı en güzel şekilde yaşıyor. İkiyi de yaşamı ifade ediyor. Biri canlı yaşamın rengi, ötekisi kavganın. Mart ölümü tanımıyor, Mart yaşamın adı, Mart kavganın adı, Mart özgürlüğün adıdır...

Bugün 8 Mart!

Bir yarım dünya, bir yarım ay, bir yarım güneşi sığdırmış bugüne kadınlar!.. 80 yıldır ay ve güneşi taşıyorlar dünyaya. Kendi elleriyle, kendi yürekleriyle,

kendi özgür beyinleriyle...

Kürdistan kadınları bu gele-
neği yaşıyor kavgalarında. Bu
geleceğe yaman bir savaşçılık
ruhu katmış ve onu geleceğe
taşıyor.

Kürdistan kadını 8 Mart'ı köy
milislerinde, gerilla müfrezele-
rinde, mahalle ve okul komi-
telerinde, yurtdışında, kamp-
larda, baskınlarda, köy di-
renişlerinde, cezaevleri önle-
rinde yürüyüş ve mitinglerde,
kısaca mücadelenin her alanında
yeni güç ve enerjiyle, kendi öz
silahıyla kutlayacaktır.

1990 8 Mart'ını YJWK'nin
yeni atılım yılına dönüştürmek
için ileri!

Dünya emekçi kadınlarına!

8 Mart'ın tarihsel anlamını iyi
kavramak, onun devrimci-
atılımcı ruhunu iyi yakalamak
ve onu her devrimci adımda
büyütmek... İşte 8 Mart'ı kutla-
mak budur.

Böyle bir günde, büyük dev-
rimci bir kıskançlıkla ROSA'yı,
CLARA'yı yaşamak gerekiyor!

Böyle bir günde halklar üze-
rinde oynanan emperyalist
oyunları bozmak, yeni savaş çığ-
lıklarını, tüm sömürgeci-ırkçı
sesleri, yeni devrim ve zafer çığ-
lıklarında boğmak gerekiyor.

Kadın olarak kurtuluşumuz
ancak böyle sağlanır, halk olarak
o büyük ÖZGÜRLÜK ve BARIŞ
ancak böyle zaptedilir!..

Dün; Avrupa'yı sarsan devrim
dalgası tüm proleterleri ve
emekçileri aynı mücadele cephe-
lerinde, aynı ortak çıkarlarda
birleştirdi. Onları emperyalizme
ve her türden gericiliğe karşı tek
bir devrimci barikat haline ge-
tirdi.

Onun içindir ki; emperya-
lizmin ortalığı boz-bu-
lanıklaştırdığı bir ortamda, sa-
vaşı başlatan karşı-devrimci
bloka karşı, sınıf kardeşleriyle
birlikte mücadeleye duran, dev-
rimin bu coşkulu döneminde ihanet
ve döneklilikleriyle set çekmek
isteyenlere karşı Marksizm-
Leninizme sarılan, devrimci
ilkeleri bağnazca koruyarak ve
enternasyonalist birliği sonuna
kadar savunarak mücadele bay-
rağını ellerinden düşürmeyen
ROSA'yı, CLARA'yı bugün ger-
çekten yaşamak gerekiyor!..

Çünkü 8 Mart bu devrimci
sürecin pratik bir ifadesi oldu;
tarihsel anlamını bu kıyasıya
kavgalarda buldu. Çünkü, bu
yiğit önder kadrolar, kendi öz
çabalarıyla cesaret ve atılganlı-
klarıyla emperyalist gericiliğe ve
onun tüm entrikalarına kafa tut-
muş; proletarya davasını sonuna
kadar bağlılık içinde götürmesini
bilmişlerdir.

Her sorunda olduğu gibi kadın
sorununda da devrimci sorumlu-
lukla hareket etmiş ve gerekli
önemi vererek ona uluslararası
bir nitelik kazandırmışlardır.
Kadın yığınlarını, kendi öz so-
runları etrafında örgütleyerek
devrimci mücadeleye çekmiş ve
gerçek kurtuluşlarını getirecek
yolu 8 Mart devrimci geleceğiyle
açmışlardır.

Ve bu çaba, bu devrimci gele-
nek, ilk meyvesini Rusya'da ver-
mekte gecikmedi. Büyük Ekim
Devrimi, Rusya kadınlarının ka-

rarlı ve özverili mücadeleleriyle
büyüdü ve zafer kazandı.
KOLANTAİ'ler ilk kez "Kadınsız
devrim olmaz" şiarını kendi ko-
şullarında hayata geçirmişlerdi.
Ve bu devrimci bayrağı, bu kur-
tuluş ve zafer bayrağını ilk kez
dalgalandırma onurunu elde et-
tiler.

Rusya kadınları ROSA'ları,
CLARA'ları gerçek anlamda
yaşamış oldular. Kuşkusuz bu
zaferin parıltılarında Paris bari-
katlarında kahramanca dövüşen
kadın komünarların yaktığı ateş,
Spartaküslerin isyan ateşi ve 8
Mart'ın devrimci ateşinin kızıl
rengi vardır. Yani Rusya ka-
dınları, Lenin'den, Bolşevik-
lerden aldığı güçle, komünar-
ların, Spartaküslerin ve 8
Mart'ın harlayıcı ateşiyle
büyüdü, devrime yürüdü ve za-
feri kazandı.

Bugün, dünya mazlum halk-
ları yeni bir devrim fırtınasının
bütün etkilerini yaşıyor. Fırtına
durulmayacak, bu kesin! Ama
öte yanda tarihsel miyadını dol-
durmuş emperyalizm, son kez en
çirkin yüzünü halklara çevirmiş,
tarihe ayak diretiyor. Bu kadar
çalgın!

Hayır, tarih tekerrür etmiyor.
Emperyalizm en kötü şekilde can
çekiyor. Yüzüne "demokrasi",
"barış" maskesi takmış en vahşi
savaşlara zemin hazırlıyor!
Halklar yeni acı ve yeni kıyımla-
rın eşiğine getirilmek isteniyor.
Ama hayır, bu büyük devrimci
fırtınayı da biçecek olan güç,
dünya halkları ve sosyalizmdir,
bu da çok kesindir. Bu inançla
mücadeleye sarılmış, bu inançla
zafer koşuyoruz.

Tüm ilerici-devrimci kadınlar!

Bugün, halklarımız arasında
birlik, dayanışma ve kardeşliğe
her zamandan daha çok ihtiyaç
vardır. Bunu geliştirmek için
pekiştirmekte ülkemiz kadınları-
nın büyük rolleri olacaktır. Fakat
sadece savaş aleyhtarı gösteriler,
sadece panel ve toplantılar ya da
bildiri ve broşürler yetmiyor!
Bunların hiçbirisi tek başına em-
peryalist saldırganlığı engelle-
meye kafi gelmez. "Barış ve öz-
gürlük" istiyorsunuz, bu çok iyi.
Bu olgular çok değerlidir. Ve
bunu herkesten çok istiyoruz,
inanınız. Halkımızın bu uğurda
ödediği bedeli iyi görmek gere-
kiyor. Emperyalizm ve faşist sö-
mürgecilik kanlı ellerini kolayca
çekip almıyor, daha çok kan,
daha çok acı istiyor halkımızdan.
Bu yolda yürüyen halklara bak-
mak yeterlidir. İşte Filistin, işte
Kürdistan, Afrika, Latin Ame-
rika halkları...

Emperyalizm, vahşi pençe-
lerini söküp atan alanlara bugün
yeniden yönelmiş. Romanya'da,
Bulgaristan'da, SSCB ve D.
Almanya'da tezgahlanan karşı-
devrimci oyunları görüyor ve iz-
liyorsunuz. Din ögesini, milli-
yetçiliği o halkların özgün
sorunlarını kullanarak, "de-
mokrasi" havarisi geçinerek saldı-
rıyor. Sosyalizmi, "sonu ol-
mayan bir yaşam" biçimi olarak
göstermeye büyük gayret sarfe-
diyor. Bunun için en alçakça ve
en sinsice oyunlara başvuruyor.

Halklar kendi öz sorunlarını
kendileri çözün, hepsi bu güçte-

dir. Emperyalistler ve tüm bur-
juva, karşı-devrimci ahmaklar
kanlı katil ellerini o ülkelerden
çeksin!

Almanya işçi-emekçi- devrimci kadınları!

Burada durup özellikle sizlere
seslenmek istiyoruz. Çünkü bu-
gün emperyalist burjuvazinin,
yeni "Büyük Almanya" düşüyle
ikinci bir dünya savaşı daha
yaşatmak istiyor. Hitler'in, dün-
ya halklarına yaşattığı acı hala
belleklerde, o yaralar henüz ka-
buk bile bağlamamış.

"Almanya'nın birliğini istiyor-
ruz" diyorlar. Hayır, yalan söy-
lüyorlar, aldatıyorlar, ikiyüzlü-
lük yapıyorlar. Hiç kimse
halkların birlik isteği kadar bir-
likten yana olamaz. Hele emper-
yalistler, halkların birliğini asla
istememezler. "Böl-parçala-yönet",
onların vazgeçilmez karakterle-
ridir. Onların bugün istediği yeni
bir imparatorluk. Büyük sa-
vaş, büyük talan, büyük kâr ve
sermaye sevdalarına ka-
pılmışlar. Onların istediği bu...
Onların istediği, sosyalizmi
halkların tek yaşam ve kurtuluş
umudu olmaktan çıkarmaktır.

Dün Almanya'yı aynı amaçla
parçalayan onları, onların en
vahşi yüzü olan faşizmdi. Bugün
"birlik" maskesine sarılıp iste-
dikleri de sosyalizmdir, kardeş-
lerinin yüce yaşamlarıdır. Bu
suçlarına sizleri de ortak etmek
istiyorlar. Onların yüzündeki
maskeyi çıkarıp atacak sizlersi-
niz, Almanya halkıdır.

Almanya halkı birlik kararını
kendi vermiştir, kendi öz ifade-
sıyla bunu oluşturmuştur. Ama
emperyalist burjuvazinin, bugün
sizlerin iradesini çiğniyor, size
dayattığı, kendi emperyalist
emelleridir.

D. Almanya halkı sosyalizmi
kolay kazanmadı... Milyonların
kanı aktı. Onlar, sosyalizmi bu
ağır bedeller sonucu kurdu, onlar
o soylu ve güzel yaşamı seçti,
tercihi onlar yaptı. Kendi özgür
iradeleriyle yükselttikleri bir ya-
şamı kolay kolay emperyalistlere
teslim etmezler, etmeyecekler.

Kautsky'lerin ihanetini unut-
mayınız. "Vatan savunması" adı
altında vatani emperyalistlere
sattı. Halkın davasına ihanet
etti. Burjuvaziyle aynı cepheden
Alman halkına, proletaryasına,
emekçi kadınlarına saldırdı.
Onun, onların tercihi de bu oldu:
İhanet!

Sizler, ROSA'ları, CLARA'ları
anımsayınız. Onlar bu ihanet
birliklerine karşı halkların gö-
nüllü birliğini savundu. Onlar,
enternasyonalist birliğin en gü-
zel örnekleri oldular. Halkların
yüce birlik ruhunu emperyalist
burjuvazinin kirletmesine izin
vermediler. Sizler de vermeyiniz.

Ve Hitler'in "Büyük Almanya"
düşünü asla unutmayınız. 20
milyon ceset, 10 milyon sakat
insan... Eşlerini, çocuklarını,
kardeşlerini yitiren kadınları
hatırlayınız. Savaşın acılarını en
çok onlar, kadınlar çekti. Savaş
sanayii en çok kadın emeğini
yuttu, açlık-sefalet en çok ka-
dınları düşürdü.

Onun içindir ki, bugün savaşa
en çok karşı çıkan kadın yığınla-
rıdır. Bu karşı çıkışı daha bil-
linçli, daha örgütlü, daha aktif

hale getirmelidir kadınlar.

Almanya halkı, siz emekçi ka-
dınları gerçekten birlik istiyor-
sanız, emperyalist burjuvazine
karşı D. Almanya'daki kardeşle-
rinizle enternasyonalist daya-
nışma içinde ve proletarya bay-
rağı altında saf tutarak
mücadeleyi bir an önce yükselt-
melisiniz. Özgür ve demokratik
bir birlik ancak böyle kurulur.

Emperyalist burjuvazinin
çirkin ve saldırgan yüzü sadece
bu mu? Hayır. Halkımıza dönük
yüzü çok daha saldırgan ve çok
daha vahşidir. Tarihin en zorba,
en gerici gücü olan Türk faşist
sömürgeciliğiyle elele vererek
halkımızın ulusal kurtuluş mü-
cadelesini boğmak istiyor. En
korkunç hesaplarını bugün Kür-
distan üzerinde yapıyor. Halkı-
mızın büyük önderi APO'yu,
Partimiz PKK'yi türlü komplo ve
oyunlarla yok etmeyi önüne
koyacak kadar korkunç oynuyor!

Bir yanda bu saldırıları yo-
ğunlaştırırken, öte yanda da siz
emekçi kadınların, işçilerin, hal-
kın emekleri üzerinde kurduğu
savaş sanayinin ölüm kapısını
açmış, modern savaş uçakları,
helikopter ve tanklarla halkımı-
zın üzerine ölüm kusuyor... Yeni
ekonomik, askeri, siyasi, kültü-
rel anlaşmalarla bunu güven al-
tına alıyor. Kültürel haklar kon-
feransları, insan hakları, azınlık
hakları vb. adlar altında müca-
delemizi sekteye uğratmaya ça-
lışıyor.

Bununla da yetinilmiyor. Bu-
gün Almanya zindanlarında in-
sanlık dışı koşullarda yaşayan
yoldaşlarımız var. Faşist yasa-
larla onlar şahsında halkımızın
yüce davası yargılanmak iste-
niyor. Kendi saldırılarına haklı
zeminler yaratıp bizi, halkımızı
yanlıştırma çabalarıdır bun-
lar.

Bütün bunlar boşa çıkaracak
mücadelemize güç vermenizi
bekliyor; sizleri bu anlamlı
günde ROSA'ların, CLARA'ların
izinde yürümeye davet ediyoruz.

8 Mart tüm emekçi kadınlara
kutlu olsun!

Türkiye emekçi- devrimci kadınlarına!

Tarihte belki hiçbir halk, Tür-
kiye ve Kürdistan halkı gibi bu
kadar iç içe ama birbirine bu
kadar çok yabancı hale geti-
rilmemiştir. Ve ne gariptir ki, her
iki durumu yaratan güç aynı
sömürgeci zorbalıktır. Yaratılan
bu konumlar, halklarımız ara-
sındaki ilişkiyi günümüze dek
hep olumsuz etkilemiş ve hala da
etkilemeye devam etmektedir.

Son 20 yıldır halkımızın, faşist
Türk sömürgeciliğine karşı yü-
rüttüğü ve Türkiye halkını ya-
kından ilgilendiren ulusal kur-
tuluş savaşının etkileriyle
yaratılan bu yapı sarsılmış olsa
da, etkileri yeterince yerini bul-
mamıştır. Oysa bu az bir zaman
ve azımsanacak bir mücadele
değildir. Ayrıca devrimimizin
zorluklarını ve halkımızın çek-
tiği acıları en yakından izleyen
Türkiye halkıdır. Buna rağmen
gerekli ilgi ve desteği gösterme-
miş olması üzücüdür.

Bu genel yapı içinde Türkiye
kadınlarının durumu çok farklı
değildir. Yani kendi geri konum-
larını aşmış değiller. Son yıllarda

içine girdiği arayış ve bu yönlü
çabalar inkar edilemez, hatta
bunlardan bazıları olumlu bazı
gelişme öğeleri de taşıyor. Ancak,
bunlar faşist cuntanın uygula-
malarına ve geneldeki dağını-
lıklığa bir tepkilendirme biçiminde
belirmiş, devrimci sınıf teme-
linden hayli uzak bir niteliktedir.
Doğru devrimci bir temel ve sü-
rekli kazanılan bir mücadele
olmayınca, belli dönemlerde bağ-
gösteren radikal çıkışlar fazla
umut verici olmuyor. Üstelik ka-
dın grupları da çok çeşitli ve
dağınıktır. Ve özünde bazı haklı
talepler içerse de hemen hepsi
feminist karakterli hare-
ketlerdir. Kadın sorununu tarihsel
bağları içinde ele alıp ince-
leme ve onu güncelle birleştirme
gibi bir durum yaşamıyorlar,
günlük politikalar ve günlük
olayların peşinden sürüklenme,
çalışmayı dernek ve dergi ya da
toplantılarla sınırlama; genel
gelişme ve değişimleri yakalama
yerine ona paralel çıkışlar yapı-
p yan çizme vb. bir konum
yaşıyor var olan kadın hare-
ketleri.

Aslında doğru tarzda örgüt-
lendirilse önemli bir potansiyel
oluşturuyor bu kesim. Fakat genel-
dele sol hareketlerin dağınıklığı
hala yaşıyor olması, hala ge-
lişmelere damgasını vuracak
tarzda devrimci bir çıkışın yapı-
lamamış olması, kadın po-
tansiyelini de olumsuz yönde et-
kiliyor. Hatta çoğu bu genel
dağınıklığa bir tepki olarak ör-
gütlenmiş durumdadır. Tabii
doğru ve devrimci tarzda bir
tepki olmayınca bir sonuç da
vermiyor.

Yine, birçoğu Avrupa'daki ge-
lişmelerin bir benzeri şeklinde-
dir; onları taklit etmekte ve ya-
raticılıktan uzak, belirsizlik ve
çarpık anlayışların etkisinde ge-
lişme göstermektedir. Kadın so-
runu, kadın hakları sorununu
onlar için. Her şeyi cinsellik teme-
linde ele alıp bolca demagoji
yapmakta, zamanı bu boş, sonuç
vermeyen şeylerle öldürmekte-
dir. Bunların bileşimi de çok
ilginç. Çoğu burjuva, yarı-
burjuva aydın çevrelerdir. Ya da
cunta döneminde kabuk de-
ğiştirmiş eski devrimcilerdir. Sol
gruplarda kadın sorununu en bol
şekilde işleme modası yetişti son
yıllarda. Kuşkusuz genel doğru-
lar içeren çok değerli araştırma-
inceleme yazıları ortaya çıkıyor,
birçok teorik çalışmaya önem de
veriyoruz. Bu konuda bizden
daha zengin teorik üretimde bu-
lunuyorlar. İlgiyle inceliyoruz.

Fakat, dediğimiz gibi bu sorunu
çözmüyor. Türkiye kadınlarını
kendi öz sorunları etrafında sağ-
lıklı bir örgütlülüğe kavuştura-
mıyor. En önemlisi pratikte bu
yaklaşımların içi doldurula-
mıyor. Yani bu konuda da kısır
bir döngü yaşanıyor. Demekki,
teorik bilgi üretmekle, çok laf
etmekle kadın sorunu çözüle-
miyor. Devrimci güçler varolan
hazır potansiyeli işlemiyor. İkti-
dara alternatif güçler şeklinde
bir araya geleceklerine, birbirle-
rine alternatif gruplar haline
geliyorlar. Türkiye cephesinde
belirgin olarak yürütülen budur.

Yalnız son 5 yıldır, özellikle
cezaevlerindeki baskı ve işken-
celer ve bunlara karşı yükselen
Devamı 20. sayfada

HAKKARI, VAN VE SİİRT BÖLGELERİNDE TIKANAN ÇETECİLİĞE GENEL BİR BAKIŞ

Baştarafı 1. sayfada kullanıldılar. Böylece her dönemde Kürt egemenlerine dayalı olarak geliştirilen milislik, Kürt halkını iç çatışmalara sürükleyerek ve inançsızlığa sevk ederek direnmelerinin kırılmasında temel bir rol oynadı.

1940-1970 dönemi, Kürdistan'da direnmelerin olmadığı karanlık bir dönemdir. Sömürgeci orduda askerlik zorunlu bir duruma getirilmiştir. Bu durum, çetecilik kurumunu gereksiz duruma getirir. Bu arada Kürdistan'da değişen sosyal yapıda, çeteciliğin sınıf zeminini daralttı. Kırdan sınıf çelişkileri derinleşmekle beraber, sosyal yapıda, üst yapıda aşiretçi, feodal kurum korundu. Bu nitelikleriyle kompradorlaşan çoğu toprak feodali ve aşiret reisi, sömürgeci sistemin işbirlikçi uzantıları durumuna geldiler. Sömürgeci devletten aldıkları güçle de bu sınıf köylülük ve çoğu kez de şehir emekçileri üzerinde baskı ve talanlarını sürdürdü. Çünkü, istisnasız Kürdistan'ın tümünde belediyeler, burjuva parti temsilcilikleri, müteahhitlik firmaları bunların elindedir.

1970'lerin ortalarından itibaren PKK önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yine milisler çıkarıldı. Bu defakiler feodal-komprador çetelerdi. Hilvan (Süleymanlar), Siverek (Bucaklar), Batman (Ramanlılar), Derik (Mansuriler) ve Midyat (Çelebiler)'da adı geçen aşiretlerin ağaları etrafında oluşturulan çete grupları PKK'ye saldırtıldılar.

1980 askeri-faşist darbesiyle başlayan süreçte, kısa bir toparlanma devresinden sonra PKK, esas olarak 1983 yılı ile birlikte direnişi geliştirdi. PKK, Siirt, Van ve Hakkari bölgelerini temel üslenme ve yayılma alanı olarak seçti. Bu bölgelerin tarihsel, toplumsal ve coğrafik özellikleri, PKK'nin bu alanlardan başlamasını zorunlu kılıyordu.

Hakkari, Van ve Siirt, Kürdistan'da aşiretçi kapalı yapının en fazla korunduğu bölgelerdir

Türk sömürgeciliği de bölgenin bu durumunu bilir. Ancak, 1925-40 dönemindeki direnmeleri bastıran ve ardından gelen süreçte önemli bir kurumlaşmayı sağlayan Türk sömürgeciliği, artık aşiret reislerinin direnemeyeceğini bilir ve bu bölgenin Kürdistan geneli üzerinde etkin olamayacağını hesaplar. Çünkü, çoğu aşiret reisi zaten ajanlaştırılmış ve öte yandan TC, I-KDP'yi belli oranda denetleyebilmektedir.

Bölgenin aşiretçi yapısına kısaca göz atarsak:

En katı aşiretçi yapı Van ve Hakkari'de korunmuştur. Bu iki bölgede Ertuşiler denilen oniki aşiret bulunur: Jirkiler (Beytüşşebab), Kaşuriler (Çukurca),

Xelilanlar (Çatak), Mamxuranlar (Beytüşşebab), Gewdanlar (Beytüşşebab), Xaviştanlar (Çatak-Gürpınar), Alanlar (Gürpınar), Zevkanlar (Silopi, yazları Başkale ve Gürpınar), Yezdianlar (Çatak-Gürpınar), Şerefanlar (Başkale) vb. Bunların tümünün üretimi hayvancılık ve bahçecilikle sınırlıdır. Ticaretle uğraşır. Tümünde sosyal ayrışma zayıftır. Ağalık kurumunun en fazla aşındığı aşiretler Xelilanlar, Xaviştanlar ve Kaşurilerdir. En katı olarak da Jirkiler'de korunur. Hemen hemen her aşiret kabilelere bölünmüş ve birkaç ağa tarafından yönetilmektedir. Bu nedenle aşiret içi çelişkiler yoğundur. Yaylalar, biricik gelir kaynağı olduğundan hem aşiretler arası hem de aşiret kitleleriyle ağalar arasındaki çatışmanın temel ögesidir. Biçimde yayla, aşiretin ortak malıdır, fakat pratikte yaylalar ve ticaretten vurgun vuran ağalardır. Ağaların çoğu, Tatvan ve Van'da acentalar açmış, kompradorluk ilişkileri içine girmişlerdir. Bölgenin sömürgeci parti temsilciliklerini de ellerinde tutan yine aşiret ağalarıdır. Hemen hemen tüm ağalar, bölgedeki karakol komutanlarıyla işbirliği içindedir. Ertuşi aşiretleri, Güney Kürdistan direnişlerine çok sınırlı katkıda bulunurlar. Bu aşiretlerden özellikle Jirkiler, 1977'de Türk komutanlarının denetimi altında en az 500 YNK (Kürdistan Yurtsever Birliği) peşmergesinin katledilmesinde yer aldılar. Bu olumsuz konuların ve rollerine rağmen, adı geçen aşiret ağaları, PKK bölgeye gidinceye kadar kendilerini "Kürt milliyetçiliğinin bölgedeki temsilcileri" olarak göstermekten de geri durmadılar.

Van ve Hakkari'de ayrıca Kinyas Kartal'ın aşireti (Van), Yukarı Pinyanişler-Zeydanlar (Yüksekova), Aşağı Pinyanişler (Çukurca), Dostkiler (Yüksekova), Herkiler (Yüksekova), Gerdiler (Şemdinli), Beyzadeler (Şemdinli), Diriler (Yüksekova'nın İran sınırı bölgesi) bulunur. Bunlardan en gerici ve kapalı yapısı olanı Yukarı Pinyanişler'dir. Diriler hariç diğerlerinin aşiret birliği tümüyle dağılmıştır. Etkin ağalardan çok etkin aile ve kabile reisleri vardır. Diriler'in bir kesimi Doğu Kürdistan'dadır. Bu aşiretin reisleri emperyalist güçlere kadar uzanan geniş şaşaklık ilişkilerine sahiptirler. Herki, Dostki ve Gerdilerin bir kesimi Güney Kürdistan'dadır. Bu üç aşiret de Güney Kürdistan direnişlerinde hep aktif olarak yer almıştır ve ağaları belli oranda I-KDP ile ilişki içindedirler. Yine bölgede daha çok Çukurca, Hakkari, Gürpınar ve Beytüşşebab'ta yoğunlaşan Graviyanlar denilen Pirozanlar vb. küçük aşiretler bulunur. Direnişçi olan bu kesimler, sürekli olarak Ertuşi aşiretlerinin baskısı altındadırlar.

Uludere, Şırnak, Silopi, Cizre, Eruh, Pervari, kısmen Siirt merkez kırsal ve İdil'i kapsayan böl-

gede bulunan aşiretlere Botan ya da Batuyan aşiretleri denir. Bunlar akraba aşiretler olup, tarihte Botan beyliğinin sınırları içinde yer almışlardır. Tarımsal üretim yapan bu aşiretler, bölgedeki her direnişin temel gücü olmuşlardır.

Uludere'nin tümünde Guyiler bulunur. Bölgenin Batuyanlar'la birlikte en büyük iki aşiretinden biridir. Aşiret yapısı, tümüyle dağılmış kabileler ve aileler şeklindedir. Sosyal olarak en ileri aşirettir. Bölgenin en direnişçi ve yurtsever aşireti olarak bilinir. Güney ve Kuzey Kürdistan'daki her direnişte aktif olarak yer almıştır. Şırnak'ta Şırnakiler ve

Şırnakiler bulunur. Şırnakiler iki koldur. Birinin başında Tatar ailesi, diğerinde ise Mala Ağaye Sor ailesi bulunur. İki kesimin de köylülük üzerinde kan bağına dayalı etkinliği kalmamıştır. Tatarlar, bölgenin en uşak grubudurlar. Köylülük üzerinde en korkunç baskı ve sömürüyü sürdüren bunlardır. İkinci grup ise ürün rantı olmakla beraber daha liberal bir yol, şehirde palazlanma yolunu tutmuştur. Bölgenin en kalabalık aşireti Batuyanlar, Şırnak ve Cizre'ye yayılmışlardır. Geri ve yoğun bir tarımsal üretim yaparlar. Direnişçi ve yurtsever özellikleri bilinen bu aşiretin ağalarıyla büyük çatışmalara varan çelişkileri mevcuttur. Silopi'de Sipertiler, Zevkanlar ve Tayalar bulunur. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan bu aşiretler aynı zamanda göçer aşiretlerdir. Sipertiler ve Tayaların aşiret birliği bozulmuştur. İç çelişkileri en yoğun ve sosyal olarak tipik gerilikleri olan, Tayalardır. Aşiret birliği dağılan ve yarı göçer Kıcanlar, Cizre ve İdil'de, aynı durumdaki Düderanlar ise Eruh ve Siirt merkezde bulunurlar. Tarım, hayvancılık ve bahçecilikle uğraşan Eruh'ta aşiretçilik ve kabilecilik dağılmış, ailecilik egemendir. Bu bölgeden şehire yoğun göç olmuş, kır ve kent proleterliği gelişmiştir. Aileler arası yoğun çatışma burayı yakın uzun tarihte anti-sömürgeci çalışmanın ve çatışmaların merkez durumuna getirmiştir. Aynı şekilde sömürgecilerle işbirliğinin zemini de güçlüdür. Şırvan'da toplumsal yapısı hemen hemen aynıdır. Pervari'de ise Pervari aşi-

reti ve Gerisanlar bulunur. Pervari, bölgenin direnişler merkezidir. Pervari aşireti, kapalı yapısını koruyan iki koldan oluşmaktadır. Bu kolların başında Emin Ağa (Emin Özcan-Belediye reisi) ve Durmaz Ağa bulunur. Emin Özcan, Pervari'de sömürgecilerin en güçlü dayanağıdır. Garisanların aşiret birliği dağılmış, proleterleşmiş, direnişçilik ve yurtseverliği ile tanınmaktadır. Sömürgeci devletten destek alan Pervari aşiret reisleri, Garisanlar üzerinde etkin olmaktadır.

PKK'nin aşiretlerle ilişkileri ne karakterde oldu?

PKK, bölgeye el attığında yuvarıda çerçevesini çizdiğimiz geri yapıyla karşılaştı. Yine de aşiret kitesinin PKK çalışmalarına açılımı çok hızlı oldu.

Aşiret ağaları ulusal kurtuluş örgütlenmesi ve bu amaçla aşiretler içinde yürütülen ajitasyon ve propaganda çalışmasının karşısında durdular. Başlangıçta bu karşı duruş doğrudan değildi. Çünkü cunta, bunların da üzerine gelmiş, ellerindeki belediye koltuklarını, parti temsilciliklerini almış, tutuklamış, bir kısmı ise aranır duruma düşmüştü. Ayrıca kendilerini milliyetçi temsilciler (!) olarak gösterdiklerinden doğrudan karşı durmuyorlardı. Bu nedenle başta yumuşak yaklaştılar, Bazıları tanımaya, diğer bazıları da yararlanmaya çalıştılar. Fakat istisnasız tümü, daha başlangıçta otoritelerinin sarsıldığını gördüler ve alttan yürüttükleri çalışmalarla aşiretlerini PKK'den uzak tutmayı amaçladılar.

PKK ise, aşiret ağalarına yöntemli yaklaştı. Bunların sınıf karakteri ve pratik tutarsızlıkları biliniyordu. PKK, düşmanla işbirliği yapmamaları ve en azından nötrale olmalarını sağlayacak bir yaklaşım içinde oldu. Aşiret kitesine nüfuz etmek için böyle bir yaklaşım zorunlu oldu.

Aşiret ağaları, sınıf ayrıcalıklarını korumak istiyorlardı. Onların kafalarında canlandırdıkları mücadele, I-KDP'nin yürüttüğü türdü. Kendi mntıkalarında kalacaklar, aşiretleri üzerinde otoritelerini sürdürcekler, partide siyasi çıkarları temsil edilecekti, o da sömürgecilerin üzerlerine fazla gelmesi koşuluyla. Çünkü, ortada bencil sınıf çıkarları durduğuna göre, TC, PKK'den daha fazla maddi olanak sunma imkanlarına sahipti.

Kaldı ki, PKK'nin bu istemleri karşılaması sözkonusu olamazdı. Çünkü, PKK, hem ulusal hem de anti-feodal devrimci-demokratik bir mücadele geliştirmektedir. Demokratik hedef özünde yoksul köylülerin çıkarını temsil eder. Bu hedef, aşiret bilincinin aşılması, aşiret ağalarının baskı ve talanına son verilmesi, köylülerin ulus ve sınıf bilinciyle demokratik örgütlenme ve mücadeleye çekilmesi demektir. Ağaların, PKK'ye karşı durma-

ları bu sınıf çıkarlarının karşıtı olduğundan kaynaklanıyordu.

Böylece PKK'nin geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesi, sadece Türk sömürgeciliğini geriletmiyor, aşiretlerin kof otoritesini de yerle bir ediyordu. Ne sömürgeci ordu tek başına PKK'nin mücadelesini önleyebiliyordu ne de aşiret ağaları PKK'nin aşiretler içinde çalışmasını ve kısa sürede etkin otorite olarak yükselmesini önleyebiliyordu. PKK, köylüleri haraç vermemeye, diğer aşiretlerle bencil ağa çıkarları için savaşmamaya, otlakları ve ürünlerinin rantını ağalara vermemeye ikna ediyordu.

15 Ağustos 1984 atılımı, ağaların net tavrı için bir dönüm noktası oldu. PKK, ağaların silah almamalarını, aşiret kitlelerini mücadeleden alıkoymamalarını istedi. Sözde milliyetçi olan ağaların, sömürgecilerin silahını almamak için acıip istekleri oldu. Bunlar, bütün ayrıcalıklarıyla donanmış olarak aşiretleriyle birlikte Suriye ya da İran'a iskan ettirilmelerini dayattılar. Bazıları da silah alacaklarını, fakat PKK'ye karşı kullanmayacaklarını ileri sürdüler. Bu kesim, Güney Kürdistan'daki duruma atıf yapıyordu. Bu istekler aslında silah almamanın ve çeteleşmenin gerekçesi yapıyordu. PKK, ne bu istekleri karşılayabilir ne de karşıladı. En nihayet silah alıp almamak, sömürgeciliğe karşı direnip direnmemek bir yurtseverlik sorunuuydu, bir sınıfsal konum sorunuuydu. PKK, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini geliştirerek herkesin kimliğini netleştirmeyi becermişti. Bu ayırım tüm Kürdistan insanları için geçerliydi.

Türk sömürgeci devletinin ağaları çeteleşirmek için kullandığı yöntemler çok değişik oldu. İknâ ve zor birlikte kullanıldı. Fakat egemen yöntem maddi çıkar sağlama, bu sınıf karakterinden hareketle zaafıların değerlendirme şeklinde oldu. 1984 sonbaharında Jirki mntıkasına yapılan, savaş uçakları ve havan toplarıyla yapılan benzeri saldırılarla aşiret kitlelerine gözdağı verildi, ağalar ise tehdit edildiler. Ferit Melen, Zeydanlar, generaller ve I-KDP devreye sokuldu. Kaçak ağalar affedildi; belediyeler, burjuva parti temsilcilikleri, yayla tapuları, sınır ticareti kendilerine bir daha teslim edildi. Çete reisleri maaşa bağlandı, silahla donatıldılar, helikopterler tahsis edildi, herbirine telsiz verildi, bölgenin yönetim merkezlerinde çete büroları açıldı. 1985 yazında Van'da ağalar biraraya getirildi ve çeteler başarısız kaldıkça bu tür toplantılar süreklileştirildi. Silah almamakta direten ağalar tutuklandı (Şidan ağası Kaya Öner misali) ya da yakınları kurşuna dizildi (1989 sonlarında Gürpınar'ın Yukarıbaşpınar mak güyünde Nedim Öner'in kurşuna dizilmesi misali), şehre geçeden ağalar zorla tekrar köylerine sü-

rüdüler.

Neticede köy koruculuğu adıyla çetecilik, Türk sömürgeciliği ile Kürt egemenlerinin çıkarlarının ortak ifadesi olarak 1985 baharıyla resmi bir kurum niteliğinde silahlı iç karşı-devrim örgütü olarak doğdu. Eğer, kemalist Türk sömürgeciliği 50 yıllık kurumlaşmadan sonra çeteciliğe başvurmuşsa, sömürgecilik açık olarak tıkanmış demektir. Eğer, uşak Kürt egemenleri düşmanın yanında halka karşı silahlı olarak saf tutmuşlarsa bu onların ne denli yokedilmeye mahkum ve yaşamak için son çareye başvuran bir sınıf olduğunu göstermektedir. Çetecilik, Kürt halkına felaket getirmiştir. Ancak, sömürgeci egemenliğin varlığından kaynaklanan ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesiyle ortaya çıkması bir yerde zorunlu olan bir kurumdur. Kurtuluşu soyunanlar, böyle bir gelişmeyi hesaba katmışlardır.

Çeteciliğin gelişmesinde PKK'de ilkede ya da anlayışta eksiklik görmek yanlıştır. Sömürgeciler ve uşakları bu yönlü propaganda yapıyorlar; güya PKK mücadele etmeseymiş, çetecilik gelişmeyecekmiş! Doğrudur; o zaman hepimizin sömürgeci egemenliği benimsememiz ve kölece yaşamaya razı olmamız gerekirdi. Uygulamada ağalara yaklaşımda sol sekter, onları düşmanın kucağına iten yaklaşımlar olmadı, tam aksine sağ anlayışlar oldu, zamanında kafası ezilmesi gerekenler ezilmedi. Bu eksiklikler yüzünden sayıları 100 rakamının çok üstünde PKK kadro ve savaşçısı, ağaların komplolarıyla ya pusularda, ya uykuda ya da yemeklerine zehir katılarak katledildiler. İblisler kelle başına mükafat alıyorlardı.

Köy koruculuğunun geliştirilmesinin ardından beş yıl geçiyor. Ağaların bir kısmı ihanetlerinin bedelinden korktuklarından Van'a göçtüler, bir kısmı cezalandırıldı, bir kısmı silah bırakmak zorunda kaldı, diğer bir kesimi ise ancak sömürgeci birliklerle takviyeli olarak dar bir alanda hareket edebiliyorlar. Ağaların kanlı pratiği, sadece köylülerin değil toplumun çok geniş kesimlerinin karşı koyuşuna yolaçtı. Çeteciliğe giderken Türk sömürgeci devleti birkaç yılda sonuca ulaşacağını sanıyordu. Sonuç tersi olunca konuyla ilgili olarak Türkiye siyasal ortamında da ayrılıklar ve çeteciliğe tepki doğdu. Çünkü çeteler, sömürgeci orduyu kurtarmıyorlardı, tam aksine ordunun kamburu olmuşlardı. Çetelerin talanları, suçsuz yere masum insanları katletmeleri ve köylülere keyfi baskıları halk arasında büyük tepki yarattı. Çeteciliğe karşı, köylülerin devrimci-demokratik mücadelesinin geliştirilmesiyle durulabilirdi. Aşiret kitleleri silah almamaya direndiler. Basın bu durumun örnekleriyle doludur.

Ağaların silahlandırılarak halka saldırtılmaları ile PKK öncülüğünde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin Hakkari, Van ve Siirt bölgelerinde gelişmesi önlenemedi mi? Sonuçlar ortada. ARGK birliklerinin, bölgedeki savaşçı kaynağı

aşiretlerin gençliğidir. Zorunlu askerlik yasası gönüllülük temelinde bu alanda tutulmuştur. Her aşiretin çok sayıda savaşçısı ve şehitleri vardır. Ağa ve ordu teröründen yılan köylüler, gelecekle ilgili savaşçılarındaki görüşlerini Kendi inlerinde bile çete başlarına darbe vuruluyor. ERNK örgütlenmesi köylere oturtuluyor. Şırnak, Çatak, Uludere, Erüh, Çukurca vd. pek çok alanda köylerde siyasi ve yarı askeri kurtuluş örgütleri kurulmuştur bile. Devrimin, ajitasyon ve propagandasını günlük yaşamayan aşiret yoktur. Alanın şehir ve ilçelerine sığınan çete başlarının kendileri ve tesisleri defalarca ARGK birliklerinin saldırılarına maruz kaldılar.

Bu sonuçlardan dolayıdır ki, Türk sömürgeciliği çeteciliğin tükenişinde kendi tükenişini görüyor ve yeni önlemlere başvuruyor. Burjuva siyasetçileri zararın neresinden dönülse kardır mantığıyla çeteciliğin yerini tutacak yeni düzenlemelerin tek-

liflerini yapıyorlar. Eğer çetecilik başarılı olsaydı, Türk ordusunun binlerce askeriyle operasyonlar yapmasına, kimyasal silah kullanmasına, ormanları yakmasına, Cudi'ye fetih seferleri düzenlemesine gerek kalır mıydı? Basında çıkan çete başlarının itirafları var; "ordu bizi korusun" diyorlar, "köylerde barınmadık, köylümüz PKK'ye yardım ediyor, çareyi şehire sığınmada bulduk" vb. diyorlar.

Halkımıza karşı bir insanlık ayıbı, bir cinayet olan bu kurumun derhal ortadan kaldırılmasını istiyoruz. Fakat biliyoruz ki, sömürgeciler sonuna kadar uygulamasının dozajını arttıracak ve bu kurumu sürdürmeye çalışacaktır. Her biri birer cani olan, halkımıza karşı tartıya vurulamayacak kadar günah işleyen ağa denilen iblisler için artık geri dönüş yolu yoktur, onlar gelecekle ilgili bu yolda görmüşlerdir. Onların tükenişi ve yok oluşu neticelenecek sonları, Kürt hakim sınıflarının yüz-

yıllarca devam eden ihanet tarihlerinin de sonu olacaktır.

Bu aşamada Türk sömürgeciliğinin yeni yönelimleri görülmüyor. Çeteciliğe yeni biçim vermek istiyor, çapını genişletmek ve meşrulaştırmak istiyor. Bir yol olarak I-KDP artıklarını alana yerleştirmek istiyor. Zaten Dr. Sait ve Salman Sindi gibi uşaklar birkaç yıldır fiilen TC'nin milisliğini yapıyorlar. TC bunu I-KDP yönetimi ile fiili işbirliği düzeyine çıkarmak istiyor. Ayrıca kültürel özerklik çerçevesinde bunların otoritesini daha arttırabilir ve böyle bir aldatmacayla çeteciliğe siyasal bir kılıf geçirmek isteyebilir. Bölgeye yönelik ormanları yakma, kimyasal silahları kullanma ve bölgeyi insanlardan arındırma vb. barbarca uyulamalarını sürdürülebilir.

Varılan aşamada sömürgeci devlet, yönelimlerinden hangisi doğrultusunda adım atarsa atсын, sonuca gidemeyecektir. Durum ortadadır. Botan özgürlük

mücadelesinin kalesi olmuştur. Kitleler kazanılmış, yüzlerce şehit verilmiş, acıların her türlü tadılmış, direniş dışında yol kalmadığı her kafaya yeretmiştir. Bölge kalben kazanılmıştır. Bu nedenledir ki, ARGK birlikleri sürekli üremekte, düşenin yerini onlar doldurmakta, Şırnak'ta, Silopi'de, Hakkari'de halk artık bıçak kemiğe dayandı diyerek başkaldırmaktadır.

Tutacağımız yol konusunda kuşkunuz yoktur. Düşmanın her yönelimine karşı hazırlıklı olacak, halkı uyaracağız, halkla cephe bilinciyle, silahlı mücadeleyle hangi biçime bürünürse bürünsün işbirlikçi iblisleri ezeceğiz. Haklı olan ve savaşan kazanacaktır. Haklıyız ve savaşıyoruz. Henüz çok şehit vereceğimizi biliyoruz ve yeni acıları tadacağımızı da biliyoruz. Bunlar, özgürlüğümüzü kazanmanın, iblis çetelerinden hesap sormanın, Botan'ı sömürgeci orduya mezar yapmanın bedelidir.

BİR ÇETE REİSİNE BİRKAÇ SÖZ

PKK'nin mücadelesi sayesinde çeteler, basının ilgi merkezi oldular. Gazeteler sık sık bu canileri afişe ediyorlar. Burjuva basını canileri şirin göstermek peşinde. İhanetin bu denli cüretkar bir şekilde kendini pazarladığı görülür müdür? Hainler, halka karşı cinayetlerinden dolayı böbürleniyor, "Devlet bize daha fazla yetki vermedi ki daha fazla kan dökelim" diyorlar. Bilinen ve artık kitlelerin de tanıdığı, birçok defalar da değerlendirmelerimize konu olan uşaklardan biri Jirki ağası Tahire Kero ya da Tahir Adıyaman'dır. Bu uşağın, 25 Şubat 1990 tarihli 2000'e Doğru dergisinde yeni bazı açıklamaları çıktı. Açıklamaların, ihaneti belirleyen yönü ve itirafları içermesinden dolayı, birkaç noktada açıklama yapmayı gerekli gördük.

Uşak, "Kozakçoğlu görevini bana devretsin, birkaç ay içinde PKK'yi siler süpürürüm..." diyor. Acaba, neyle ve nasıl? Kozakçoğlu birkaç yüzbin kişilik ordu, özel timler, binlerce çete ile, komplolarla PKK'yi durduramadı da bir uşak mı durduracak? Jirki ağası, beş yıldır fiili çete başıdır, kendi deyimiyle 450 silahlı adamı ve helikopter dahil gelişmiş askeri araçları var. Peki Jirki ağası, çetesiyle birlikte 5 yıl içinde gerillalarla kaç çatışmaya girdi, kaç savaşçıyı vurabildi? Jirki ağasının listesi kabardık, ama bunlar masum köylülerdir. Buna karşılık ARGK birliklerinin vurduğu Jirki çetelerinin sayısı çok fazladır. İnanıyoruz ki, bu uşak ağanın böbürlenmesini okuyanlar hem ihanete dış bilemiş, hem de gülmekten geçememişlerdir.

Ağaya (!) göre, "450 silahlı adamıyla dağ taş PKK'lileri arıyormuş da, saklandıkları için bulamıyormuş"! Bir defa tüm Jirkilerin 450 silahlı adamı yok. Her uşak gibi Tahire Kero da kendini aşireti ile bütün görüyor.

Güney Kürdistan'ın çete başları, kadınları, çocukları ve ölüleri de çete göstererek Irak devletinden para sızdırıyorlardı. Anlaşılan Jirki ağası da öyle yapıyor. Jirkiler, Ertuşilerin en küçük aşireti. Kanlı bıçaklı üç kabileden oluşuyorlar. Tüm kabile reisleri silah almakla birlikte, aşiret tabanı silah almaz. En az 300 aile silah almamak ve ordu-ağa baskısından kurtulmak için Van, Batman ve Mersin'e göç etti. 1985-90 arasında en az 10 Jirki katı kadar da silahsızlandırıldı. Silah aldıkları için Jirkiler, komşu aşiretler tarafından sosyal ve ekonomik ablukaya alındılar. Ağanın kendisi ininde roketli saldırıya uğradığını söylüyor. Peki nerede kaldı 450 kişi? Hayır, Jirki ağasının etrafında çoğu eşkıya ancak 50 kişi vardır. Uşağın hareket alanı ise dar çevresiyle sınırlı kalmıştır. Ancak büyük ordu birlikleriyle hareket edebiliyor, o da komşu aşiretlerin köylerine saldırarak amacıyla. Yoncalı örneği, yoksul köylülerin katliamına iştirak etmek amacıyla.

Tahire Kero, "PKK'nin kendilerini kazanabileceğini, ama eylem biçimlerini ve halk üzerinde kurdukları baskı nedeniyle karşı karşıya geldiklerini..." ileri sürüyor. 1983 ve 1984'te PKK kadro ve savaşçıların girmeyeceği Jirki evi kalmamıştı. Ağalar, rahatsız oluyor ama önlemiyorlardı. Jirki köylüleri, savaşçıları Jirki ağalarına dikkat etmeleri, özellikle de son derece korkak olan Tahir'in kalleşlikle karşı uyarıyorlardı. Daha o zaman bile Tahire Kero karakol komutanlarıyla ilişki içindeydi. O dönem Jirkilerin etkin üç ağası vardı: Tahir'in amcası Şexmuse Kero, Hacı Dırbas ve Kokel. Bunlar aralarında çatışmalıydılar. PKK, çatışmayı önledi. Çatışmaların son derece vahşi yönleri vardı. Taraflar sadece birbirlerini öldürmekle kalmıyor, aynı zamanda birbirlerinin evlerini yakıyor, ağaçların kökünden söküyor, arılar dahil hayvanları öldürüyorlardı. PKK, bunun önüne geçti, talanları da büyük

ölçüde önledi. 1984 sonbaharında Jirki muntakasında bir düşman aracı, HRK birliğince pusuya düşürüldü. Bir yüzbaşı ve yanındaki askerler öldürüldü, araçları tahrip edildi. Jirki ağaları, bu olayı bahane ederek silah aldılar. Düşmanı öldürmek, Jirki ağalarına göre, yanlış eylemiş! Sömürgeci otorite ve ağa otoritesinin yerine PKK'nin ulusal kurtuluş otoritesinin geçmesi, Jirki ağalarına göre halk üzerinde baskı kurmakmış! Ya Jirki ağalarının pusuda öldürdükleri insanlarımız, ya Yoncalı köylülerinin katliamı, ya talanlar ve ev yakmalar; tüm bunlar Jirki ağalarına göre iyi eylemler. Haine başka ne denebilir ki...

Tahire Kero, adamlarını PKK'lilerle görüşmeye yolladığını, adamlarının Dr. Baran tarafından kurşunlandığını söylüyor. Tahire Kero, 1985'ten beri gerillaların hedefidir. Haine o zamandan hüküm biçilmiştir. 1983 ve 1984 boyunca kendisiyle konuşulmuştur. O zaman ağa, amcasıydı. Kendisi ve amcasından silah almamaları istenmiştir. 1985'te Şexmus ölünce yerine Tahir geçer. Bu tam sömürgecilerin istediği adamdır. En son 1985 baharında silah almaması için kendisiyle konuşulmak istenmiş, bir grup gerilla konuşmaya gitmiştir. Tahire Kero, durumdan sömürgecileri haberdar eder, görüşme gerçekleşmez, gerillalar, düşmanın helikopterli saldırısına uğrarlar. Haliyle Tahire Kero'nun suçları kat ve kat artar. ARGK, her şeye rağmen, zorla silah alanlara esnek yaklaşıyor ve çete başlarını yalnız bırakmak istiyor. Tahire Kero, bunların içinde değildir. Onun akıbeti çoktan belli olmuştur. Eğer adamları cezalandırılmışsa, görüşmeye gittikleri için cezalandırılmışlardır.

Tahir Ağa (!), "Herkes benim devletle danışıklı dövüştüğümü, özgürlüğüme karşı PKK'yi hedef aldığımı sanıyor... Devletle aramızda yapılmış gizli kapaklı bir anlaşma yok" diyor. Anlaşmanın gizli kapaklı yanının olmadığı doğrudur. Anlaşma açıktır. Tahire Kero, 1975'ten beridir 7

askerin öldürülmesinden arıyor, askerlik yapmamış, üzerinde talan vb. o kadar ispatlı suç var ki. Etrafındakilerin tümü birer cani. 1984 Eylül'ünde Türkiye radyolarından okunan askeri bildirimde, Tahir Adıyaman'ın ölüm emriyle arandığı duyuruluyordu. Nasıl olduysa, birdenbire Tahire Kero affedildi, rütbe verildi, silah verildi, helikopter verildi, istediği eşkıyayı himayesine alma izni verildi... Tüm verilere karşı sömürgecilerin kendisinden tek isteği oldu: PKK'ye karşı savaşmak.

Uşak, "Evlerimizi korumak ve zaman zaman rehberlik dışında, devlete hiçbir katkımız yok" diyor. Habur vadilerini tutmak, silah almayan Jirkileri sürmek, yakalamak, silah almamaları için Guyan köylerine saldırarak, PKK'ye yardım ediyorlar diye Pirozan köylerinde katliam yapmak, Uludere Tanin'inde, Çukurca Meydan'ında, Şırnak Bestler'inde operasyonlara katılmak mıdır "evlerini korumak"?

Uşağın beyanları, çaresizlik ve tükenişin itiraftır: "Korucu olarak hedef alınınca hareket alanımız daralıyor" -çünkü ARGK'nin kuşatması sürekli daralıyor-, "insanlarımızın doğup büyüdüğü yerleri terketmelerini önleyecek önlemler, vakit geçirilmeden alınmalıdır" -çünkü Jirki köylüleri, Tahir ağayı uşaklığı ve bir avuç çetesiyle başbaşa bıraktılar-.

Sömürgeciler Tahire Kero'yu bir model olarak seçtiler ve öyle sundular. İhanetin, uşaklığın, düşkünleşmenin, halk düşmanlığının simgesi olan uşak, sanki bir meşru müdafı içindeymiş gibi sunuluyor. Halka ve ülkeye ihanetin meşruluğu olabilir mi? Kesinlikle hayır. Uşaklar, oynadılar ama beceremediler. Tahire Kero, PKK'yi ve ARGK'yi çok iyi biliyor. Ne o, ne de diğer hiçbir ağa masum değildir. Ne birey olarak Tahire Kero, ne de diğerleri o köhne varlıklarını koruyamayacaklar. Halkımızın hükmü bellidir ve inanıyoruz ki çok yakında bu hükmün Tahire Kero üzerinde de icra edildiğinin haberini alacağız.

Filistin halkı direnme kararlılığını sürdürüyor

Filistin halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin intifada ile yeni bir boyut kazanmasının üzerinden iki yılı aşkın bir süre geçti. İntifada şiddetlenerek devam ediyor.

İntifadanın başlangıcından itibaren olan en şiddetli çatışmalardan biri Şubat ayı sonlarında yaşandı. İsrail işgali altındaki Gaza bölgesinde, işgalci ordu birlikleri tarafından 20 yaşındaki Filistinli bir gencin katledilmesini protesto eden halk, büyük bir gösteri yürüyüşü düzenledi. Kendi evlatlarının katlini protesto eden Filistin halkının üzerine işgalci güç birliklerini süren ve bununla da yetinmeyerek helikopterlerle göz yaşartıcı bombalar atan siyonist-ışgalciler, 92 dolayında Filistinliyi yaraladılar.

İşgalci-siyonist İsrail yönetiminin Filistin halkının bağımsızlık ve özgürlük taleplerine ve bu doğrultudaki ayaklanmasına verdiği "yanıtlar"dan biri bu. Yani, intifadayı kanla, katliamla bastırmak, ezmek ve yok etmek. Bir diğeri ise, Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan politik değişiklikleri sonucu İsrail'e göçeden Yahudilerin işgal altındaki Filistin topraklarına yerleştirilmesi ve işgal bölgelerinde Yahudilerden oluşacak tampon bölgeler yaratılması.

Son dönemlerde Sovyetler Birliği'nden gelen binlerce Ya-

hudi, işgal altındaki Doğu Kudüs ve diğer alanlara yerleştirildiler. Filistin halkı açısından ulusal, toplumsal, ekonomik-politik vd. alanlarda mevcut sorunları daha da derinleştiren ve dolayısıyla kabul edilmesi mümkün olmayan bu plana tepkilerin gelmesi gecikmedi. Ve dolayısıyla Filistin halkının protestoları ve karşı koyuşları daha da yoğunlaştı. İsrail yönetiminin izlediği bu işgalci-siyonist politikalar, Filistin halkının intifadayı sürdürme kararlılığını daha da arttırdı. Bu kararlılık şimdiye kadar hem Yaser Arafat önderliğindeki FKÖ'nün uzlaşmacı-reformist politikasını sınırladı ve hem de işgalci-siyonist İsrail yönetimini oldukça zorladı ve sorunun çözümünü dayattı. Bu durum karşısında kendi varlığını koruyabilmek için bile olsa Filistin halkının talep ve ayaklanmasını daha çok dikkate almak zorunda kalan FKÖ yönetimi, son günlerde bölgedeki radikal Arap yönetimleriyle ilişki arayışına girdi.

İsrail yönetimi ise, kendi içinde soruna çözüm yöntemleri noktasında ortaya çıkan görüş ayrılıkları nedeniyle yeni bir krize girdi. İktidarda bulunan koalisyona ortağı sağcı Likud Partisi içindeki anlaşmazlık sonucu 5 milletvekili istifa etti. Likud Partisi, Sovyetler Birliği'nden gelen Yahudilerin işgal altındaki

Filistin topraklarına yerleştirilmesi, FKÖ'nün muhatap alınmaması ve en ufak bir protesto eyleminin bile anında ezilmesi politikasını temsil ediyor ve bunda ısrar ediyor.

Koalisyonun diğer ortağı İşçi Partisi de, Likud'un temsil ettiği bu politikaların biraz daha yumuşatılmasını, ABD Dışişleri Bakanı James Baker'ın hazırlanmış olduğu "Barış Planı'nın uygulanmasını ve buna göre FKÖ'nün de yer aldığı bir platformda sorunun tartışılmasını istiyor. Bu durumda sayısal olarak koalisyondaki konumu da güçlenen İşçi Partisi ile Likud arasındaki sorunlar daha da derinleşmiş ve bir hükümet bunalımına dönüşmüş durumda.

Elbette Filistin halkının ayaklanması sadece işgalci İsrail yönetiminin siyonist politikalarını iflas ettirmekle kalmadı. Aynı zamanda onun dayandığı temel güç olan ABD emperyalizmini de zorladı. Şimdi ardarda "barış planları" yazılıp çiziliyor ve böylece Filistin sorunu, emperyalizmin politikaları, egemenlik alanı ve çıkar hesapları içinde "çözülme" isteniyor. En son hazırlanan ve ABD Dışişleri Bakanı'nın adını taşıyan "Baker-Planı" da bunlardan birisidir. Sovyetler Birliği'nin bölge halklarının sorunlarına köktenci, onların çıkarlarını ve istemlerini temel alarak yaklaşmak yerine, daha çok bölgedeki mevcut güçler dengesini esas alan ve korumaya çalışan uzlaşmacı bir politika izlemesinden de yararlanmakta ve Arap gericiği üzerinde uyguladığı baskıyla FKÖ'yü kendi planını kabul etmeye zorlamak için çalışmaktadır.

Fakat Filistin halkının intifadayı sonuç almaya kadar sürdürmedeki kararlılığı, emperyalizmin tüm dayatmalarını ve sahte çözüm planlarını boşa çıkaracak güçtedir.

AFGANİSTAN'DA SON DARBE GİRİŞİMİ BOŞA ÇIKARILDI

6 Mart 1990'da eski Savunma Bakanı Şahnavaz Tanai tarafından Afganistan yönetimine karşı bir darbe girişiminde bulunuldu. Tanai'ye bağlı bazı birlikler ve hükümet kuvvetleri arasında silahlı çatışmalar, yaklaşık iki gün sürdü. Kabil'de bulunan pek çok bina, darbecilerin uçak saldırıları sonucu büyük hasar gördü.

Doğrudan hükümette yer alan eski Savunma Bakanı tarafından darbe girişiminde bulunulmasını fırsat bilen ve başta ABD emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalist güçler ile Pakistan ve Suudi Arabistan gericiği tarafından da desteklenen karşı-devrimci güçler de, Celalabat ve sınır kentlerine yönelik saldırılarını arttırdılar.

Karşı-devrimci güçlerden Hizb-i İslami lideri Gülbettin Hikmetyar, yaptığı bir açıklamayla Tanai'nin darbe girişimini desteklediğini belirtti.

Demokratik Halk Partisi yönetimindeki Afganistan hükümetinin bu karşı-devrimci darbe girişimine zamanında müdahale etmesi sonucu darbe girişimi boşa çıkarıldı... Üst düzeyde 8 darbeci subay ve darbeci birlikler hükümet güçlerine teslim oldu. Girişiminin boşa çıkarılması üzerine darbeci eski Savunma Bakanı Şahnavaz Tanai, 200 kadar arkadaşıyla birlikte Pakistan'a kaçtı.

Karşı-devrimci darbe girişiminin perde arkası

Hatırlanacağı üzere, 1988'de Sovyetler Birliği, ABD ve Pakistan arasında Cenevre'de imzalanan anlaşmaya göre, Sovyet birlikleri Afganistan'dan çekilecek, bunun karşılığında ise, ABD ve Pakistan, karşı-devrimci güçleri desteklemekten vazgeçecekti.

Bu anlaşma gereğince Sovyet birlikleri 1989 Şubat ayı ortalarına kadar Afganistan'dan tamamen çekildi. Fakat ABD emperyalizmi ve Pakistan, karşı-devrimci güçleri desteklemekten vazgeçemedikleri gibi, tam tersine askeri ve ekonomik yardımlarını daha da arttırdılar. Arkalarındaki bu güçlü askeri-ekonomik yardıma dayanan karşı-devrimci güçler, 1989 Şubat ayından itibaren başta Celalabat olmak üzere sınır boylarındaki Afgan kentlerine karşı saldırıya geçtiler.

Ne var ki, emperyalist güçle-

rin ve yerli gericiğin sadece bir ay ömür biçtikleri Demokratik Halk Partisi yönetimindeki Afganistan hükümeti, kitle desteğine de dayanarak emperyalizm destekli yerli gericiğin bu saldırılarına karşı dayanmasını bildi. Ve iktidarını korudu. Karşı-devrimci güçlerin bu başarısızlığı, iplerini ellerinde tutan emperyalist ve gericiği hayal kırıklığına uğrattı.

Askeri plandaki bu başarısızlığı örtbas edebilmek amacıyla karşı-devrimciler Ortadoğu'daki gerici güçlerin de desteğiyle sözde bir sürgün hükümeti kurdular. Fakat baştan bu yana en büyük destekçileri olan ABD emperyalizmi bile, bu sözde sürgün hükümetini resmen tanımaktan kaçındı. Zaten karşı-devrimci grupların üzerinde birleştikleri tek nokta; Afganistan'daki Sovyet varlığına karşı savaşmaktı. Bu da kendiliğinden ortadan kalkınca kendi aralarındaki çelişkiler, çatışmalar tamamen su yüzüne çıktı ve birlik olayı da ortadan kalktı.

Elbette emperyalizmin ve Pakistan başta olmak üzere bölgedeki gerici güçlerin bu durum karşısında sessiz kalması, ya da bir başka deyimle Demokratik Halk Partisi iktidarını resmen tanıması beklenemezdi. Zaten yapılan da bu oldu. Ve ardından bu son darbe girişimi devreye sokuldu.

Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmesinin üzerinden hemen bir yıl geçtikten sonra, zaten Pakistan ajansı olmasından kuşkulanan Savunma Bakanı Şahnavaz Tanai, son bir darbe girişiminde bulundu. Emperyalist basın-yayın organları, her ne kadar bu durumu Demokratik Halk Partisi içindeki hizip çatışmalarının bir sonucu olarak göstermeye çalışsa da; olay gerçekleşen bir hizip çatışmasından çok, emperyalizm, Pakistan ve yerli gericiğin karşı-devrimci bir darbe deneyidir.

Yine, emperyalist güçlerin ve yerli karşı-devrimcilerin göstermeye çalıştığı tam tersine Afgan halkı, mevcut Afganistan yönetimini desteklemekte ve onunla ortak hareket etmektedir.

"Düştü", "düşecek" denilen Afganistan Demokratik Halk Partisi iktidarı, hiçbir güce değil, Afganistan halkına dayanarak ayakta durmakta ve emperyalizm ve yerli işbirlikçilik kaynaklı darbe girişimlerini boşa çıkarmaktadır.

SSCB BAŞKANLIK SİSTEMİNİ KABUL ETTİ

□ M. Gorbaçov'un yeniden devlet başkanı olma olasılığı güçlü

Sovyetler Birliği'nde 4 sosyalist cumhuriyette seçimler yapıldı. Bu cumhuriyetler Litvanya, Rusya, Ukranya ve Beyaz Rusya idi. Ayrıca, Sovyet devlet başkanının yetkilerini arttıran ve 5 yılda bir halk tarafından seçilmesini öneren bir karar tasarısı kabul edildi.

Sovyet seçim sisteminin özelliğinden dolayı Mart ayının ilk haftası sonunda yapılan seçimlerden henüz kesin sonuçlar alınmamıştır. Seçim sistemi; dar bölge ve çoğunluk oyu alma esasına dayanmaktadır. Her seçim bölgesi, bir milletvekili çıkarıyor. Herkes milletvekilliği için adaylığını koyma hakkına sahip. İlk seçimde adaylardan biri kullanılan oyların %50'sinin üzerinde oy alamazsa, o seçim bölgesinde iki ay içinde seçim yenilenir. Yine bir bölgede kayıtlı seçmen sayısının en az yarısı sandık başına gidip oyunu kullanmazsa

seçim yenilenir. Seçim sistemindeki bu özellikler, genelde sonuçların alınmasını geciktirmektedir.

Bu dört cumhuriyette yapılan seçimlerde; sosyalist cumhuriyetlerin yerel yönetim organları seçiliyor. Bu organlar; sosyalist cumhuriyetin Yüksek Sovyet (parlamento), şehir ve köy konseyleri (sovyetler)'dir. Seçimler yerel olmasına rağmen, bütün dünyanın ilgisini üzerine topladılar. Bu nedenlerin başında; Sovyetler Birliği'nin tarihinde ilk kez seçime Komünist Partisi dışındaki parti ve örgütlerin de katılmasıdır. Bunda rol oynayan, son yıllarda SSCB'de yaşanan reformist gelişmelerdir. Emperyalist ve kapitalist ülkeler, bu gelişmeleri lehlerine değerlendirdiklerinden destekliyorlar. Ve muhalefet parti ve gruplarının kazanması için güç veriyorlar. Diğer bir neden ise,

Rusya, Ukranya ve Beyaz Rusya'nın 15 cumhuriyet içinde en büyükleri olmasıdır. Dolayısıyla SSCB'nin geneli üzerinde siyasal ağırlıkları vardır. Bu cumhuriyetlerdeki siyasal gelişme ve değişiklikler, diğer cumhuriyetleri de etkiliyor. Açık ki bu durum, reformları lehine gören emperyalist-kapitalist sistemin ilgisini arttırmakta ve üzerinde yoğun durulmaktadır.

Litvanya'daki seçimi SAJUDI (Halk Cephesi) önde götürmektedir. 141 üyeli Yüksek Sovyet'de 88 milletvekilliğini garantilemiş durumdadır. Rusya, Ukranya ve Beyaz Rusya'daki seçimlere ise Komünist Partisi, çeşitli parti, grup ve çevre örgütleri katılmaktadır. Reform yanlısı bu örgütlerin aldıkları oylar bu cumhuriyetlerdeki komünist partilerden ileridedir.

Öte yandan 7 Mart'ta SSCB Yüksek Sovyet'i, başkanlık siste-

mini kabul etti. Yüksek Sovyet'in başkanlık sistemine ilişkin kararının yürürlüğe girmesi için Halk Temsilciler Konseyi'nin onayından geçmesi gereklidir. Bu yüzden Halk Temsilciler Konseyi, 12-13 Mart 1990 tarihinde olağanüstü toplantıya çağrıldı. Bu toplantı Yüksek Sovyet'in kararını onayladı. Ayrıca karara eklenen geçici bir maddeyle devlet başkanı, bu sefer Halk Temsilcileri Konseyi tarafından 5 yıllığına seçilecektir. Bu seçimde Gorbaçov'un seçilmesine kesin gözüyle bakılıyor.

Yeni devlet başkanının yetkileri içinde, savaş, seferberlik, olağanüstü hal ilan etme ve SSCB'nin yasa gücünde kararnameleyle yönetmede yer almaktadır. Yine devlet başkanını 5 yılda bir doğrudan halk seçecektir.

Sovyetler Birliği'ndeki bu yeni gelişmeler, ülkeyi yeni bir döneme getirmiş durumdadır. Bu, ülkeyi yeni bir dönüşümün eşine getirirken, çelişki ve çatışmaların da boyutlanacağını göstermektedir.

ZALİMLERİN ZULMÜ, MAZLUMLARIN İSYANI

(Perde açılmadan önce ortaçağ kıyafetli, sakalı uzamış, kambur, elinde bastonu ile yaşlı tarihçi Firdevsi kısa bir konuşma yapar.)

FİRDEVSİ: Hoşgeldiniz hepiniz. Hepiniz hoşgeldiniz. Sizin için ta ortaçağdan kalktım geldim. İran şairi Firdevsi'yim.

Ben Gazneli Mahmut'un sarayında Mezopotamya halklarının tarihini yazarken; söylence, masal ve efsaneleri kendime temel alıyordum.

Eğer o günlerde, Asur kitaplarının içeriğini öğrenseydim; Gordon Child, Andre Ribart ve Herodot'u okusaydım.

Eğer 1980-84 yılları arasında Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde tutsak olsaydım.

Ve yine eğer 22 Ekim 1988 tarihli Türkiye gazetelerini okusaydım;

Asur Kralı Dehak ile Yüzbaşı Esat'ın zulmünü, Kawa ile Mazlum DOĞAN'ın isyanını şimdi izleyeceğimiz gibi yazardım.

I. PERDE

I. SAHNE

(Perde açılır. Dehak yüksekçe bir oturakta "evrenin hükümdarı" edasıyla oturmaktadır. Arkasındaki duvarda büyük boy bir aslan kabartması asılıdır. Yerdeki yün halının üzerinde altın kabızlı kılıcı durmakta. Çevresinde dört adet meşale yanmaktadır.)

Kapıda siyah yüzlü, kolları açık beyaz fistanlı, çıplak ayaklı, alaburus traşlı bir köle put gibi durmaktadır. Ellerini göğsünde bağlı tutmaktadır.)

Zalim Dehak'ın üzerinde önu işlemeli beyaz bir kaftan, ayagında tiftikten uzun bir çorap, üzerinde deriden mest, dört köşe sakal, alaburus saç.)

ZALİM DEHAK: (Öfkeli bir şekilde oturduğu yerden kalkar. Bir-iki volta atar. Sonra kapıdaki köleye dönerek) Bana babamın elçisini çağır. Çabuk!

DİLSİZ KÖLE: (Secdeye kapanır gibi yere kapanıp, geri geri sürünerek dışarı çıkar. Zalim Dehak sinirli bir vaziyette dolaşırken asker kıyafetli, belinde uzun kılıcıyla baş elçi içeri girer, koltuğunun yanında ayakta duran zalim Dehak'ı diz çökerek selamlar. Dehak koltuğa oturunca kendisi ayağa kalkar. Ellerini göğsünde bağlar. Köle sürünerek içeri girer ve kapının eşiğinde dikilir. Ellerini göğsünde bağlar.)

ZALİM DEHAK: (Sinirli bir ses tonuyla) Söyle bana Babil'de ne oluyor? Ne oluyor Babil'de söyle!

ELÇİ: (Ürkek bir ses tonuyla) Evrenin kralı, Babil yeryüzü için fesat yuvasıdır. Aleyhinizdeki bütün fitne fesatlar oradan çıkıyor.

ZALİM DEHAK: (Sinirlenerek) Sebep nedir? Söyle bana nedir sebebi?

ELÇİ: Ey evrenin kralı; Babil senin büyüklüğünü hazmetmiyor.

ZALİM DEHAK: (Ayağa kalkar yumruğunu göğsüne vurur) Ben ki evrenin kralı Dehak'ım. Tanrı beni evreni yönetmek için görevlendirdi. Dicle ile Fırat arasındaki tüm yurtları ben yönetirim. Elim Mısır'a, Libya'ya, Hitit'e, İskit'e uzanır. Urartu, Pers, Med yurdunu ben dize getirdim. Bu kadar büyüklüğüm karşısında, nasıl öyle düşünür Babil? Söyle nasıl öyle düşünür?

ELÇİ: Ey evrenin kralı, Babil eski gücünü elde etmek istiyor. Tanrı Mardok'u Mezopotamya'nın tek tanrısı yapmak istiyor.

ZALİM DEHAK: (Hiddetlenerek) Olmaz! Olmaz! En büyük tanrı Asur'dur. Mardok Babil'in tanrısıdır. Hiçbir zaman evrenin tanrısı olamayacaktır.

ELÇİ: Ey evrenin kralı, hükümün altındaki yurtlar, Asur yurdunu bölmek için ittifak yapıyorlar.

ZALİM DEHAK: (Köpürerek) Hangi yurtlar? Kimlerdir bu nankörler? Bu lanetlenmiş kara yürekli insanlar?

ELÇİ: Ey evrenin kralı, başta Babil, Elam, Urartu, Mısır, Medler, Persler ve İskitler.

ZALİM DEHAK: (Öfkeyle ellerini havaya kaldırır) Medler, Persler daha dün geldiklerinde Köpek'le Öküz'e tapıyor, Ateşi kutsal biliyorlardı. Atalarım onlara yer-yurt verdi. Kölelerimiz oldular. Şimdi de ihanet ha! Ya İskitler... O çapulcu İskitler...

ELÇİ: (Dehak'ın sözünü keser gibi) Ey evrenin kralı; İskitler bir şey değil, her şey Babil'de düğümleyeniyor. Diploması, fesatlık, bölücülük Babil'de. Askeri güç Medlerdedir. Bir de Med komutanı Keyakser, kızını Babil valisinin oğluna verecektmiş.

ZALİM DEHAK: (Biraz düşünür, sonra birden köpürerek) Böyle fitne fesatlardan neden haberim olmuyor? Çabuk evrenin dört yanına köpeklerimi sal! Hemen bütün olanları bitenleri öğrensinler! Bölücülerin, hainlerin başlarını omuzlarının arasından koparsınlar! Dudaklarını kessinler! Derilerinden güzel çadırlar, kemiklerinden yüksek piramitler yapsınlar bana!

ELÇİ: (Biraz çekingen) Ey evrenin kralı, biraz hesaplı davranalım. Aklımızla hareket edelim. Engin ufkunuz, zengin tecrübemiz, korkutucu gücünüz vardı. Bazılarını ezerken, bazılarını yanımıza alalım.

ZALİM DEHAK: (Elçiye kızarak) Olmaz. Olmaz. Hainlerin, bölücülerin derilerinden çadır, kemiklerinden piramit isterim.

ELÇİ: (Endişeli) Ama ey evrenin...

ZALİM DEHAK: Kes! (Parmığıyla kapıyı işaret ederek) Çık dışarı. Ben şimdi Babil valisine buyruk yazarım.

(Elçi diz çöker ve kalkıp dışarı çıkar.)

PERDE KAPANIR

2. SAHNE

(Dehak odasında volta atmakta, köle kapı eşiğinde put

gibi dikilmektedir.)

ZALİM DEHAK: Babil valisi! Ona buyruk yazacağım... Ama kim oluyor o? Bana, evrenin kralı Dehak'a başkaldıran birine mektup yazmak! Olmaz! Hayır! Yazmayacağım! (Bir müddet susar. Bir-iki volta atar. Yeni bir şey keşfetmiş gibi parmağını şakağına götürür.)

Hah. Buyruğu Babil yurduna yazarım. Yurdu kazanmam, valiyi ezmek lazım. Akıllı adamdır elçim. (Köle secdeye döner) Çabuk katibimi, çivimi, çamur tabletlerimi getir. (Köle secdeye kapanıp dışarı çıkar. Dehak odasında gezinirken elinde çamur tabletler, çiviyle yaşlı bir katip içeri girer. Diz çökerek selam verir.)

Dehak hemen oturağına oturur. Katip de karşısına çökerek çiviye eline alır. Dehak biraz düşündükten sonra.)

ZALİM DEHAK: (Yüksek sesle) Dediklerimi kaz oraya. Tüm evren hükümdarlarından Babil genç ve ihtiyarlarına buyruktur. Dipdiriyim ve sağlığım yerindedir. Valiniz olan o yalancıya inanmayın. Onun sözleri yel gibidir. Size hürriyetlerinizi tanıdım. Adınızı kirletmeye kalkmayın. Buyruğumdan çıkarsanız, kargılarım yüreklerinizi delecek, oklarım gözlerinizi yumurta sarısı gibi önünüze dökcek, demir kılıçlarım başlarınızı yere düşürecektir.

Bu buyruğu harman ayının 23'ünde yazıyorum. (Katip denilenleri çivinin arka kısmıyla çamur tablete kazar.)

ZALİM DEHAK: (Katip'e) Tamam sen bırak git. Büyük babam Asur Banipal'ın elçisi Şamak Balat Kuikbes gelsin. (Katip diz çökerek dışarı çıkar. Bir müddet sonra sakallı yaşlı elçi içeri girer. Diz çökerek Dehak'ı selamlar. Ellerini göğsünde bağlar.)

ELÇİ ŞAMAK: Ey evrenin hükümdarı beni istemişsiniz.

ZALİM DEHAK: (Elçinin yüzüne gözlerini dikerek) Evet... Seni istedim. Babil yurduna buyruk kazdım. Buyruğumu ateşte pişir, sonra al Babil'e götür! Halkı topla. Buyruğumu yüksek sesle oku!

ELÇİ ŞAMAK: (Hayret edici bir yüz ifadesiyle) Ey evrenin hükümdarı, vali dururken Babil yurduna buyruk kazmanız doğru olur mu?

ZALİM DEHAK: (Kızarak, oturduğu yerden ayağa kalkar) Bana bir haine buyruk yazmamı mı istiyorsun? Kalk dediklerimi yap. Büyük babamın sadık elçisi ve benden yaşlı olmasaydın, keleni koparırdım.

(Elçi diz çökerek selam verdikten sonra dışarı çıkar)

PERDE KAPANIR

3. SAHNE

(Dehak volta atmakta, kölesi put gibi ayakta durmaktadır. Dehak köleye dönerek)

ZALİM DEHAK: Bana büyük babam Asur Banipal'ın buy-

ruklarının kazılı olduğu tabletleri getir. (Köle secdeye kapanarak dışarı çıkar. Elinde üç-dört pişmiş kil tabletleri geri döner. Usul gereği tabletleri Dehak'a verir. Köle geri sürünerek yerine giderken)

ZALİM DEHAK: Başım ağrıyor, git karımı çağır. (Köle dışarı çıkarken Dehak oturağına oturur. Elindeki tabletlere dikkatle bakar.)

ZALİM DEHAK: Okuyayım. Büyük babam Asur Banipal döneminde neler olmuş! Nasıl ezmiş hainlerin, bölücülerin başını büyükbabam? Ders alayım ondan... Onun zamanında da fesatlar varmış. Büyük babam zamanında Babil, Elam'dı. Şimdi Medler... Ah bu Medler... Medler... (Bir ayağını hızla yere vurur) Zerdüşt denilen bir fesatın zirvalarını uluyorlar. Tanrımız Asur'a karşı, Ahura Mazda'yı çıkarıyorlar.

Medler... Medler... Onlardan olanları yakalayacağım, dudaklarını keseceğim, derilerini yüzeceğim, cesetlerini kulelerde akbabalara parça, parça, parça, parça, parça, parça, parça gatacağım. (Dehak oturduğu yerden kalkar. biraz sessizleşir. Bir-iki volta atar ve tekrar oturur. Elindeki tabletlerden birini okumaya başlar.)

ZALİM DEHAK: "Nipur Valisi'ne! Bilesiniz, bütün ülke Asur'un demir kılıcı ve tanrılarım tarafından perişan edilmiş, ateşle kavrulmuş, hayvanların ayakları altında çiğnenmiş ve önümde diz çökmüş bulunmaktadır. Şimdi kurtuluşu kaçmakta bulan tüm hainleri yakalamalısınız. Kapısının önünde buğday ayıklayan adam gibi ayıklamalısınız." (Tableti okuyunca biraz düşünür)

ZALİM DEHAK: Büyük babam valiye çok nazik davranıyordum. (Elindeki tablete yan gözle bakar.) Bu işime yaramaz. (Elindeki tableti yere fırlatır. Başka bir tableti okumaya başlar.)

"Elam Valisi'ne..."

Bu adamları bana teslim etmeyecek olursan gelip seninle savaşa gireceğim. Kentlerini yakıp halkını tutsak olarak ülkeme götürüleceğim. Ve seni tahtından indirip bir başkasını oturtacağım."

(Biraz düşünür) Güzel, seni tahtından indirip kafanı koparacağım. Sonra içini oyup, onunla şarap içeceğim deseydi daha iyi olurdu. (Şarap içeceğim dediğinde elindeki tasla şarap içiyormuş gibi hareket yapar.)

PERDE KAPANIR

4. SAHNE

(Dehak başını ellerinin arasına almış bağırılmaktadır.)

ZALİM DEHAK: Tanrılar bana öfke mi duydu! Neden tarifsiz ağrıları beni buldu? Off... Başım ağrıyor! Cümle tanrılar biraz sabır akıtın yüreğime. Ne oluyor bana? Ölecek miyim

acaba? Bana sevgili karımı getirin... (Dehak'ın bağırtıları sürerken karısı içeri girer. Üzerinde dönemin kıyafeti vardır. Yüzü endişeli.)

KARISI: Ey evrenin kralı, ne oluyor sana?

ZALİM DEHAK: Tanrılar bilir. Ben böyle acı görmedim daha. Başımın her iki yanında sanki kurtçuklar dolanıyor. Tanrılarım bana güç verin.

KARISI: Yüce kralımız, birazcık oturunuz. Ben de bir kez bakayım. (Dehak bağırtılar içinde yerine oturur. Karısı başının her iki yanına bakar.)

KARISI: (Endişeyle) Bu nasıl yaradır ki giderek büyümektedir? Ah! Ah! İşte şu ellerim büyüklüğünde yaralar oluşmuş. (Ellerini Dehak'a gösterir)

ZALİM DEHAK: (Korkuyla karısına sarılır) Söyle sevgili karıcığım. Tanrılar bana öfke mi duydu? Ben bütün yurtlara mutluluk ve neşe getirmedim mi?

KARISI: Yüce kralımız dosdoğru söyler.

ZALİM DEHAK: Bana şarap doldur. Ah şarap! Şarap istiyorum. Söyle, sadık ozanımız gel-sin, neşelendirsin bizi. Umud serpsin şu talihsiz yüreğime. Tanrılar... Nasıl bir ızdırıp verdiniz bana?

(Ozan gelir. Antik çağa özgü anlaşılmayan dille uzun havaya yakın bir türküyü söyler. Elindeki değneği çalgı aleti olarak kullanır)

ZALİM DEHAK: Nasıl oluyor da bitmiyor bu ağrılar? Her an daha da artar oldu. Sadık ozanımız gitsin. (Ozan dışarı çıkar. Dehak karısına yanaşır. Boynuna sarılır)

ZALİM DEHAK: (Ağlamaklı bir sesle) Ölecek miyim acaba?

KARISI: Yüce kralımız meraklanmasın. Tanrılar yanına gelecek, ağrıların bitecek.

ZALİM DEHAK: Ben ki evrenin hükümdarıyım. Yurtlar yönettim. Tapınaklar yaptım. Yollar açtım. Buyruğum altındaki yeşil diyarların halklarına iyilik yaptım. Onlar ise fitne-fesat peşinde koştu.

KARISI: Yüce kralımız kendisini üzmesin. Ağrıları sebep o yurtlarsa, ocaklarını söndürelim.

ZALİM DEHAK: Medler... Med yurdu kaynıyor. Medler hep fitne-fesat peşinde. Kara gecelerim Medlerle gelip çöktü başıma. Tanrıların güzel sesi bana güç ver. (Karısına dönerek) Yoksa bana büyü mü yaptılar?

KARISI: Ey evrenin kralı, evren buyruğunun altında. Sana karşı kim fitne-fesat yapar da tanrı onu cezalandırmaz?

ZALİM DEHAK: Başım ağrıyor.

KARISI: Hekim çağrayım.

ZALİM DEHAK: Tanrılar adına... Çok doğru dedin. Hekimler gelsin, onlar da bu acılarımı dindiremezse eğer, tümünü öldürecekim.

PERDE KAPANIR

5. SAHNE
(Dehak yatağında yatmakta)

dır. Hekimler odasına girip çıkmaktadır. Hepsini dehşet içindedir. Bazıları üzgün ve çaresiz odayı terkederken içeride kalan bir hekim Dehak'ın yatağına yanaşır.)

ZALİM DEHAK: Sen de acılarımı dindirmeyen tanrıların bütün gazabını üstüne yağdıracağım. Bu yaralar! Bu başımdaki ağrılar! (Hekim hastanın başını inceler.)

HEKİM: (Soğukkanlı ve kendinden emin) Ey evrenin kralı! Başınızdaki yaralar beyninizden geliyor. Her geçen gün daha da büyük bunlar. Beyin merhem kabul etmez. İlaç kabul etmez.

ZALİM DEHAK: Çaresi yok mu bu karabahtımın? Söyle de sana saraylar yaptırırım, bahçeler vereyim... Tanrılar adına seni en güzel yurtlarıma vali yapayım.

HEKİM: Evrenin kralı ne derse o olur. Demem o ki; beynin ilacı yalnız beyindir. Genç ve taze beyin...

ZALİM DEHAK: (Hayretle) Ne dedin, tanrılar adına? Anladım dediklerini.

HEKİM: Derdinizin çaresi vardır ve ben biliyorum. Yüce kralımızın bir kulu, bir köpeği olarak bunu söyleyeceğim.

ZALİM DEHAK: (Öfkeyle) Ne durursun be adam! Çabuk beni iyileştir. Yoksa leşini köpeklere yem ederim.

HEKİM: (Soğukkanlı) Ey evrenin kralı! Bu derdin çaresi çok meşakkatlidir. Başınızdaki bu yaraların iyileşmesi için günde iki genç insan beyni gereklidir.

ZALİM DEHAK: (Sevinçle yatağında oturur) Yurtlarımda insanların çoktur. Haber salın. Her gün iki genç beyni getirilsin. Beyinleri beynime süreceğim, beynimi iyileştireceğim. Ha ha ha ha ha. Beynin ilacı beyindir. He he he he he. Bir beynin rahatlaması için başka beyinlerin parçalanması lazım.

HEKİM: Taze ve genç beyinler.

ZALİM DEHAK: Med yurduna haber salın. Önce oradaki gençlerin beynini istiyorum.

PERDE KAPANIR

6. SAHNE

(Halktan bir grup sahnenin orta yerinde beklemektedir. Bir duyuru dinleyecekler.)

KRALIN ELÇİSİ: (Elinde kil tabletle gelir) Ey Med yurdu! Evrenin kralı, yüce efendimizin size bir buyruğu var. Beni iyi dinleyin:

Yüce kralımız Dehak'ın başında iki büyük yara peydahlanmıştır. Kralımızın iyileşmesi için taze ve genç beyinlere ihtiyacı olacaktır. Her gün iki gencin beynini bize vereceksiniz. Her kim ki evrenin kralının bu buyruğuna uymaz, karşı koyarsa tanrıların bütün laneti üzerine yağacak, evi ocağı başına çökecektir. Dudakları kesilecek, etleri kemiklerinden ayrılacaktır. (Elçi çamur tableten bu yazıyı okuduktan sonra gider. Kalabalıkta bir uğultu başlar.)

BİRİNCİ KÖYLÜ: Nasıl bir yara ki ilacı yalnızca beyin olsun! Ey tanrılar acıyın bize. Böyle bir felakete Med yurdu dayanamaz.

İKİNCİ KÖYLÜ: Med yurdunun talihsiz insanları, gelin tanrılara yalvaralım. Biz ne suç işledik de Asur kralı bize bu

cezaı reva görüyor?

ÜÇÜNCÜ KÖYLÜ: Köylüm doğru söyler. Suçumuz ne ki? Evlatlarımıza nasıl kıyarız.

BİR KADIN: (Dövünerek dizlerine vurarak) Benim bir tek oğlum var. O benim yüreğim, ona nasıl kıyarım. Asur kralı bizi nasıl bir acıya soktu bilmez mi? (Göğsüne vurarak) Yüreğime taş mı koyacağım? Evlatlarımızı vermeyelim.

BİRİNCİ KÖYLÜ: (Korku içinde) Sus be kadın. Asur kralı bunu duyarsa şimdi hemen bizi yerle bir eder. Bütün tanrılar adına sözünü geri al.

İKİNCİ KÖYLÜ: Köylüm dosdoğru şeyler söyler. Kim karşı koyabilir ki Asur kralına! Neşemizi, sevincimizi bozmayalım.

ÜÇÜNCÜ KÖYLÜ: Bu yüzünde Asur kralı istediğini

ben! Dehak'ın orduları, Dehak'ın gücü karşısında, bir hiçim ben! Oğlum, oğlumuzu koyunlar gibi keser Dehak. Boynu bükük, kaç boynu bükük baba, kaç kolu bağlı ana var benim gibi bu Medya yurdunda!

Biz hepimiz, beyni çalınmış çocukların anaları babaları, amcaları, teyzeleriyiz. Med yurdu hep bundan yasıdır. Türkülerimizin yanık olması bundandır. Bundandır korkularımızın büyük olması. (Kawa ayağa kalkar. Balyozunu eline alır. Düşünerek biraz gezinir.)

DEMİRCİ KAWA: Oğlum isterler. Başını kesmek, beynini Dehak'ın başına sürmek için.

Kimbilir Dehak'ın başı için daha kaç baş gerekiyor? Veya daha ne kadar gencin başını yiyecek Dehak'ın başı? Dehak

(Bunları konuşan Kawa elindeki balyozla demire vurur. Demire vururken balyoz sesi yerine insan çığlıkları teypten yayılır.)

PERDE KAPANIR

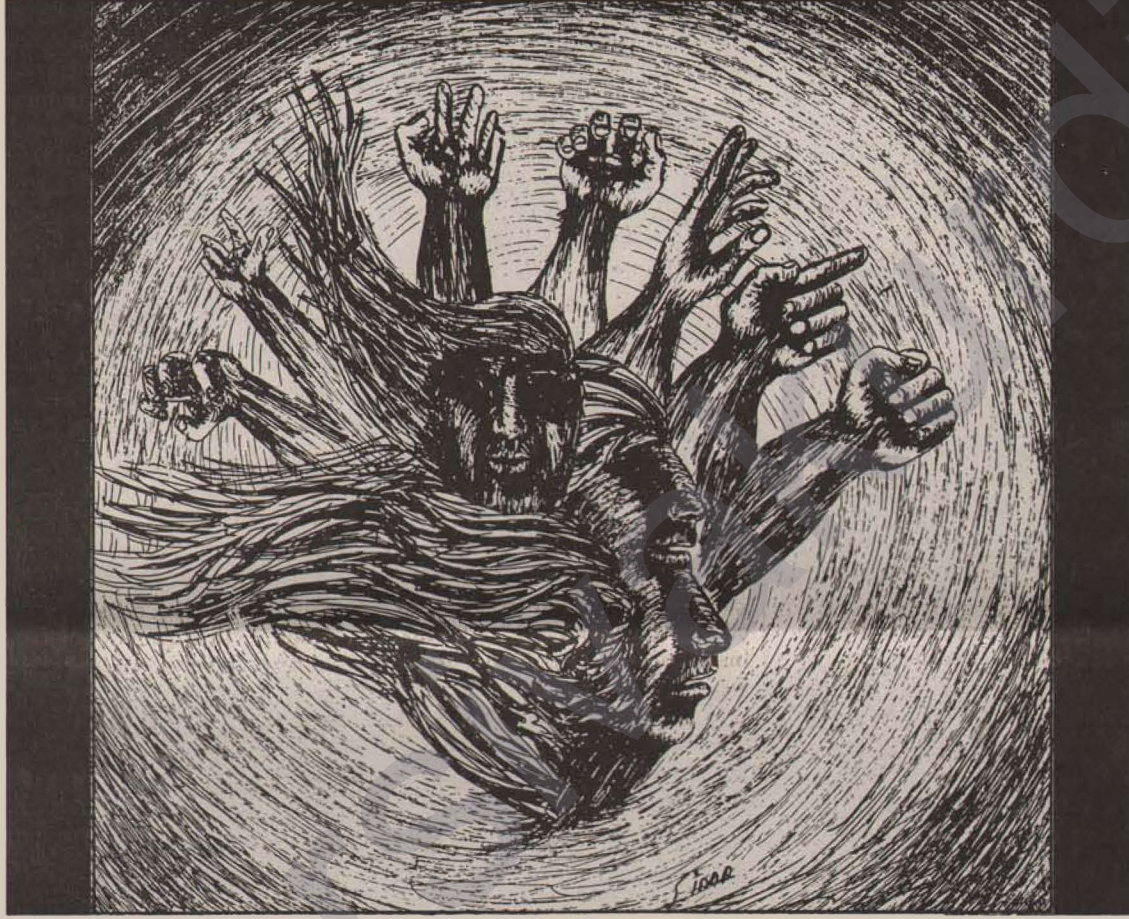
8. SAHNE

(Bir yoksul köy evi. Duvara asılı bir ekmeğe tahtası, bir-iki çanak çömlek. İlkel bir ocak, sisli duvar. Çıra yerine kullanılan dövülmüş bir meşe ağacı. Elleri koynunda ayakta bekleyen Demirci Kawa.)

Oğluna sarılıp hüngür hüngür ağlayan Kawa'nın karısı.)

DEMİRCİ KAWA: (Karısına) Yeter ağlama!

KARISI: (Ağlamasını bir tüküye dönüştürür. Kürtçedeki "De lori kuremin lori"yi mitolojik

yapar. Keskin kılıçlı kum gibi askerleri bizi şuracıkta bir karınca gibi ezer. Tanrılarımıza yalvaralım. Bize bir çare bulsunlar.

KADIN: (İleri atılır) Köylüm doğru söyler. Bir çare bulalım. (Sahneye bir köylü girer, çok telaşlıdır.)

KÖYLÜ: Asur askeri köyü bastı. Gençleri toplamaya geldiler. Beyin parçalayacaklar. (Herkes bir ağızdan: "Çocuklarımız, çocuklarımızın beyinlerini almaya geldiler." Telaş...) **PERDE KAPANIR**

7. SAHNE

(Kawa demirci dükkanında, elinde balyozu ile örsün üstündeki demiri dövmeğe. Üzerinde demirci elbisesi bulunmaktadır. Kapı açılır. Dehak'ın iki askeri içeri girer.)

ASKER: Demirci, beni dinle! Evrenin kralının başı için oğlunun başını istemeye geldik. Yarın tan vaktinde oğlunu bize teslim edeceksin. (Askerler dışarı çıkar. Kawa elindeki balyozu ile ayakta beklemektedir, yüzünde şaşkınlık ve endişe vardır. Çaresiz, ne yapacağını bilmez bir haldedir. Bir ara, balyozunu bırakıp oturur, kendi kendisiyle konuşur.)

DEMİRCİ KAWA: Ne yapabilirim? Bir demirci parçasıyım

daha kaç anayı ağlatacak? Kaç babayı kahredecek? (Biraz düşünür.)

Ama Dehak'ın başı oldukça gençlerimizin başı gidecek. Bunu biliyorum. Neden sessiz kalyorum, biz kafaları parçalanan gençlerin anaları, babaları? Neden üstümüze serili bu ölü toprağı? Neden birbirimizi bekleriz hep? Neden kendimizin yapmamız gerekeni başkalarına bırakırız? Beklememiz neye yarar; başka gençlerin kafalarının parçalanmasını duymaktan başka? Daha dün komşumuzun oğlunu götürdüler, babasının karşı koymasını bekledim. Daha önce onun da, komşusunun kızını, oğlunu götürdüklerinde babalarından beklediği gibi.

Herkes birbirinden bir şey bekliyor... Ama kimse bir şey yapmıyor. Sonuçta gençlerin başı kesiliyor, kafaları yarıyor.

Birinin buna dur demesi gerekiyor. Ama hiçbirimiz bu biri olamıyoruz. (Elindeki balyozla biraz dolaştıktan sonra balyozunu havaya kaldırır.)

DEMİRCİ KAWA: Size yemin ederim ki, bu biri ben olacağım! Giden gençlerimizin başı için, bu balyozumu Dehak'ın başına indireceğim! Gençlerimizin başını yiyen o başı balyozumla ezeceğim! Onun pis vücudunu atalarımın kızgın ateşiyle yakacağım!

bir içerikle söyler.)

DEMİRCİ KAWA: Ağlamakla, bağırarakla kurtaramazsın oğlunun o güzel başını.

KARISI: Tanrılar oğlumuzu bize bağışlasın. Ağlıyorum, belki sesimi duyar tanrılar.

DEMİRCİ KAWA: Tanrılar da zalimlerden yanadır.

KARISI: Sus! Hep böyle konuşun. Bizi cezalandırıyor tanrılar.

DEMİRCİ KAWA: (Sevinçli) Bak sana bir müjde vereyim. Dehak'ın kasapları değişmiş. Her gün götürülen gençlerden birini gizliden salıyorlar. Onun beyni yerine bir koyun beynini götürüyorlar. Şansımız olursa oğlumuz salınarlardan olur.

KARISI: Nereye gider salınanlar?

DEMİRCİ KAWA: Dağlarda toplanıyorlar. Ülkemizin ulu dağlarında!

KARISI: Dağlarda?

DEMİRCİ KAWA: Dağlarda. Birkaç gündür cesaretli konuştuğumu farketmedin mi?

KARISI: Bilmem.

DEMİRCİ KAWA: Dağdaki lerdendir cesaretim. İnsanlığımı onlara borçluyum, onlardan önce bir sülükten farksızdım.

KARISI: Biz de onlara gidelim.

DEMİRCİ KAWA: (Kendinden emin) Hayır, onlar bize gele-

cek.

KARISI: Ne zaman? **DEMİRCİ KAWA:** (Balyozunu eline alır) 21 Mart günü Dehak'ın sarayının bulunduğu Ninova'nın üzerine yürüyeceklerini biliyorum.

KARISI: (Oğluna sarılır) Oğlum şimdi istiyor Dehak.

OĞLU: (Ayağa kalkar) Baba verme beni o ite. Karşı koyalım birlikte.

KARISI: (Oğluna sarılır) Sus! Nasıl öyle dersin? Karşı koymak ha! İkinizi de, beni de öldürürler. Evimizi de yıkarlar.

DEMİRCİ KAWA: (Karısına) Bırak, gençlere ayak bağı olma! Sessizce beynimizi Dehak'ın yaralarına merhem olarak sunacağımıza, haykıralım zalime karşı!

(Kawa'nın karısı sessizleşir, tereddütlüdür. Ama ikna olmuş gibidir. Kart, koca, oğul kolkola girer, uzun bir zılgıt çekerler.)

PERDE KAPANIR

9. SAHNE

(Dehak yatağında oturmaktadır. Tepsinin üzerindeki beyinlerden birini avuçlayıp kafasına sürmeye başlar.)

ZALİM DEHAK: Binlerce beyindir sürüyorum beynime. Yaralarım iyileşmiyor, ağrılarım dinmiyor, iyileşmiyor beynim. (Beyni avuçlayarak birkaç kez peşpeşe kafasına sürer.) Beyinleri beynime sürüyorum. Beyinleri beynime sürüyorum. Beyinleri beynime sürüyorum.

(Önce bir gürültü kopar. Kapı hızla açılır. Demirci Kawa bir elinde balyozu, bir elinde üç başlı meşalesi ile içeri girer. Dehak telaştan ne yapacağını şaşırır. Kawa koşarak Dehak'ın yanına varır.)

DEMİRCİ KAWA: Seni bütün Mezopotamya gençleri, beyni çalınmış, çalınmamış bütün gençler adına cezalandırıyorum.

(Balyozu vargücüsüyle Dehak'ın başına indirir. Dehak korkuyla bağırır.)

DEMİRCİ KAWA: Bir daha. Bir daha... Üç tane yeter sana!

(Bu ara kapıda put gibi dikilen Dehak'ın kölesi Dehak'ın öldürüldüğünü hayretle izler. İki kolunu yana açar, dili kesik olduğu için, (Kralın odasında görevli olan kölelerin dili kesilir) korkudan bir çığlık atar. Dehak'ın yıkıldığı yere uzanır. Tanrısı yok olunca kendisinin de yok olacağı endişesini hareketleriyle belli eder. Dehak'a dokunur. Kıpırdandığını görünce hemen put gibi dikilir. Kanı görünce elini kana sürer. Öldüğüne, kralın normal bir insan olduğuna inanır. İliklerinden gelen bir sevinç çığlığı atar. Bu özgürlüğe kavuşmasının çığlığıdır. Köle sevinç çığlıkları atmaya devam ederken, Kawa elindeki meşaleyle sarayı ateşe verir. Ateş sarayı sarınca, sahnede Med, Urartu, Pers, Babil kıyafetleri giymiş kişiler kolkola girerek ateşlerin önünde dans ederler. Kawa, bir elinde balyozu, bir elinde meşalesi halayın başına geçer. Köle halay çekildiğini görünce bütün sevinciyle bacıklarını, kollarını sallar, acayip bir sevgi gösterisiyle halaya tutuşur.

Kawa, meşalesini izleyicilere doğru zafer işareti yapar gibi uzatır.)

Devamı gelecek sayıda

Hilvan'ın asi kızı, mücadelenin...

Baştarafı 2. sayfada
bir volkan gibi kaynıyordu artık. Nice yıllar zaptettiği intikam duygularını zaptedemez olmuştu artık. Yüreğindeki alevi düşmanla göğüs göğüse çarpışmadan bastıramayacağı, öfkesini dindiremeyeceği bakışlarında, yüz ifadesinde bile belli oluyordu. Sessiz ve kararlı bir şekilde son eylemin hazırlıklarına başlamıştı. Sanki en kısa sürede gideceğini biliyormuş gibi, yarım bıraktığı yazıları, not defterini bize devrediyor, "Artık şehit düşersem anıma bir-iki kelime yazı yazarsınız" diye şaka-laşıyordu.

Baharın tüm canlılığıyla hüküm sürdüğü pırl pırl bir 18 Mayıs sabahında ondokuz yoldaşıyla birlikte içtima sahasına dikildikleri an, O'nun hareketli birliğe katılmak üzere Şemdinli alanına gideceğine hala inanamamıştık. O kadar arzuladığı bir şansa kavuşmuş olması bana bir rüya gibi geliyor, O'nun adına büyük bir sevinç ve mutluluk duyuyordum. Yüzündeki heyecanı ve gözlerindeki sevinç pırıltısını gördükçe mutluluğum bin kat daha artıyordu. Çünkü, O yıllarca arzuladığı ana sonunda kavuşmuş, hareketli birliklerin içinde savaşma şansını elde etmişti. Artık kabaran kin ve öfkesini istediği biçimde düşmanın üzerine boşaltabilir; halkın, şehitlerin, zindan direnişçilerinin intikamını bir de kendi eliyle alabilirdi. Ellerimizi tek tek sıkıp, son ayrıldığı anda her zamanki şakacı haliyle, "Üzül-meyin, bir de sizin adınıza sıkacağım ilk düşman askerinin alınına" demişti.

"Çamur, güneş gibi yakıcı..."

Baştarafı 9. sayfada
zin. Anlaşılan yanlış bir zamanda dünyaya gelmişsin. Ve sınıflı toplumun her zaman ortaya çıkarabileceği türden büyük oynadığını sanan zavallı bir yaratıksın. Halkların belleği böylesi zavallıların (tip olarak seçtiklerinin dışında) yaşamasına müsaade etmez.

Bir hiçtin, özgürlük yürüyüşü sayesinde birazcık adam oldun. Ama insanlaşmak senin gibilerine sırta yüklenmiş bir yük gibi sayılır. Ve kısa zamanda bu yükten kurtulmak isterler. Sana da insan olmak biraz ağır geldi ve hiçliğe, kendi cinslerinin yanına döndün.

Biliyor musun; Franz Kafka'nın bir romanında kapitalizme özgü insana ait bir tiplere var. Hani adam akşam yatağına yattığında sabahleyin hamamböceği olarak kalkıyor. Sana bu satırları yazarken, aklıma hep bu örnek geldi. Yazık hamamböceğiğinde de önderlik sana düşmedi.

Bence bu kadar yeter. Tarih acımasız dişleriyle çarkını çevir-

Mayıs'ın tam 25'inci gününde; yani yanımızdan ayrıldıktan tam sekiz gün sonra, Şemdinli'nin bereketli topraklarında umut çiçeklenmişti bir kez daha; yeni bir hayat yeşermiştii coşkun baharın bağrında; kara sevdaya dönüşmüştü tutkular, kabarmıştı yürek, yatağına sığmayan deli ırmaklar misali. Toy bir kırsağın deliliğiyle şaha kalkmıştı duygular, umut fişirmişti gözlerinden, hasretin saklı olduğu dağlara dikilmişti. Ve artık söz mavzerindi, heybetiyle dünyaya meydan okuyan zirvelerde. Bir gün boyu, top, roketatar, mermi yağmuru altında göğüs göğüse yığıtçe, kahramanca sürdürülen muharebe sonucunda dokuz can yoldaş daha ölümsüzleşmişti Şemdinli topraklarında. Sultan yoldaş, tepeye hücumla geçerken almıştı darbeyi. Kör bir top parçası isabet etmişti kafasının tam sol tarafına. Ama kusmuştu kinini, boşaltmıştı şarjöründeki intikam mermilerini leş kargalarının, insanlığın yüzkarası zebanilerin üzerine. Hilvan'ın asi kızı, Partinin sadık çocuğu, şehitlerin takipçisi olduğunu kanıtlamıştı. Gülümseyen yüzünü toprak anaya dayayıp sükunet içinde uyuyabilirdi artık. Düşmanla göğüs göğüse çarpışıp toprağına ulaşan bir şehitti. Ve artık, Mayıs şehitleri kervanına bir yenisi daha ekleniyordu: Doğum yeri: Hilvan. Adı: Sultan. Soyadı: YAVUZ. Kod Adı: Leyla.

Yoldaş sen sonsuza dek kalbimizde yaşayacaksınız!

**Silah arkadaşlarından
Cahide
16.2.1990**

irken, nice çakılları, kaya gibi görünenleri un ufak ediyor. Bunların yanında kum tanelerinin ya da senin gibi tozlaşmış zerreciklerin esamesi bile okunmaz.

Unutma ki; "Özgürlük savaşında adımlar sağlam, yürüyüş kahramanca"dır ve hamamböceklerini bir silindir gibi ezer geçer.

İşte böyle, benim güzel hemşerim! Yazdın, ben de cevap verememelik edemedim. Yazdım ki kiminle dans ettiğini bir güzel anlayasın diye. Yıllarca beraber yaşadığım çok değerli bir dostum, itirafçılara hitaben şunları söylemişti: "Yaşamda en kötü şeylerden biri de, kişinin anasına tecavüz etmesidir. Sizin durumunuza düşmekten anama tecavüz etmeyi tercih ederim!" Ama sen ve senin gibiler, böylesi soylu davranışlardan ne anlar ki... Bir kez oruspuluğu meslek edinmişsiniz. Öyle ki, onlarca kez oruspu olan tiplerdensiniz. Avrupa'nın tüm fahişelerine parmak ısırtacak kadar hoppasınız.

22 Şubat 1990

YENİ BİR 8 MART'I KUTLARKEN...

Baştarafı 14. sayfada

direnişler, ölüm olayları vb. gelişmeler Türkiye'de de kadınları önemli oranda etkiledi, harekete geçirdi. Ve bu akımlar genelde halklarımızı, özelde de kadınlarımızı ortak eylemlerde buluşturdu, sıcak mücadele birliktelikleri oluşturdu. Denilebilir ki, Türkiye'de kadın kütlesi içinde en radikal çıkışlar bu alanların dayatmasıyla olmaktadır. Bu tür eylemler kadınları önemli oranda politikleştirdi. Bu gücü doğru kullanmak ve devrim yolunda seferber etmek Türkiye devrimcilerinin görevidir. Bu görevi sıkça hatırlatmaktan öte bir şey diyemiyoruz.

Dediğimiz gibi Türkiye'de kadın sorununun çözümünde de en önemli handikap ideolojik-politik belirsizlikler ve örgütsüzlüktür. Birçok dernek var, birçok ad altında kadın örgütleri var, ama savaşan bir hareket, bir örgüt kimliğinde değildir hiçbirisi. Bu yönlü eksiklikler giderilirse önemli bir gelişme kaydedilebilir.

Bütün bunlar yanında, bizzat iktidarın açık ve el altından kurduğu kadın dernekleri veya örgütleri vardır. Bunlara her türlü imkan sağlanarak hızla geliştirilmektedir. Faşizm kendine yeni dayanaklar yaratıyor. Bir yanda yoksulluk ve sefalet, yarattığı diz boyu fuhuş, öte yanda kadını cinselliğinin girdabına çeken bir avuç burjuva kadınının her türlü zenginlik üzerinde geliştirdiği özel çabıyla yedeğine aldığı kadınlar...

Bu durumda yapılacak tek şey; devrimci kadın hareketini yaratmak ve geliştirmektir. Kadının dayak sorunu, ya da

Anayasa Mahkemesi'nin fahişelerle ilgili kararları gibi sorunları öne çıkarıp, esas görevleri unutmak tehlikelidir. Kadınları, içine itildikleri alçaltıcı ortamdan kurtarmak isteniyorsa, yapılacak tek şey, aktif olarak devrimci mücadeleye katılmak ve kadın yığınlarını da bu mücadeleye çekmektir.

Türkiye emekçi kadınları!

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi çok önemli bir dönemden geçmektedir. Savaşımız, her yılı bir zafer yılı yaparak hızla yol alıyor. Türk faşist sömürgeciliğiyle giriştiğimiz bu tarihsel hesaplaşmada halkımızın zaferle çıkacağı kesindir. Bu zafer Türkiye halkının da zafer yolunu açacaktır. Bunu bugünden görmek mümkündür.

Kürdistan kadınları da bu tarihin hesaplaşmada onurlu yerlerini almış ve kadınların tarihsel köleliğine son verecek, özgür Kürdistan'da layık oldukları yerlerini alacaklardır. Bu, Türkiyeli kadınların da kurtuluş yolunu açacak ve ilham verecektir.

Savaşımız çok çetin geçmektedir. Türk devleti arkasına tüm dünya gericiliğini almış, bütün gücüyle saldırmaktadır. Bu vahşi saldırılar sürdürüldükçe ve Türk sömürgeciliği Kürdistan'da varlığını sürdürdüğü Türkiye halkı ve siz emekçi kadınları da açlık, sefalet, baskı, işkence ve zulmü yaşamaya devam edeceksiniz. Kürdistan'a bu kadar pervasızca saldırmasında, Türkiye devrimci hareketinin henüz ciddi bir al-

ternatif olamaması ve halk muhalefetinin kendi geri konumunu aşamamasının önemli payı vardır. Türkiye halkı kendini bu geri konumdan kurtarıp Kürdistan'daki mücadeleye sahip çıkmadıkça ve bu sessizlik sürdükçe halkımızın daha çok acı çekeceği açıktır.

Siz kadınlar, analar! Başka bir şey yapamıyorsanız bile çocuklarınızı, kardeşlerinizi, eşlerinizi Kürdistan'daki katliama, Türk devletinin orada işlediği suç ortak etmeyiniz! Onların asker olarak Kürdistan'da kalması suçtur! Çünkü "vatani görev" adı altında vatanımızı kana buluyorlar. Halkımıza işkence yapıyorlar, kadınlarımızın kızlarımızın ırzlarına geçiyorlar, halkımıza kurşun sıkıyorlar, özgürlük savaşçılarının üzerine ölüm makineleri sürüyorlar. Kısaca devamına kurşun sıkıyorlar. Kürdistan'a gönderilen her askere yaptırılan budur.

Bu yürüttüğümüz, bir halkın savaşıdır. Birleşmiş, örgütlenmiş ve savaşan bir halk var. Bu halkın haklı savaşı yanında yer almak; ona destek olmak yerine ona sırt çevirmek bir halkın yapacağı en büyük tarihi suçtur. Türkiye halkı bu suçu işlememelidir!

Halklarımızın ortak düşmanına karşı ortak mücadele şüpheleri oluşturmalı ve zaferimizi yakın emeliyiz.

Siz kadınları, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar gününde selamlıyor ve birlikte mücadeleye çağırıyoruz.

**-8 Mart yeni mücadele yıllarına dönüşsün!
-8 Mart'ınız kutlu olsun!**

**Sakine Cansız
Çanakkale Cezaevi**

Yine diğer bir olay da Uludere-Sulaktepe mevkiinde meydana geldi. Gerillalara karşı puslu kuran düşman askerleri, çıkan panikten kendi işlerinde çatışmaya başladılar. TC, çatışmada 1 özel tim elemanının öldürüldüğünü açıkladı. Fakat çatışmanın uzun sürdüğü ve ölü ve yaralı sayısının çok daha fazla olduğu bildirilmektedir.

Her üç olayda da dikkat çeken bir yön; özel savaş birliklerinin büyük bir korku, telaş ve paniği yaşadığıdır. Psikolojik olarak, gerillanın kurşunlarıyla her an vurulup öldürülme korkusu yaşanıyor. Bu korku sonucu, özellikle geceleri farkedilen her kaya, ağaç, gölge bir gerilla olabilmektedir! Bu da paniğe neden olup, düşman askerlerini birbirleriyle çatışmaya veya intihara götürmektedir. Diğer taraftan, TC, çatışmalarda büyük kayıplar vermekte ve ölümlerini gizlemektedir. Bu yüzden zaman zaman, "şimşek çarptı öldü," veya "yanlışlıkla, kaza kurşunuyla öldü" tarzında basına açıklama yapmaktadır. Bu biçimdeki açıklamalar, TC'nin sahtekarlık, çarpıtma ve yalancılığı çok iyi ortaya koymaktadır.

Kürdistan halkı Newroz'u...

Baştarafı 3. sayfada
lar sonucu şimdiye kadar onlarca Kürt yaşamını yitirdi. TC Kürdistan'ın elinden çıktığını gördükçe çılgınlaşmakta, çılgınlaşıkça da en aşağılık yöntemlerle halkımıza saldırmaktadır. Ama şunu iyi bilmelidir ki; diğer suçlarının olduğu gibi, bu suçlarının da hesabını ordumuz ARGK mutlaka soracaktır.

TC ordusunda panik ölümlere yol açıyor

90 baharı yaklaşırken Türk ordusundaki moral bozukluğu, ölüm korkusunun yarattığı ruh hali oldukça gergin bir ortam yaratmış durumdadır. Devrimci savaşımızın bahar atılımının güçlü çıkış yapacağı daha şimdiden ortaya çıkmış bulunmaktadır. Baharı karşılama niteliğindeki bazı eylemler bile, Türk özel savaş birliklerinden sarsmaya yetti. Bu sarsılma askerler ve subaylarda ölüm korkusuna neden olduğundan, can

telaşı başladı. Bunun sonucu, başta Botan olmak üzere Kürdistan'da Türk askerinde ruhsal bozukluklar, cinnet getirmeler, firarlar, intiharlar ve birbirini vurma olaylarında büyük bir artışın olduğu bildirilmektedir. Orduda yaşanan bu durum TC tarafından her ne kadar gizlenmeye çalışılsa da, bazı olayların kamuoyuna yansması da engelleniyor. Örneğin, Mart ayı başlarında Uludere'de 1, Şırnak'ta 2 özel tim bu olaylar sonucu öldü.

İlk olay, Şırnak yakınlarındaki Gabar dağına meydana geldi. Bu dağda bulunan TV vericisinde gece nöbet tutan özel tim Yusuf Aslan intihar etti.

İkinci olay, Şırnak'ın Balveren köyüne bağlı Uşaklı mezrası yakınında oldu. Ve düşman askerlerinin nöbetçi değiştirmesi esnasında gerçekleşti. Nöbet yerine giden jandarma özel tim çavuşu Mehmet Alp, nöbetteki asker tarafından ARGK gerillası sanılarak açılan ateş sonucu öldü.

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickbron

Yazışma adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avusturalya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00hlf.
İngiltere 0.80 f
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

SERÎHILDAN DESTPÊKIR

Destpêk di rûpela dawî de mên welatê me yê din ji di ninivîsên xwe de rêzîkan û bi nav dikin. Disa, di rojên bihuri de, wezirê karên hundurî Abdulkadir Aksu, fermannamêyê şiyand ji bo miduriyeten parastinê yê polîsî. Di vê nameyê de dihê gotin, ku di serî de li zanîngêhên bi navên "Diyarbakir Dicle", "Malatya İnönü", "Elazığ Fırat" û "Van 100. Yıl", li hemû zanîngêhên li Kurdistan û Tirkîyê, li hemû dibistanên bilind, bi destpêka Newrozê, wê PKK ji domaneke livbazîyan bide destpêkirin. Van gotinan bi eşkeretî anîye zimên û dixwaze, ku hêzên parastinê tevdîrên pêdivî ji niha ve deynin pêşîya xwe.

Weke dihê ditin, çiqasî cejna Newrozê û Hilpişkîna Biharê nêzîktir dibin, dewleta Tirk a faşîst ji seranserê dikeve nava tirsê. Hemû hêzên xwe yê artêşî, polîsî, cendermeyî û yê din rakirîye alarim û hewarê. Hemû hêzên xwe di rewşa cengê de amade digire. Tirsê, ku wê her keliyê êrişeke mezin çêbibe, dagirkeran dilerizine û ev tirs di dilê wan de xweş bi cih bûye. Psikolojiya tirsê gihaye xalekî wusa, ku roj nîne hinde leşker ji nava rêzên artêşê nerevin, hinek xwe xwetar nekin (nekujin), di dema guhartina nobedê de li hevûdu nexin, yekeniye operasyonan pozberî û şerê hevûdu nekin. Ev tev, bûne bûyerên rojgeranî yê herdemî û gelekî normal.

Çiye tiştê, ku dibe sedem, da dewleta Tirk serî bide van hemû amadekariyan? Çavkaniya sedema vê pirsê ji du xalan dihê: Berî her tiştî, dijmin pir baş dibîne, ku hêzên me yê rizgariyê bi Hilgavîna Biharê, wê destpêka nuh û xurt bikin karê xwe. Lewma hemû hêzên xwe amade digire, da bi zirarên kêr ji vê rewşê derkeve. Dijmin rind dizane, ku armanca Hilgavîna Biharê, danîna livbazîyê mezin û bi poside ne. Pir eşkere ye, ku di nava hedefên livbazîyê bi vê nolê de, cihên bi pêwistiya stratejîkî yê weke saziyên leşkerî û ramyarî, her weha qadên darîngî ji hene, ku li jorê hatine rêzkirin. Lewma dewleta Tirk a dagirker, pêşemî parastina van saziyan ji xwe re bîngê digire û dikeve nava rewşê ku bi vê nolê. Birekî hima xwe yê pêwîst, ji bo parastina van saziyan dilivine. Ev jî, heya bê gotin, rewşa dagirkeran dijwar û zor dike. Dibe sedem, ku hundabûnên darîngî mezintir bibin; hêzên wan, di nava tirsê psikolojîkî de bêhtir tengêzar û jir bikevin.

Ji aliyê din, livbazîyên xurt ên pêşmergeyan, wê bibin sedema serîhildanên girseyî yê xurt. Girsên gel, wê bikevin nava jiyaneke, ku bi lez ji otorîteya dagirkeriyê dûr dikevin; wê serî bidin livbazîyên radikalîtir û bêhtir wê xwe nêzîkî têkoşîna me ya rizgariya netewî bikin. Ev jî sedemê pêwîst e, da dewleta Tirk a dagirker, li pêşberê livbazîyên me yê mehên biharê, bikeve nava tirsê mezin.

Hemû tevdîrên dewleta faşîst, wê nekariyên bibin çareyek ji bo xilasbûna dagirkeran ji destê gelê me û pêşmergeyan. Weke heya niha bûye, tevdîrên nuh ji wê di avê de herin.

Gelê Kurdistan niha, dikeve domaneke gelekî xurt. Weke heya niha bûye, serkeftina ji niha pêve jî, bi seranserî di destê me de ye. Lê, ji bo serkeftina di domana nuh de, li gora domanên berê, bêhtir fîdekarî, xebat û biryarî li pêşîya me heye. Gelek eşkere ye, ku delametên mezin di vê barê de dikevin ser milê her Kurdekî welatparêz û dilsoz. Ji ber ku bedela û buhatîya gihana rindiyê, bedewiyê, rastiyê û pêşveçûnê herî mezin e. Lê, ji jiyana azad mezintir tiştek tune ye. Nexwe, em bêhtir bersivan bidin banga PKK, ERNK û ARGK. Heke

ev bang bibêje bi kevîran, bi kevîran; bibêje bi daran, bi daran; bibêje bi çekan, bi çekan, em êrişî dijminan bikin. Û bê gotin, divê em biserkêvin...

Botan, bi berîkên gelê me yê tolehildanê, dest bi pîrozîyên cejna Newrozê dike

Li derdorên gundê "Daxeyî" navçeya Dihê, şerêkî dijwar di navber yekîtiyeka pêşmergeyên ARGK û hêzên dijmin de derket. Hêzên dijmin, operasyonên leşkerî li dora vî gundê, birêvedibiran. Ev şer, roja 3. Adarê 1990'an çêbû û demêkê dirêj domar. Di vî şerî de dijmin, rastî hundabûnê giran bû. Pêşmergeyekî me jî, di şerê bi lehengî de, şehîd ket. Dijmin, mîna her demê, disa rastîyan veşartî hêla. Di daxweyanîyên xwe de, got, ku "Du leşker mirine û heşt ji birindar bûne." Dijmin, hejmara hundabûnên xwe, bi vî rengî disa kêr şanîkir. Lê, di rastîyê de, hejmara hundabûnên ji nava rêzên dijmin, gelekî bilindtir e. Bi destpêkirina vî şerî dijmin, hêzên xwe yê nuh şiyand derdorên şerî. Weke nûçeyên digihin me, dihê gotin, ku şer cih bi cih hîna jî didome.

Her di vê rojê de, pêşmergeyên ARGK operasyonêkê birin-ser ceşên bi navê parêzkarên gundên ên zivînga "Baxlica" gundê "Anadax" navçeya Şemzînan êrdîma Çolamerge. Di vê operasyonê şoreşgerî de şerê derket û sê hevalbendên dijmin bi mirinê hatin cezakirin. Heft çehş ji ketin destê pêşmergeyan û pêşmerge wan tevî xwe birin, da hisabê ji wan bipirsin. Piştî livbazîyê, hêzên dijmin dest bi operasyonê mezin kirin. Lê nekariyên xwe bigihînin armanca xwe.

Roja 10. Adarê 1990'an, li ser tixûbê di navbera navçeya Çelê û başûrê Kurdistanê de, şerêkî dijwar pêkhat. Şer, di navbera yekeniyeke pêşmergeyên ARGK û yekeniyeke şerê taybetî yê dagirkeran de derket û bi saetan domar. Di vî şerî de bi dehan leşkerên dijmin hatin kuştin an jî birindar kirin. Pêşmergeyekî me jî şehîd ket û pêşmergeyek jî birindar ketê destê dijmin.

Ji aliyê din, şeva 7. Adarê, yekeniyeke pêşmergeyên me, li gundê Civanîkan (Gokçebax) êrdîma Sêrtê, operasyonêkê şoreşgerî bire ser ceşên bi navê parêzkarên gundan. Di vê operasyonê de 10 parêzkarên gundan û du natirvan hatin girtin. Pêşmergeyên ARGK bi navê gelê Kurdistanê dest danin ser çekên parêzkarên û natirvanan. Bi vî rengî 11 çekên dijmin ketin destê pêşmergeyan. Pêşmerge paşê, axiftîneke ramyarî ji pêşkêş kirin.

Di axiftinê de armanc û erkên şerê şoreşgerî hatin danin û paşê, li ser wateya parêzkariya gundan û natirvaniyê bi firehî rawestan çêbû. Pêşmerge anin ziman, ku xebata tevî û bi dewleta Tirk re, dihê wateya welatfiruştiyê û îxaneta li dijî niştîman. Vê carê tev hatin berdan, lê heke disa jî bo dijmin karbikin, ji wan re hat gotin, ku wê bi mirinê werin cezakirin. Di dawiyê de parêzkar û natirvan sund xwarin, ku nema ji bo dewleta dagirkeran bixebitin.

Piştî vî livbazîyê pêşmerge, li nêzîkî gundê êrişek birin ser istasyona pêdiviyên balafirên dewletê. Pêşî hê-

zên dijmin û kesên xebatkar bê tevger û poside kirin, ku karê wan parastina istasyonê bû. Paşê jî pêşmerge agir berdan istasyonê. İstasyon, bi piranî şewitî û zirarên darîngî yê gelekî mezin gihan dijmin. Weke dihê zanîn, istasyonên vê nolê yê li Kurdistanê, di xizmeta şerê taybetî de ne. Di şerê dagirkeriyê de, hemû navgînên tevî operasyonên leşkerî dibin, pêdiviyên xwe ji van istasyonan debar dikin. Balafir, firok û hwd, hemû pêdiviyên xwe ji van istasyonan distînin. Lewma jî, ev livbazî, heya bê gotin bûye hedefekî baş. Ev livbazî, bû ledanek, ku li êrişên asmanî yê dijmin ketiye; bû ledanek, ku li êrişên bombebaranîyê ketiye. Ji aliyê jî, zirarên darîngî yê gelekî mezin, gihan dijminê dagirker.

Di domana vî livbazîyê de jî parêzkarên gundan, bi çî rengî li ber xwe nedan. Bi dirêjahîya şevê, li gundê Civanîkan, civîn hatin çêkirin. Ji ber ku ev gund rayên xwe dabû SHP û vî partiyê hilbijartibû, sixleta dagirkerî û şovenîst a SHP jî di civînan de hat pişange kirin. Ev livbazî li gund û teviya Sêrtê, posideyên mezin ji xwe belav kir. Gund, mîna taxekî bajarê Sêrtê ye û hema li kevîya bajarê avabûya. Dagirker, bawer nedikirin, ku li gundên vê nolê jî wê livbazî birêvebikevin. Dijmin jî bîni agahdarî vî livbazîyê nebû, ji ber ku yek gundi jî agahî negihandîye dijminan.

Disa, li Şîrnexê û derdorên Şîrnexê dijmin operasyonan birêvedibe. Cih bi cih, di domana van operasyonan de pozberiyên çekdarî çêdibin. Di van operasyonan de û di dawîya dafên pêşmergeyan de gelek endamên yekeniye şerê taybetî hatin kuştin. Hêzên dijmin hundabûnên mezin didin. Di şerên dibin de, gelek caran bi zelalî dihê ditin, ku pêşmergeyên ARGK bi cenga xwe serdest in û xwedîyê tevgerê jêhati ne. Her weha, operasyonên şoreşgerî yê rêzerêz, diçin ser yekeniye şerê dagirkeriyê, ser sazi û sazûmanên aborî. Di vî şerî de dewleta Tirk rastî hundabûnên mezin û giran dibe. Di livbazîyeka vî dawiyê de, heft endamên komên taybetî hatine kuştin û du helikopter jî li erdê hatine xistin. Agahiyên vî nolê, keli bi keli digihin me.

Mêrdîn, xwe amadeyê serîhildanê dike

Li navenda bajarê Mêrdînê û navçeyên Cizîra Botan, Kerboran û Hezêxê hêzên dagirkeran operasyonên berfireh pêkanin. Operasyon serê beyanê çûn ser hinde malan, ku dagirkeran berê ji xwe re hedef zanibûn. Gava hêzên dagirkeran avêtin ser malan û xaniyan sehkirin, her tiştên di xaniyan de tevlihev kirin û rûxandin. Mirovên me dan ber bikaranîn û azîneyên derveyî mirovahiyê. Lédanên sexttir û bikaranînên hovtir bi serê mirovan anin. Di domana operasyonan de heşt welatparêz, bi hiceta "piştgiriya ARGK, û çek û navgînên peqînê dane ARGK" hatin girtin.

Weke dihê zanîn, roja 27. Sibatê, yekîtiyeka ARGK, li navçeya Girgê Amo operasyonêkê şoreşgerî pêkanibû. Di vî operasyonê de keyê gundê "Derebaşı" yê kevin sixur Hacı Aydinlik û çar mirovên wî yê sixur bi mirinê hatibûn cezakirin. Piştî vî livbazîyê şerê bi leşkerên dijmin re derketibû. Di vî şerî de dagirker rastî hundabûnên mezin bûbûn û bi dehan leşker hatibûn kuştin. Dijmin paşê du kurên keyê hatibû kuştin tevî xwe derêxist operasyonan. Li navenda

navçeya Girgê Amo, gundê "Derebaşı" û gundê "Yazi" hinde operasyonên berfireh pêkhatibûn. Di hemû xaniyan de, ku kurên sixur Hacı Aydinlik şani kiribûn, sehkirinên berfireh çêbûn. Derî, şibaka û hemû tiştên xaniyan hatin şikandin, dextl û zad hat rijandin. Li herdu gundan, hemû zaro, kal, ciwan û jin, di qadên gund de hatin civandin û ji lédanên giran hatin derbaskirin. Di encama operasyonê de 60 kes hatin girtin. Wan birin bajarê Cizîra Botan û wan xistin bin lédanan. Dijmin, bi van operasyonan, dixwaze serîhildana biharê li êrdîma Mêrdînê birawestîne.

Ruha, bi livbazîyên mezin dikeve biharê

Li nêzîkî navçeya Xelfetî êrdîma Ruhayê, di navbera pêşmergeyên ARGK û yekeniye şerê taybetî de şerêkî mezin çêbû. Şer, demêka gelekî dirêj domar. Lédanên pir mezin li yekeniye şerê taybetî hatin xistin. Hundabûnên dijmin digihe hejmarên bilind. Di vî şerî de weke nûçeyên gihane me, şeş endamên şerê taybetî hatine kuştin.

Li Dêrsimê, hêzên dagirkeran têkçûn

Di rojên pêşemî ên meha Adarê de, êrdîma Dêrsimê rastî şerêkî pêwîst û giran bû. Dewleta Tirk herdemê dixwest şerê me yê şoreşgerî bi êrdîma Botanê bi tixûp bike. Herweha digot, ku gihaye vî armanca xwe. Lê ev rewş di rastîyê de xwe ne weke hevîyên dijmin û gotinên dijmin şanîkir. Bi şerê vî dawiyê yê li Dêrsimê, bi delil derketê holê, ka derewên dijmin çendî bê bîngê in. Şerê me yê rizgariyê xwe gihandîye çar aliyên bakurê Kurdistanê. Encamên şerê li Dêrsimê hîna negihane rojnâmeya me. Lê weke dihê gotin, çar leşkerên dijmin hatine kuştin û gelek jî birindar ketine.

Çi sucekî dewleta Tirk bê ceza namîne

Yekeniye şerê taybetî yê dagirkeran gelek bombe avêtin derdorên gundê "Bilgili" navçeya Dihê û bûn sedema qirkirineke nuh. Zarokekî bi navê Ebubekir Şen, bombeyek jî wan bi xwe re anî malê û pê leyist. Di encama peqîna bombeyê de zaro û diya wî hatin kuştin.

Ev bûyer jî şani dike, ku dewleta Tirk, ji bo tunekirina gelê me, serî dide hemû azîneyan. Dewleta Tirk bi zanabûn serî dide van azîneyan. Di encama bûyerên wusa de, heya niha bi dehan mirovên Kurd jiyana xwe hunda kirine. Dewleta Tirk, çiqasî dibîne ku Kurdistan ji dest derdikeve, evqasî jî din dibe û weke dinan, bi azîneyên nîzm, êrişî gelê me dike. Lê di vî baş bizanibe: Weke heya niha bûye, Artêşa me ARGK wê hisaba van suçan jî bipirse.

Tirs dibe sedema mirina leşkerên dijmin

Gava niha bihara sala 1990'an nêzîktir dibe, tirsê dijmin û bê moraliya di nava rêzên artêşa dijmin de jî bilindtir dibin. Tirsê mirinê xwe gihandîye hemû serbazên dijmin. Rewşa giyana serbazan xwe gihandîye piveka tirsê ya bilindtir. Gelek serbaz jî tirsê mirina xwe nema dizanin çî bikin. Bi destpêka Hilgavîna Biharê, şerê me yê şoreşgerî jî wê destpêkeke nuh bike karê xwe. Ev rastî jî niha ve ronahî bûye. Livbazîyên berî biharê tenê, têrê kirin, ku yekeniye şerê taybetî yê Tirkan bilerizinin. Ev lertzî jî, li ba serbazan û serleşkeran dibe sedema tirsê mirinê. Tev ketine nava keftûlafta rizgarîkirina canê xwe. Di encama van pêşveçûnan de, di serî de li Botanê, li hemû aliyên Kurdistanê, eskerên Tirkan ketine nava nexweşiyên giyanî û psikolojîkî. Gelek jî wan jî tirsan din dibin. Gelek direvin, hinek xwe dikujin û hinek jî li hevûdu dixin; berikan berdidin ser hevûdu. Di bûyerên vî nolê de, hejmar her diçe mezintir dibe. Dewleta Tirk dixwaze vî rewşa artêşa xwe veşêre, lê disa jî hinde bûyer xwe digihînin awîra gelemperî. Dijmin çî bike bila bike, mirov agahdarî rewşa artêşê dibin. Nimûne; di serê meha Adarê de, li navçeya Qilaban yek, li navçeya Şîrnexê jî du endamên komên taybetî, di encama bûyerên wusa de mirine. Çend agahiyên di vî barê de gihane me ev in:

Bûyera pêşemî, li nêzîkî navçeya Şîrnexê li Çiyayê Gebbarê bûye. Endamê komên taybetî Yusuf Aslan, ku li Çiyayê Gebbarê di istasyona televizyonê de bi şev natirvani dikir, xwe kuşt.

Bûyera duwemî jî, li nêzîkî zivînga "Uşaklı" gundê "Balvêren" navçeya Şîrnexê bûye. Gava eskerên dijmin nobedariya xwe diguhartin hinek serbaz mirine û birindar ketine. Çawişê komên taybetî cendirmeyê bi navê Mehmet Alp çûye cihê nobedê. Serbazê di nobedê de wî weke pêşmergeyekî ARGK zaniye û berikên xwe berdaye ser wî. Di encamê de çawiş Mehmet Alp di cih de miriye.

Disa, bûyerê jî li derdorên "Sulaktepe" navçeya Qilaban bûye. Leşkerên dijmin daf vedane pêşîya pêşmergeyên ARGK. Ji ber şaşîya xwe, leşkerên dijmin şerê hevûdu dikin. Dewleta dagirkeran da xweya kirin, ku di vî şerî de endamêkî komên taybetî miriye. Lê weke agahiyên gihane me, diyar dibe, ku ev şer gelekî dirêj domaye û hejmara mirî û birindaran jî gelek bêhtir e.

Tiştê ku di hersê bûyeran de jî baldariyê dikişîne ser xwe ev e: Yekeniye şerê taybetî tirs û bizdaneke gelekî mezin dijîn. Ji aliyê psikolojîkî ve, di nava wê tirsê de ne, ku her keliyê hema wê bi berikên pêşmergeyên ARGK bimirin. Di encama vî tirsê xwe de, pêşemî di şevan de, her kevirê yan darekê weke pêşmergeyekî dibinin. Ev jî dibe sedema kûrbûna tirsan wan. Serbazên dijmin di dawiyê de wan xwe dikujin an jî şerê hevûdu dikin.

Ji aliyê jî, dewleta Tirk her demê hejmara kuştîyên xwe vedîşêre, ku di şer de dihên kuştin. Lewma car caran daxweyanîyên weke, "Brûskê lêda" yan "Bi şaşî hat kuştin" belav dike. Bi vî rengî rojnâme û weşanan jî dixapine. Daxweyanîyên vî nolê, sextekarî û derewkariya dewleta dagirkeran xweş zelal û ronahî dikin.

HEWAR HELEPÇE...

Helepçe-1988

- I -

Dilan dike kundê-kor
Xopan e Helepçe
Gazên jehrê,
xerdel, siyanîd
Reşî û mirin
Foscîn û asîd
Roj, roja wan e.
De hayê,
hayê Helepçe hayê
Siwar e mirin
Direve jîyan.
Şirmijên bê guneh
Wê bi ku derê ve herin?
Çavên dayê ziloq mane
Pêşîr rizgariyê nadê
Gaz nizane zarok,
jin, kal çine
Candar,
sewal, pez çine
Gazê faşîzmê
Ji xwe ew hînbûye
Dizane bimirine û bes.
* * *

Eywax Helepçe!
Dîrok wê çawa
te bîne ziman?
Ji awirên çavên miriyan
Laşên bi hezaran
li erdê man.
Bêhn bi ser wan ket
Mirovahî
êdî ji xwe şerm dike
Serî di ber de dimeşe.
Dîsa nikare diwarê
bêdengiyê bihilweşe
Kîne dimirin?
Ji bo çi dimirin?
Gunehê wan çiyê?
Kes napirse!
Peymana Genf
di sala 1925'an de
Kî ew îmze kiriye?
Rûmet li ku ma?
* * *

Helepçe!
Di kûriya dîrokê de
Tu bûyî xaleka reş-tari
Birineke qemûş negir
Êş û janeke kûr-giran
Deriyên
miriyên kom bi kom
Qeredax, Xormal, Şirwan
li dûv hev rêz dibin
Dikevin hembêza mirinê.
Erê Helepçe...
Bərbanga 17'ê Adarê
Li te zor-giran hat.
Firokên wan
Renge-reng gazên kîmyayî
Wekhev
Taştiya mirinê parvekirin.
Fatima
şorbenîsk amade dikir
Nekarî bixwe
Xeca
nimêj dikir

Serî danî ranekir.
Reşo
di gurêra pezî de
Ket ranebû.
Memo û Zerê,
Rewşen û Nûbar
Di bin germiya mitêlê de,
Çavên wan venebûn.
Li her malekê
siwarê mirinê
Konê xwe danî
Hemû şeqem û kolan
Bûn xargehên mirinê.
Mirin, mirin, mirin...
Hema her mirin
Heya «melkemot» neçar ma
Bayê sibê lezand
û jêder belav bû
Bi hezaran ji xew ranebûn
Bi hezaran xusî
di gewriya wan de,
Zuwa bû, fetisîn
Bi hezaran hêlim girtin
û bernedan
Bi hezaran
çermê laşê wan peqî
Dojeh li ser rûyê erdê dîtin.
* * *

Hîttler-paşayê Bexdayê
Li panorama vê mirinê
Temaşe dikir.
Tiq-tiq kenê wî
bilind dibû
Dîran qîç dikirin digot:
«Neron nagihe kaba min.
Ez bavê qirkirin, talanê me.
Milyonan didim ber xwe.»
Li baniya avahiyan
kiloxên me
Mêrik paldaye dibêje:
«Helepçe 1...
Qeredax 2...
Xormal 3...
4, 5, 6...»
Lê belê çawa be
Gel bi cengê namirin
qîrnabin
Fêr vaye...
Derfet nîne
Ji holê em rabin.
Hezar Helepçe pêkbên
Dîsa ji nav kavilan
Hestiyên me wê şîn bidin
Bêne der.
* * *

Berxê qurbanê delalê
Ho, Helepça min...
Tirsonêk zû direvin,
serî şor dibin
Ziman-dirêjên girgir,
li der ve,
li dûr
Fincanên sedef li hev dixin
dibêjin:
«De hilde lo,
kasa Helepçe»
Hemû gemara li der ve
Bihuşt dibinin.
Di bazarên cihanê de
eşkere

Te avêtin mezadê
Li ser masên împeryalizmê
Xwîna sor dibe
Şampanya,
wîsky

Nabe...
Em têne
Ava serê wan germ bûye,
dikele
Bila êdî
di erdê de herin xwar.
Qedera te bi wan namîne
Wilo hesanî derbas nabe
Leşkerê serxwebûnê
Bivirên tûj
Germiya
beziya di dilê gel de,
kom bûye
Serê Seddam
dixwazin.
* * *

Helepçe...
Mêranî zor e
Zor bi zorê radibe!
Şerê gel derman e, Narê...
Vaye Bakur şer dike
ARGK, eve têne em.
Jiyan in.
Di bin kevîrên reş de
namînin
Em pêtin
Rojhilat, Bakur û
Başûr in em
Agirê Mazlum in em
Dibin gulle, dihêne em
Dor û dewrana me ye
Sed hezar faşîst hilînin
Bi hesanî em dizanin
Mizgîna tola te nakin
Eve bihare,
havîna me
Gurme-gurme
Dilan e, roj roja me ye
Ava Botanê pêl bi pêl!
Eve gemarî paqij dibe
Gel bi nîfrîn radibe
Rê bi ronî xweya ye
APO rê ronahî dike.

Helepçe-1988

-II-

Nabe... Helepçe di gewriya me de namîne. Guhartina vê rewşê, vejandina rewanê mirovatiyê, xwe avêtine holê. Kesên tirsonêk, dilşkestî bi tevayî xwe dihavêjin hembêza împeryalizmê. Çiye? Çi dibe? Çawa ew dikarin xwîna zarok û jinên Helepçe bihavêjin mezadê. Eywax... hina qîre-qîra dayikan, di guhên me de, çingîni dide. Pîrsa li hev hatinê, çawa dikarin binin ziman? Çawa faşîzm dibe dostê gelan? Çawa mirov li ser axa xwe penahber bibe?

Helepçe...
Bihara jîyanê namîre. Pêşmergeyên serxwebûnê li hewara Başûr dihên. Kesên bi sedan caran sozên derewin dane, bila ji nava welatê me bar bikin û herin. Vê çendê bê fihêti jî nabe. Her rojê berê xwe didin peytext û metropolên kolonyalistan. Di riya Tehran û Bexda yê de, xwe riswa kirine. Kalbûne û westiyane. Niha ketine otobana (oto stret) Ankarê. Li ber deriyên Kenan Evren "dostani" ya gelê Kurd û "Komara" Tirkîyê dihênin ziman.

Wax Helepçe...
Mirov gēj dibe. Çawa koledariyê birayeti dibinin? Çawa bi rizgarkirina Qibrîsê xwe serbilind dibinin? Çawa xulamtiya çinên serdest ên Tirkan, di şerê Qore û Ruman de, nimûneyên dostaniya gelan dibinin?

Hewar...
Çawa bi çend bar nanê jehirkirî, Atatürk dibe bavê Kurdan? Çawa wênayên Kemalê faşîst, bi destên pêşmergeyan bilind dibe? Helepçe, pêşmerge weha dibêjin:

Na, derfet nin e, em penahiye li ser axa bakurê welatê xwe bixwazin. Em hemû tixûbên Sayks-Pico û peymanên parçekirina welatê xwe ne mafdar dibinin. Bi tenê em dizanin, hêzên reş, nikarin serê xwe ji nava herî û çirava împeryalizmê derxinin.

Veristin: Pejirandina û bikarîna nîna vê gotinê ye.
«Zor, dayika dîrokê ye!»

Helepçe-1989

- III -

Helepçe!

Rabûneke gewre ji xewa giran peyda bûye. Ewrên bê hêvitiyê tarûmar bûne. Binêr, vaye Çiyayê Cudî mohra xwe li vê koçberê dixê. Rûpeleka nuh a jiyana bi rûmet, serbixwe û azad vedibe. Hemû rengên koledariyê dihên perçiqandin.

Helepçe...

Xwişkên te, amadekariyên raperînan bilind kirine. Êdî rewş gihaye ber keviya peqîneka mezin. Mêtînger weha bûne, weke roj li wan dibe şev. Doliwgerî, bandûrî û kontrola xwe hunda kirine.

Li ber hêrsa dilê Bêrivanan û lehengiya Cizîra Botan, faşîzm bê çare, destê xwe dirêji hemû bikarînan dij-mirovahiyê dike. Belê, çawa bike? Bi hemû azîneyên mîna yên li Girgê Amo (Silopî) û gundê Cinibrê, nikare berxwedana jinên Şîrnexê vemirine. Ji axa wan, ji dayikên delal, gundên wan, wan dîr bixê.

Helepçe...

Her diçe em hîni jîyanê dibin. Xweşiya jîyanê bi çekên pêşmergeyan dihê parastin. Niha, hemû gund, bajar û çiyayên me ketine hawîrkana bilindkirina pêtên berxwedanê.

Gulên kesk, zer û sor, bi xwîna şehîdên serxwebûnê vedibin. Ji lûleyên tîngên tîkoşeran, gulleyên tolehildanê li singa dagirkeran dikevin.

Ferman e, ferman e...

Doz, dîr û dirêj e...

Hisabê hezaran salan e.

Helepçe-1990

- IV -

Helepçe...

Şûrên di kalan de mabûn, niha bi destê pêşmergeyên ARGK, li gerdana dijmin dikevin.

Bihara me, vê carê, bi havîna şer destpêdikê. Di nava raperîna tolehildanê de, afirandinên nuh pêk dihên. Çolamêrg çav dike Amedê û dibêje:

De haydê em rabin...

Birinên xwuşka xwe Helepçe derman bikin...

Ji hemû baniyên Kurdistanê dîrîşmeyên serxwebûnê bilind dibin. Hewlêr, Dihok, Xaneqîn û Rewandûz, weke beyaniyên vejîna hebûna gel jîyan dibin.

Cizîra Botan, Sêrt, Girgê Amo, Êlih û vê dawiyê jî, Serhildana Mistbînê kevîrên enîşkê di raperîna gel de lêkirine. Urmiye, Mehabad, Sanendêj û Banê Pejnan xwe bi ramanê serxwebûnê bilind kirine. Başûrê-Rojava bi tevayî bi eniya şer ve hatiye girêdan.

Helepçe...

Ji herçar helên welêt, banga partîzanan bilind dibe. Dijmin, kêliyên jiyana xwe yên dawî dijîn.

Helepçe em têne...

Tolehildan, tolehildan, tolehildan!..

Ji bo Kurdistan,

Ji bo gelê Kurdistan,

Ji bo Helepçe!

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku bi cewherên xwe yên binerdî navdar e

MAZRA

- I -

NAVÊ ÊRDIMA MAZRA JI ÇI HATIYE?

Navenda diroki ya pêwisttirin li êrdimê, Xarpit e. Guman heye, ku Xarpit di dema Aşuri û Hititan de avabûye. Lê niha, piştî ku bajarvani li êrdima Mazra pêşveçûye, pêwistiya Xarpitê ya kevin ji nemaye. Di nivîseke Aşuriyan de, ku bi nivîsa bizmarî hatiye nivîsandin, navê Xarpitê derbas dibe. Di hinde bermayên berhemên Urartu de, navê Xarpitê, weke "Karberd" hatiye danin. Li gora diroknanan, "kar" bi wateya "kevîr" e û "berd" ji bi wateya "kelehê" ye. Di çavkaniyên Bizansi de ji bajarê Xarpit, weke "Kharpeta" derbas dibe. Dirokzanê bi navê Bossert, dibêje, ku Harputaş, Xarpit bi xwe ye. Ev nav, di bawirnameyekê de nivîsî ye, ku bi nivîsa bizmarî ya Hititan hatiye nivîsandin.

Navê êrdimê yê rast Mazra ye. Ev nav, ji aliyê gelê Kurd hatiye danin, ku li vê êrdimê xweçihê û diji. Lê di dema Osmanîyan de, nav hatiye guhartin. Padişahê Osmanîyan Sultan Abdüleziz, li navenda êrdimê hinde avakirinê nuh dabû destpêkirin û di wê demê de navê "Mamuret ül-Eziz" (Bajarê ku Eziz avakirîye) dabû navendê. Ev nav di demê de, ji ber hesaniya gotinê, ziviriye "El-Eziz" û paşê weke "Elaziz" hatiye guhurandin. Di dawiyê de, di sala 1937'an de, bi pêşniyara Kemal Atatürk nava Elaziz bû "Elazığ."

Dagirkerên Tirk gelek penahên xwe li navenda Mazra bicihkirine û xwestine ji hemû aliyên ve, vî bajarî û êrdimê, bikin bajar û êrdimeka Tirkan. Kar û xebateke tund ji bo vî daxwazê birêvebirine û pêkanîne. Niha, ne tiştê ji ber xwe ye, ku navê rast hatiye ji bir kirin û gotina "Mazra" tenê ji aliyê kêm mirovan dihe zanin. Ev encameke, ku dagirkeran derêxistiye holê û birêvexistine.

DİROKA KIN A ÊRDIMA MAZRA

Êrdima Mazra, ji ber ku rewşa siruştî ji bo ciwarbûnê destda û rêdayî bû, ji dema Paleotîkî (dema keviri ya kevin) pêve, ji bo gelek civakan bûye cihekî xweçihkirinê. Di dema, ku mirov hina weke komên koçeran dijiyan de, mirovan hinde berma li şûn xwe hiştine. Ev rastî, ji hinde şopên diroki û pejnên bawirnameyî derdikeve holê û eşkere dibe, ku hina di wê demê de mirov, li êrdima Mazra jiyane.

Di navbera salên 2.350 û 2.000'an Beri Zayinê (Bz.) de, di bin fermandariya Naramsin de Akadî êrişê êrdimê kirine. Ev dagirkerî, ji çiyayên Amanos destpêkirîye û xwe dirêji çavkaniyên cewherê baqirê (sifirê) kirîye. Li gundê "Pir Hüseyn", ku

dikeve nav tixûbên êrdima Amedê, hinde nivîsên diroki hatine peyda kirin û bi van nivîsan eşkere dibe, ku ev bûyer rast e.

Di sala 2.000'e Bz. de, welatê Îşuvan xwe berfireh dike û axa Mazra ji tevli tixûbên xwe dike. Di wê demê de, li aliyê rojava, Hitit ji hima xwe diparastin û bi hêzên xwe ve hebûn. Her çendê ev herdu hêz li kêleka hevûdu dijiyan jî, di nava wan de çî pêwendî nebûn. Ev jî, ji bawirnameyên nivîsî dihe têgihîştin û zanin. Her di wê demê de, li rojhilat ji Huri-Mitani xweçih bûn û hebûna xwe didomandin. Ji ber pêwistiya stratejîkî ya êrdima Mazra, di navbera Hititan û Huri-Mitaniyan de, rewşekî şer û pêvçûnan derdikeve holê. Ji ber ku, hêza wê bibûya xwediyê êrdima Mazra, wê bikariba doliwgeriya xwe berfirehtir bikira û sûdên mezin ji xwe re peyda bikira. Li kêleka vî hêzî, her di wê demê de, Aşuri jî armanca xurtkirina xwe li êrdimê danibûn pêşiya xwe. Demekê Huri-Mitani li êrdimê derbasî rewşeke serdest dibin, lê paşê Hititî, bi leyistokên ramyarî êrdimê dixin bin fermandariya xwe.

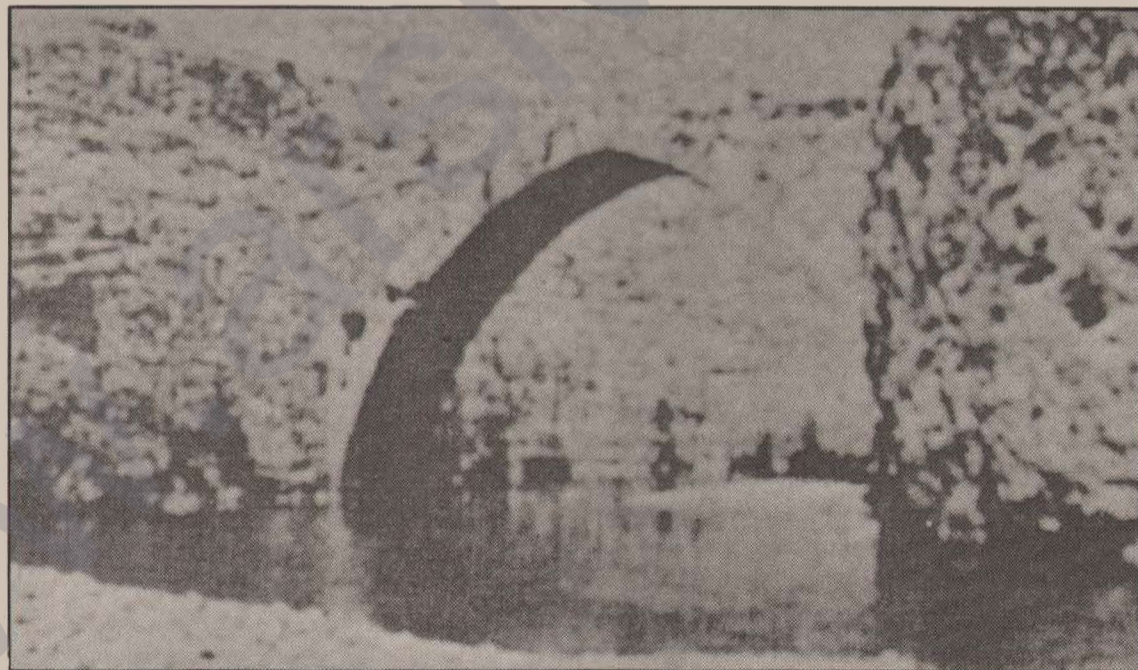
Di salên 1.200'e Bz. de, piştî belavbûna împaratoriya Hititî, Muşki dibin hêza serdest li êrdima Mazra. Wê çendê, pêşveçûna diroki xwe

şer artêşên misilmanan, heya pîveyeke pêwist, Bizansiyan dixin nava tengzariyan. Xarpit, gelek caran di nava van hêzan de dest diguhurine. Di destpêkê de bi pirani, êrdim mabû di destê Bizansiyan de. Lê di sala 644'e Piştî Zayinê (Pz.) de, êrdima Mazra dikeve destê Ereban. Doliwgeriya Ereban heya sala 650'an didome. Êrdima Mazra, herweha di navbera hêzên êrişbaz de, êrdimeke tixûbî bû. Lewma şerên xwîndar ên

bikin. Paşê Tirkên Oxuzî, bi rengê hinde beglikan, êrdimên Kurdistanê dihebin bin karbidestî û serdestiya xwe. Dema Selçukîyan bi vî rengî destpêkir. Di dema Tirkên Selçukî de, beglikên bi navên Çubukoxullari, Artukoxullari, Dulkadiroxullari û Akkoyunlar li êrdima Mazra doliwgeriya xwe domandin. Ev rewş, heya dema Osmanîyan doma.

Di navbera salên 1877-1878'an de di navbera Uris û Osmanîyan de

dilezand, hinde jî, hêzên li êrdimê serdest bûn, leztirîn dest diguhurandin. Piştî Muşkiyan, bi rêze Urartu û Pers li êrdimê zivirin hêzên rewşa serdest. Li dûv belavbûna împaratoriya Persan di sala 334'e Bz. de, dema Helenistîkî destpêdike. Ev dem, bi serfermandariya Îskendere Mezin destpêdike û heya sala 95'e Bz. de didome. Di domana vî demê û dirêjahiya vî demê de, li êrdimê, formasyoneke çandî ya tevlihev û ji gelek bajarvaniyan derdikeve holê. Gava doliwgeriya împaratoriya Helenî dirûxe û belav dibe, serdestiya Tigraniyan û şerên Roma destpêdikin. Paşê artêşên Roma di sala 53'e Bz. de li hemberê Partan binkeftî dibin û Part weke împaratoriyeke pêşvedicin.

Bizansi jî doliwgeriya Partan dihilweşinin. Bizansi, heya dema îslamî, weke himekî tenha yê serdestê êrdimê mane û hebûna xwe domandine. Êri-

hêzên ciran jî diji. Li kêleka van împaratoriyan, artêşên şaxên girêdayê van împaratoriyan jî, li êrdima Mazra şerên giran û xwînrij pêkdihênin.

Di dawiya de, gava Bizansi bi serfermandariya împarator Romanos Diogenes, serdestê êrdimê bûn, êrişên êlên Tirkan dihebin ser êrdima Mazra. Êlên Tirkan ên bi navê Oxuz, deriyên Mazgerdê vedikin û berê xwe didin Anatoliya. Lê Bizansi weke bersivêkê êriş dibin ser wan û wan berûpaş ve dibin. Êlên Tirkan baş tediğihjin, ku ji bo çuyina Anatoliya, pêwistî ji bo alikariya gelê heremê heye. Ji bo peyda kirina vî alikariyê, neçare diminin, da bibin misilman, ji ber ku gelê êrdimê hingê misilman bû. Bi vî rengî êlên Tirkan misilmaniyê hilbijartine. Herweha bi vî rengî êlên Tirkan ji xwe re him û hêz peyda dikin û dikarin artêşên Bizansiyan binkeftî bikin û xwe belavî Anatoliya

hinde şer çebûn. Osmanî binkeftî bûn. Di vî demê Uris, Ermeniyên li Anatoliya dijiyan, anin Kurdistanê û li şer êrdiman bicihkirin. Ev şer êrdim, di bin fermana Osmanîyan de bûn. Hejmara Ermenîyan bi nêzikahi 670 hezar kes bû. Ji van 70 hezar li êrdima Mazra hatibûn ciwar kirin.

Di sala 1915'an de Ermeniyên li Wanê seriyê xwe li hemberê Osmanîyan rakirin. Ermeniyên li Mazra û Erzincanê jî piştigiriya wan kirin. Osmanî jî, Ermeniyên li van herdu êrdiman koçber kirin. Herweha, li Mazra û Erzincanê bi rengekî dorfireh, Ermenî jî aliyê Osmanîyan hatin girtin.

Di dema şerê rizgariya netewî ya Tirkan de, bajarê Mazra ji aliyê hêzên împeryalist nehatibû dagirkin. Lewma di şerê rizgariya Tirkan de Mazra, li eniya rojhilat weke baregehê hat bikaranin.

Disa, piştî danezana avakirina Ko-

mara Tirkîyê û bi du salan, roja 15'e Sibate 1925'an de serihildana Şêx Seid destpêdike, lê Mazra di dawiyê de dikeve. Serdarekî serihildanê Şêx Şerif, heya dawiya serihildana Şêx Seidê Pirani, doliwgeriya li ser Mazra didomine. Dagirkeriya Tirkan piştî şikandina serihildanê, pêwistiyeke mezin dide Mazra. Vê derê, ji bo Tirkiyê li Kurdistanê, mîna beregeh û navendekê bikaranî. Hingê Dêrsim hina xweser û serbixwe dijiya û weke serê birinekê bû ji bo dewleta Tirkan. Ev rewş jî, Mazra, ji bo dagirkeran pêwisttir dikir. Ji ber ku Mazra, ciranê Dêrsimê bû. Dagirkerên Tirk dixwestin xwe li Mazra bicihbikin, da bikaribin Dêrsimê jî teslim bigirin. Êrişên ji Mazra, wê hesani bikiran, da Dêrsim bibe êrdimeke bin destê dagirkeran. Nemaze, qirkirina di dema serihildana Dêrsimê de, li Mazra hatibû amadekirin û ji wir hat pêkanin. Herweha, cihekî Mazra bi xwe jî, xwediyê pêwistiyeke stratejîkî ye. Ev rewş jî Mazra, ji bo dagirkeran dikir êrdimeke pêwist. Dagirkerên Tirk xwestin û dixwazin Kurdan li Dêrsimê bikin Tirk, lê li Mazra vî tiştî û serdestiya xwe bi Tirkan pêkdihênin û avadikin. Ango dagirker Tirkan li Mazra bicihdikin.

BERHEM Û AVAHİYÊN DİROKÎ LI ÊRDIMA MAZRA

Êrdima Mazra, ji dema keviri ya kevin û heya niha, cihekî rûniştinê bûye. Lewma nasî gelek bajarvaniyan ji bûye û ji aliyê berhem û avahiyên diroki ve dewlemend e.

Keleha Xarpitê: Avahiya diroki ya pêwisttirin e li êrdima Mazra. Li ser teht û latên bilind ên dikevin başûr-rojhilatê navenda bajêr avabûye. Li gora berma û şopên diroki diyar dibe, ku ji aliyê Urartuyan avabûye. Keleh, mîna çarçivêkê avabûye. Derî, dimine aliyê rojhilat. Di kelehê de hinde eywanên ku di kevîran de hatine qulkin, hinde pêling û riyên dizî hene. Keleh, bi rengê birê hundurî û derveyî, weke du biran avabûye. Ev keleh di diroki de, ji aliyê gelek bajarvaniyan ve ji nuh ve hatiye avakirin. Niha tenê bircên kelehê yê bilind û hinde diwar mane.

Dêra Yadê Miryem: Dêreka Sûriyaniyan a kevin e. Li çepê keleha Xarpitê, li kendala jêr, li ser latan avabûye. Diwarek bi tevayî lat e. Ev ji mîna çarçivêkê çebûye. Ji derê, bi riyên dizî, mirov dikare here Keleha Xarpitê.

Mizgefta Bilind: Avahiyeke kevintir e, ji avahiyên Xarpitê û li derdorên Xarpitê. Mirov, ji der ve nikare mizgeftê (hundurê mizgeftê) bibîne. Mîna çarçivêkê avabûye û diwar ji gelekî stur in. Li aliyên rojhilat û rojava, du deriyên mizgeftê hene. Guman heye, ku mîna deriyên mizgeftê, di demên jî hev cuda de hatine lêkirin. Mizgeft, bi hinde mîna deriyên hatiye xemilandin.

Mescid û Ziyareta Bavê Ereba: Li ser latên li bakurê Xarpitê avabûye. Derî dimine aliyê bakur. Ev ji weke çarçivêkê çêkirine û li ser ban ji hinde qubbe hene. Guman heye, ku di sedsala dehan de hatiye avakirin. Gel vî ziyaretê bi navê Bavê Ereba dinase û piroz dizane. Mihrab ji hatiye xemilandin.

Li kêleka van avahiyên, ev avahiyên diroki jî hene: Mizgefta Alacali, Mizgefta Esidiye, Mizgefta Sara Xanim, Mizgefta Kurşunlu, Mizgefta Axê, Mizgefta Ehmed Begê, Mescida Eli Musa, Ziyareta Bavê Mensur, Ziyareta Bavê Fatih Ehmed, Hemama Cimşit, Hemama Kelehê, Hemama Xoco Hesen, Hemama Çemî, Kehniya Sê Luleyan, Pira Şikefta Reş, Dêra Ermenîyan, Dêra Surp Kevork, Avahiya Yusuf Ziya Paşa, Qesra Kervanan a bi navê Denizli, Qesra Kervanan a bi navê Hacı Brahim Şah û Keleha Pali.

SERÎHILDAN DESTPÊKIR

- Mistbîn (Nisêbîn) rabû ser piyan
- Êrdima Mêrdînê serî hildide
- Mêrdîn, Ruha, Mereş, Botan, Çolamerg, Dêrsim, Sêrt, Amed bi livbazîyan dilerizin
- Cejna Newrozê ji niha ve bû mizgîniya serfiraziye

Li Mêrdînê ceng û raperîna gelî

Şeva 12. Adarê, li nêzîki gundê "Serenli" navçeya Stawrê Êrdima Mêrdînê, di navbera hêzên dagirkerên Tirk û pêşmergeyên ARGK de şerêki mezin derket û hina didome. Weke nûçeyên heya niha gihane me, diyar dibe, ku di vî şerî de 13 pêşmergeyên ARGK ji şehid ketine. Lê dijmîn ji

lêdanên gelekî mezin girtiye. Herçiqasî hêzên dijmîn, ji aliyên hejmarî û tîkûzî ve gelekî xurttirin ji, heya niha di navbera 40 û 50'an de eskerên dewleta Tirk ji aliyê pêşmergeyan hatine kuştin. Nûçeyên gihane me heya niha ne bi tevayî ne. Me xwest em nûçeyên nuh ji derdorên navçeya Stawr û Mistbînê hilin, lê dijmîn hemû riyên pêwendiyê yê mina telefoni birriye. Lewma agahiyên berfirehtir ber destê me nebûne.

Agahiyên, ku gihane me ev in: Piraniya pêşmergeyên ARGK ên şehid ketine ji gundên navçeya Mistbînê Êrdima Mêrdînê ne. Pêşmerge ji

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Berikên tolehildanê yê pêşmergeyan dibin berikên di Newrozê de vebûna kulîlê biharê, geşbûna gul û çiçekan; dibin rayên di axa niştiman de digerin û serî hildidin. Ji bo me wate û naveroka her Newrozê gelekî kûr û dîroki ye. Li ser bîngeha serpêhatinê bihurine Newroz, di hê wateya afirbûneke nuh a xurttir. Serpêhatinê berê li paş dimînin û em rûberê destpêkeke nûjen, hemû buhatiyên çê û bedew, jiyaneke mirovî dibin û xwe digihînin koçberê ve nolê. Naveroka Newrozê ji bo me, kin bê gotin, bi vî rengî xemiliye. Naveroka Newroza sala 1990'an, gelekî bir wate û dagirtiye ji bo gelê Kurdistanê. Li gora salên bihurine, di Newroza vî salê de mirovên me, gelek pêşvetir çûne û li ser bîngeha amadekariyê berfireh, li benda hêviyên bilind û mezin dimînin. Van hêviyan, di kin sixleta jiyana xwe û bi wan dijmîn. Ji ber ku, şerê me yê rizgariyê, bi pêşveçûnê xwe yê heya niha, Kurdistan bi seranserî û ji çar aliyan ve ber bi domana raperin û serihildanê ve ajo-tiye; him û hêzeka vî nolê kiriyê rastiya xwe ya resen. Gelê me biryara ber bi serxwebûn û azadiyê ve çûyî, zivirandiyê demenê karvaniyê û di vî barê de, heya bê gotin, gavên pêş ve avêtîye. Taybetiya berçavî û ronak a Newroza vî salê ev e, ku gelê me koteka xwe ya leşkerî bi koteka xwe ya ramyarî ve xweş girêdaye. Di Newrozê vî salê de gelê me, bi vî rengî xwe gihandiyê xurtbûn û perçînîyê. Bi livbaziyên leşkerî yê heya niha pêkhatine, hima artêşa me ya gelî, bi şeweyê berçavî gihaye bersivê. Ev ji, ji niha ve mizgîni dide, ku bihara vî salê, wê bibe bandevê hemû pêşveçûnan.

nim, mirovan dirêjkirine erdê û ji porên wan girtine dikişînin. Endamên komên taybetî û cendîrme mirovan ji malan komdikin û dibin. Van tiştan Îsraîl ji nekiriye. Ez li walî û kaymakam digirim, ne li cihên xwe ne yan ji bersiva min nadin.

Nûçegihandkar van gotinan bi ser ve, zêde dike:

"Gel xwe gihandiyê hev û perçîn-bûye, ji diho saet 15.00'an û heya niha. Li sukê hemû dikkan deriyên xwe girtine. Ciwan nema diçin dibistanên navin. Dê û bav nema zarokên xwe dişinin dibistanan. Roja pêncşembê dora nivro, hejmara kesên hatibûn girtin, bêhtirî 200 kesî bû. Ji van nêzîki 50 kesan bi lêdanê birindar ketine.

Niha, bi berdehamî helikopter ji ser bajêr difirin. Diho ji bo pêşmergeyên hatine kuştin, rêveçûnek çêbû...

Hinde nûçevan ji hatine girtin... dest datînin ser navgînên nûçevanan...

Mirov di kolanan de di hê girtin. Zarokên piçûk bi keviran leşkeran protesto dikin û kûçan dibarin ser wan...

...hinde telefon ji Mistbînê ji me re hatin. Diho wusa ji me re hate gotin, "Gelê Mistbînê bi tevayî derketiye kolanan. Bi hezaran mirov kombûne û li benda pêşmergeyên hatine kuştin mane. Her keliyê heye ku bûyerên mezin pêkên."

"Întifada (serihildan) li Rojhilat (li Kurdistan) destpêkir."

Gelê Kurdistanê bi amadekarî û hêviyên mezin dest bi cejna xwe Newroz dike

Kêli bi kêli em nêzîki Newroza sala 1990'an dibin. Livbaziyên pêşemîn ên dibin mizgîna hatina biharê, bi hilpişkinê mezin dengê xwe dan.

Raman ji Berxwedan

"Dad"gehên Tirkiyê careke din bê şermiya xwe şanîkirin

Li bajarê Amedê, di "Dad"geha Parastina Dewletê (DGM) de, sawciyê dewletê gunehên du welatparêzên bi navên Mehmet Beyte (64 salî) û Hacı Beyte (57 salî), weha anî ziman: "Alîkariya mezin dane teroristan. Di bihara sala 1989'an de, gava terorist hatine gund, ev ji di komîteya kargêriyê de cih girtine û milyonek Lire alîkari dane teroristan..."

Welatparêz ji, li pêşiya "dad"gehê, bikaranîna dewleta Tirk ên li ser gel bi nav kirin. Hemû hingavtînan, koçberkirin û gelsên aborî yê gel hejmartin. Welatparêz, bê tirs azineyên dij-mirovahi anin zimên û gotin: "Hêzên dewletê çavên me girêdîdan û li me dixistin. Îfadeyên bi zimanê Tirki bi kotekê bi me didan imzekirin. Di dawiyê de, piştî lêdanê giran, me derxistin pêşiya vî mehkemê." Ji ber van gotinan sawciyê dewletê Metin Yücel, nema kari serê xwe hilde jor û hema her digot, "Ev alîkariya teroristan kirine..."

Büyereke din, li ser nizmîya "dad"gehên dewleta Tirk, roja 4. Adarê di rojnameya "Hürriyet" de belav bû. Di nûçeyê de weha hatibû nivîsandin: "Ji bo yekî 15 salî, biryara bidarvekirinê..." Ev nûçe weha berdeham dikir: "Sawciyê DGM gunehnameyek li hemberê kesê bi navê A. B. amade kiriye. Gunehên wî weha rêzbûne: 'Ev mirov tevli gelek karên torîstî bûye. Di encama van karan de 27 kes hatine revandin, serbazek hatiyê kuştin û pênc serbaz ji birindar ketine, gelek mayin, li ser riyên hatine vedan û ji gel pere (dirav) hatine komkirin. Herweha ev kes, tevli gelek livbaziyên çekdari yê din ji bûye..."

Niha, du nimûne li pêşiya çavên me ronahî dibin. Li aliyê mirovên, ku temenê wan li dora 60 salan e, tevli "Komên Gel" bûne û di wir de cihên xwe girtine: li aliyê din, mirovekî 15 salî, ku dest avêtîye çekan û tevli ARGK bûye.

Bi van nimûneyan, em dibinin, ku kulmên giran dikevin ser rûyê wan kesan, ku digotin û dibêjin, "Ev şer nikare tişteki bike û bibe malê gelî. Hoyên objektîfî yê şerê çekdari hîna peyda nebûne..."

Lê em dibinin, hemû çin û birên welatparêz cihên xwe di nava yekitiyên gelî de girtine. Şer, xwe gihandiyê koçberê erîşên berfireh û serihildanê gelî. Her mirovekî diramine, vî encamê bi hesani derxîne holê.

Li pêşberê "dad"geha dagirkeran, dadparêz (abukat) Fevzi Veznedaroglu, vî pîrsê weha anî zimên: "Heke PKK xwe gihandiyê rewşeke wilo, ku ideolojiya xwe bi mirovên vî nolê ji dide pejirandin, hingê mirov dikare tenê wateyê ji ve rewşê derxîne. Ev ji, şerê gelî bi xwe ye. Lewma, divê hêzên dewletê ji vî herêmê derkevin."

Rewşeke weha ji me re ji mîj xweya ye. Em taybetiyên dewleta Tirkan a dagirker rind dinasin. Heya niha hemû azineyên dij-mirovahi li diji me pêkaniye. Biryaran bidarvekirinê li ser me derxistiye û ev, bê bîngehê dadweriyê bi cih hatine. Bi dehan hevalên me di zindanan de bi hovîtî hatine kuştin.

Lê girtiye me herdemê, banga, "Berxwedan jiyana e" li hemberê "dad"gehên dagirkeran bilind kirine û serî neçemandine.

Ew kesên, ku hina ji dixwazin bidin şani kirin, ku "Tirkiye ketiye ser rîya demokratbûnê", bila baş bizanibin bersiva van pîrsan ji bidin: Demokrasiya li Tirkiyê çawa ye? Rewşa 12'ê Êlûnê, bi hamû reşî û hovîtîyên xwe çawa didome? Bersiva van bûyeran çawa wê bînd dayin? Pêwîstiya şerê çekdari çiqasî xwe dihavêje holê?

Tengezariyên mezin, ku niha dewleta Tirk ketiye nava wan, vî carê, wê seriyê dagirkeran gîr bikin. Ne "dad"geh û ne ji kargêriya şerê taybetî, edî dikarin çareyekê peyda bikin. Di germiya serihildana gel de, em niha vî encamê xweş dijmîn. Ji xwe kela gel û hêrsa mirovên me ji, roj bi roj xurttir dibe. Kela û rabûna vî dawiyê li Mistînê, vî salê, weha bi nav dike: Serihildana li Kurdistanê destpêkir...

gundên Bamidi, Derê, Bawernê, Kertvanê û Herbê ne. Hinde cendekên pêşmergeyan dijmîn aniyê navenda navçeya Mistbînê ji. Gava evbû, hemû xwendekar neçûne dibistanê, hemû destkar dikkanên xwe girtine; bi kêmasî 5.000 kes tevli zaro, kal û jinan, gel xwedî li şehidên xwe derketiye û xwestine cendekên şehidan bi rêveçûnê rakin. Pêşi cendeka şervanê ARGK Kamuran DÜNDAR, ku kurê endamê meclisa belediya Mistbînê bû, hat rakirinê. Gava dagirker dîtin, ku gel radibe ser piyan, cendekên şehidên din nehanin nava bajêr û li derveyî bajêr rawestandine. Paşê hêzên dagirkeran ên ji hezaran leşker, polis û komên taybetî erîşî gel kirine û xwestine bi kotekê gelê me belav bikin. Gel bi kevîr û daran bersiva dijmîn daye û tevli dûrîşmeyên, "Bîmîre dagirkerî" û "Bijî PKK" rêveçûn û xwepêşdanekê pêkaniye.

Dagirker, bi korî ber û fişekan barandane ser gel. Di nav wan de hinde zarok, bi kêmasî 12 kes ji gel bi fişekan birindar ketine û ciwanekî 16 salî ji hatiyê kuştin. Dagirker heya niha 500 kes girtine. Hemû riyên diçin û di hê bajêr ji aliyê leşkeran hatine girtin; derketina ji Mistbînê û çûyina Mistbînê hatiyê qedexeyê kirin. Dagirker destur nadin endamên weşan û rojnameyan û nûçegihandkaran ji.

Weke nûçegihandkarên rojnameya me "Berxwedan" ji Mistbînê bi me dan nasin, gelê Mistbînê li ber xwe dide û serî hildaye. Kêli bi kêli ev serihildan berfirehtir dibe. Di nava bajarê Mistbînê de, di kolanan de û ji malan, gel bi çekan li ber xwe dide. Şerêki çekdari di kolanan de didome.

Şerên û pozberiyên çekdari di nava bajêr de roja 14. Sibate destpêkirine û hina berdeham dikin.

Dagirker hêzên nuh dibin êrdimê. Dijmîn balafir, firok û helikopterên xwe rakiriye. Ji ser bajêr nîzm difirin, diçin û di hê.

Herweha, weke agahî digihin me, li gundê Civanîkan (Gokçebax) Êrdima Sêrtê û li gundên navçeya Pazarçik Êrdima Mereşê ji operasyon bi firehî didomin û rewşeke şerî û cengê xwe serdest kiriyê. Li van herdu derdorên, hinde şerên dijwar bûbûn û hina berdeham dikin.

Li ser rewşa li Mistbînê, em hinde bir, ku nûçegihandkarê kovara "2000 Dogru" Mehmet Bedri ji bajarê Amedê (Diyarbakirê) belav kiriyê, pêşkêşî xwendevanan dikin:

"Serokê belediye Mistbînê Müslim Yıldırım yê xwesar (bê parti) roja pêncşembê saet 12.30'an de wusa got:

"Hêzên dewletê bê destura me û bi kotekê dest danin ser otobûsên belediye... Rewşa li Mistbînê gelekî ne baş e. Büyê berdeham dikin. Ez nema tişteki fahmdikim: Ji alîki esker anonsan dikin û dibêjin gel herin malên xwe, ji aliyê din direşinin ser mirovan, erîşî malan dikin, dikevin xaniyan û mirovan digirin. Niha bi şeweyê ne resmî ji be, derketina kolanan hatiyê qedexeyê kirin... Hinde nûçevanên rojnameyên 'Milliyet', 'Cumhuriyet' û 'Hürriyet' ji bajarê Amedê hatibûn, lê leşkeran dest danin ser filmên wan ên mekîneyên fotografan ji."

"Paşê saet 13.30'an de wusa got: 'Mebusê Amedê Fuat Atalay, ji partiya SHP telefonê min kir. Min gotê SHP cesaret da hikmetê... da van erîşan bikarbine. Gel tev dibêje, ji rûyê SHP ev tişt dibin. Di sala 1983'an de ji me bikarnîna vî nolê nedîtin. Ez niha ji pencera xaniyê xwe dibî-